

*Ami csak hall a gyermek, könnyen elfelejtí.
Ami lát is, már inkább megjegyzi.
De amiben ő maga és tevékenyen részt vesz,
az bizonyosan bevéődik az emlékezetébe.
(Kodály Zoltán)*

Felső-mátrai Zakupszky László Általános Iskola és Óvoda PEDAGÓGAI PROGRAMJA

1. Tartalom

II. Az általános iskola pedagógiai programja	3
AZ ISKOLA NEVELÉSI PROGRAMJA	12
I. Az iskolában folyó oktató-nevelő munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai	12
I. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	17
II. A teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok	20
III. A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok	25
IV. A pedagógusok helyi intézményi feladatai és az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai.....	30
V. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje	36
VI. A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje	57
VII. A szülő, tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái	59
VIII. A tanulmányok alatti vizsgák tantárgyankénti évfolyamonkénti követelményei és az alkalmassági.....	63
IX. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv	65
II.2. Helyi tanterv.....	67
I. A választott kerettanterv megnevezése.....	68
II. A választott kerettanterv által meghatározott óraszám feletti kötelező tanórai foglalkozások, továbbá a kerettantervben meghatározottakon felül a nem kötelező tanórai foglalkozások megtanítandó és elsajátítandó tananyaga, az ehhez szükséges kötelező, kötelezően választandó vagy szabadon választható tanórai foglalkozások megnevezése, órászáma.....	73
III. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei figyelembe véve a tankönyv térítésmentes igénybevétele biztosításának kötelezettsége	74
IV. A nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai	76
V. A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja	80
VI. A választható tantárgyak, foglalkozások, továbbá ezek esetében a pedagógusválasztás szabályai.....	81
VII. A tanuló tanulmányi munkájának írásban, szóban vagy gyakorlatban történő ellenőrzési és értékelési módja, diagnosztikus, szummatív, fejlesztő formái, valamint a magatartás és szorgalom minősítésének elvei	82
VIII. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei	89
IX. Nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiség kultúrájának megismerését szolgáló tananyag	89

X.	Egészségnevelési és környezeti nevelési elvek.....	90
XI.	A gyermekek, tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések.....	93
XII.	A tanuló jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásának, szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek	95
XIII.	A nevelőtestület által szükségesnek tartott további elvek.....	98
XIV.	Az iskolaváltás, valamint a tanuló felvételének és átvételének szabályai.....	100
XV.	Az iskolában alkalmazott sajátos pedagógiai módszerek, témnapok, témahetek, projektoktatás	101
XVI.	Az iskolai írásbeli, szóbeli, gyakorlati beszámoltatások, az ismeretek számonkérésének rendje	102
XVII.	Az otthoni, napközis, tanulószobai felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei	104
XVIII.	A tanuló magasabb évfolyamra lépésének feltételei	105
X.	Záró dokumentumok	106
1.	Legitimációs záradék.....	108
2.	Érvényességi rendelkezések	109

II. Az általános iskola pedagógiai programja

Bevezetés

Mátraszentimre iskolája több mint százéves múltra tekint vissza.

A történelem viharain át nemzedékről nemzedékre tette a dolgát: nevelte, tanította a messzi földről idevándorolt, de bizakodással letelepült szegény sorsú üvegfüvők és egyszerű erdei munkások szlovák anyanyelvű gyermekeit.

Klebelsberg Kunó munkássága idején a Felső Mátra új iskolaépületet kapott. Ekkor lett Mátraszentimre az elemi oktatás térségi központja.

A hetvenes évek első felében az addig nyolc évfolyamos iskola elvesztette felső tagozatát – „bekörzetiesítették”. A 10-14 éves tanulók kollégiumba kényszerültek, hetente egyszer, legfeljebb egy szűk napra találkozhattak szüleikkel, a családdal. Ennek a gyermeket, szülőt próbáló nehéz időszaknak, a mintegy egy évtizede megindult országos méreteket öltő „visszakörzetiesítési” törekvések helyi mozgalma vetett véget.

1989 őszétől újra volt ötödik osztálya iskolánknak. Azóta a falu népének és önkormányzatának kinyilvánított akarata, hogy – még komoly áldozatok árán is – megtartsa családi hangulatú egy csoportos óvodáját, valamint az 1-8 évfolyamos általános iskoláját. Az 1940-es évek végén hozták létre az óvodát.

A két intézmény az első évtől kezdve közös igazgatás alatt működik.

INTÉZMÉNYÜNK ADATAI, ARCULATA - HELYZETELEMZÉS

Az intézmény neve: **Felső-Mátrai Zakupszky László Általános Iskola és Óvoda**

Székhely címe: **3235 Mátraszentimre, Rákóczi u. 14.**

Telephely címe: **3235 Mátraszentimre, Eötvös u. 1-3.**

OM azonosító: **031546**

: 37/376 437, 37/376 412

Fenntartója: **Szlovák Nemzetiségi Önkormányzat Mátraszentimre.**

Beiskolázási területe:

Egybeesik a település együttes közigazgatási határával.

Fogadunk az ország bármely területéről gyógyulni vágyó, légúti megbetegedésben szenvedő gyerekeket is.

Intézményünk **nemzetiségi (szlovák) nyelvet oktató (az irányelvben meghatározott forma: nyelvoktató), összevont iskolai osztályokkal és vegyeséletkorú óvodai csoporttal** működik.

Második idegen nyelvként a negyedik évfolyamtól az angol nyelvet is oktatjuk. Az iskolában **emelt szintű testnevelés** oktatás folyik, melynek keretében síoktatást, úszásoktatást és néptánc oktatást biztosítunk.

Kiemelt figyelmet fordítunk a **21. századi természettudományos ismeretek** oktatására.

Lehetőséget biztosítunk asztmás és más légúti megbetegedésben szenvedő gyermekek oktatására és nevelésére.

A régi iskola épületéből **1991 őszén költözött át** az intézmény jelenlegi helyére, a kultúrház helyiségeiből és a megyei tanács üdülőjéből kialakított épületrészbe. Az évek során folyamatosan javultak a nevelés – oktatás tárgyi feltételei, az épület **megfelel az iskola-egészségügyi előírásoknak. Ezzel egy időben a fenntartó gondoskodott a hiányzó felszerelések folyamatos beszerzéséről, azok szakszerű és biztonságos elhelyezéséről, tárolásáról.**

Az óvoda évtizedek óta azonos helyen működik. A konyha elkerülésével még tágasabban, kényelmesebben tudjuk elhelyezni a gyermekeket.

A gondozott, fás udvar, az udvari játékok megfelelő helyet és teret biztosítanak a szabadterei foglalkozásokhoz, játékhöz.

A gyermekeink nevelése, oktatása – a kis létszámok miatt – **vegyes életkorú óvodai csoportban, összevont napközis csoportokban és iskolai osztályokban folyik.** Napközis csoportunkat 1-4 évfolyam (főleg alsósok) tanulói alkotják, ezért, ha a csoportlétszám meghaladja az oktatási törvény által az osztályokra megszabott maximális létszám felét, akkor – legalább a tanulási idő alatt – szükséges a csoportot kétfelé bontani.

Az osztályok szervezésénél az évfolyam közeli megoldásokat, (pl. 1-2, 3-4...) tartjuk előnyösnek, de más felosztást is választhatunk annak függvényében, hogy az osztálylétszámok hogyan alakulnak.

INTÉZMÉNYÜNK KÖRNYEZETE

Az intézmény, mert a községben, és annak kb. 25 km-es körzetében egyedüli közoktatási intézmény, **elsődleges célja, hogy nevelési és oktatási tevékenységének megszervezésekor a lehető legnagyobb mértékben tartsa szem előtt a szülők, a község**

lakossága, az intézmény fenntartója és a továbbtanulási lehetőségek által meghatározott kívánalmakat. Mindezek miatt a nevelési-oktatási folyamatban egyaránt fontosnak tartjuk, a humán, a reál, és a művészeti képzést.

Mivel **a településen szlovák kisebbség él, ezért kedves kötelességünk a nemzetiségi nyelv és irodalom iskolarendszerű tanítása, a hagyományok széleskörű ápolása, a nemzetiségi lét és tudat erősítése a kultúra megőrzése.** Lehetőséget biztosítunk a nemzetiséghez nem tartozó gyermekek részére is a nyelvtanulásra, a szlovákság megismerésére.

Községünk, turisztikai központ, jelentős téli sportolási lehetőségekkel. Gyógyító hatású levegője is hozzájárul ahhoz, hogy országosan elismert közkedvelt és népszerű üdülőhely legyen. Mindez számos lehetőséget nyújt arra, hogy neveltjeink sokat túrázzanak, minél több időt töltsenek a jó levegőn, megismerjék a téli sportokat. A galyatetői Nagyszálló uszodájában tanulóinknak már kisiskolás kortól lehetőségük van a különböző úszásnemek elsajátítására.

Településünk további sajátságai:

Az állandó lakosok száma 500 fő körül van, noha a községet hat különálló településrész alkotja, közúthálózata meghaladja a 40 km-t.

A munkaképes lakosság nagy része az idegenforgalomból él, a munkanélküliség nem számottevő.

Az 1974-es körzetesítést követően a falu ifjai jórészt máshol telepedtek le - elvándoroltak. Az akkor elinduló öregedési folyamatot ez ideig nem sikerült megállítani.

Az intézmény tanulói és gyermek közössége:

A Felső-Mátra 3-14 éves korosztályának a fenti grafikonok szerinti létszáma 8 településrészből jár be naponta az iskolánkba, óvodába. A bejárást az önkormányzat saját iskolabusza segíti. Így az ebből adódó esetleges hátrányokkal gyakorlatilag nem kell számolni.

A szülők munkahelye többnyire valamelyik vendéglátó ipari egység, intézmény, vagy a közszolgálati, közalkalmazotti szféra, esetleg az erdőgazdaság, illetve egyéb szolgáltatás. Kevés a más településre eljáró dolgozó. A munkanélküliség a szülők körében nem számottevő. Jellemző az egy-két gyermekes család, de örömről van néhány házaspár, aki a harmadik gyermeket is vállalja.

Súlyos megélhetési gondok nincsenek, de kimagaslóan jó anyagi körülmények sem jellemzőek a családokra. A falu önkormányzata szociális érzékenységgel próbál segíteni a nehezebb körülmények között élőkön.

A szülők többsége féltő gonddal, nagy odafigyeléssel, tisztességesen neveli gyermekét. Pedagógusaink kellő időben, érzékenyen reagálnak minden a gyermeknevelésben megnyilvánuló negatív hatásra, körülményre. Ezen a téren példamutató az intézmény, a családsegítő szolgálat és a gyámhatóság együttműködése.

A kis létszám miatt nagyon családias a légkör. Jellemző és teljesen természetes az, hogy

a nagyobb gyermekek lépten - nyomon segítik a kisebbeket. Nagyfokú a pedagógiai eszközökkel irányított öntevékenység, a diák önkormányzat jól működik, hatékonyan segíti az iskolai életet.

Diákjaink időben elvégzik az általános iskolát. **Elégtelen osztályzat miatt bukás, évismétlés évek óta 1 fordult elő, az is az eltérő iskolarendszerből való érkezés miatt. A végzettek mind tovább tanulnak.** Többszörre az általuk leginkább óhajtott középiskolákban folytatják tanulmányaikat.

A tanulmányi versenyeken, kulturális seregszemléken nem ritka a kimagasló területi és országos eredmény sem.

AZ INTÉZMÉNY KAPCSOLATRENDSZERE

Kapcsolatunk a **fenntartóval** – a fölérendeltségi viszony ellenére – **konstruktív**. A mindennapi munkakapcsolatra a kölcsönös együttműködés, a korrekt tájékoztatás a jellemző.

A **szülők előtt az intézmény mindig nyitva áll.** A szervezett értekezleteken, fórumokon túl, jellemzőek a spontán találkozások adta beszélgetési lehetőségek. Sok esetben a szülők és pedagógusok között baráti viszony is kialakul. Rendszereznek a családlátogatásokat. A szülők az iskola rendezvényein minden esetben képviseltetik magukat, és hatékonyan segítik azok magas színvonalú megvalósítását.

Az intézmény élő kapcsolatot tart fenn a **római katolikus egyház helyi képviselőjével.** Szervezett formában valósul meg az iskolai hitoktatás. Az órarendbe beépítve biztosítjuk, hogy a vallásos gyerekek legalább heti egy órában hitoktatáson vegyenek részt. Az intézmény ehhez minden tőle telhető segítséget megad. Biztosítja a zavartalan körülményeket, taneszközöket, szükséges felszereléseket. Az egyházi rendezvényeken a pedagógusok aktív tevékenysége mellett mindig részt vesznek a vallási nevelésben részesülő gyermekek. Erejükhez, korukhoz mért munkájukkal hozzájárulnak ahhoz, hogy egyházunk létesítményei szépüljenek, rendezettebbé váljanak.

Rendszeres kapcsolatot tartunk fenn a helyi **körzeti megbízottal**, aki „Az iskola rendőre” tevékenységet is ellátja, valamint segít a közlekedési témanapok megszervezésében.

Az **iskolaorvossal, a védőnővel** rendszeres kapcsolatban állunk, lehetővé tesszük a gyermekek orvosi és védőnői vizsgálatát. Segítenek az iskolai egészségfejlesztési program megvalósításában.

A területünkön működő **vendéglátó ipari, egyéb szolgáltató egységekkel**, intézményekkel is élő a kapcsolatunk. Lehetőségükhöz és erejükhez mérten segítik az oktató nevelő munkánkat, cserébe mi ünnepi műsorokkal, némi társadalmi munkával, eszközeink felajánlásával honoráljuk azt.

Az iskola helyi tantervében szereplő síoktatást a mátraszentistváni **Síparkban** szervezzük. A Sípark létesítményei használatát ingyenesen biztosítja tanítványaink számára.

Az úszásoktatást a **Narád Hotel** uszodájában oldjuk meg, bár ez az utóbbi években nehézségekbe ütközött

AZ INTÉZMÉNYÜNKBEN FOLYÓ NEVELŐ-OKTATÓ PEDAGÓGIAI MUNKA ALAPELVEI

- **A nemzeti és nemzetiségi tudat és értékrend szolgálata**
- **Nyitottság**
- **Felelősségtudat**
- **Kitartás**
- **Differenciált bánásmód, egyéni képesség, haladási tempó szerinti nevelés, oktatás**
- **Erkölciség**
- **Tudatosság**
- **Tervszerűség**
- **Aktivításra nevelés, tevékenykedtetés**
- **Gyermei személyiség tisztelete**
- **A nevelő vezető szerepe**
- **A nevelő és nevelői hatások egysége**
- ***A nemzeti, a nemzetiségi tudat és értékrend szolgálata***

Nevelő - oktató munkánk a közös nemzeti és a szlovák nemzetiségi értékeket szolgálja.

Fontos szerepet szánunk a hagyományoknak, valamint a nemzeti és nemzetiségi azonosságtudat fejlesztésének, ápolásának és kibontakoztatásának. Kiemelt jelentőséget tulajdonítunk a más népek, kultúrák iránti nyitottságnak és megértésnek.

Arra neveljük gyermekeinket, hogy ismerjék, becsüljék és tiszteljék a különböző népek hagyományait, kultúráját, szokásait, életmódját.

Nem hagyhatjuk figyelmen kívül a szűkebb és tágabb környezet hatásait, üzeneteit, elvárásait.

Ugyanakkor fontos, hogy az intézmény falain belüli munkáról, tevékenységről hiteles képet kapjon a környező világ.

- ***Valóságos tanulási környezet kialakítása***

Az ismeretszerzés a hagyományosnál nagyobb mértékben épül a valóságra, annak közvetlen és közvetett megtapasztalására, megfigyelésére és vizsgálatára. (fejlesztési innovációs tevékenységek, önálló intézményi innováció)

A tanulás hozzásegíti a tanulókat ahhoz, hogy kedvező kapcsolatuk alakuljon ki a környezettel. A tartalmakat és a megközelítéseket úgy kell megválasztani, hogy a tanulási helyzeteket az iskolán kívüli munkán is megtapasztalják

- ***Felelősségtudat***

Fontos alapelv mind a **pedagógus**, mind pedig a **gyermek** mindennapi tevékenységét tekintve.

A **pedagógusaink részéről** felelősségteljes bánásmód neveltjeinkkel, munkatársainkkal, a szülőkkel szemben.

A **növendékeink részéről** pedig a társakkal és önmagukkal szemben.

- ***Kitartás***

Pedagógiai optimizmus és pozitív beállítottság, **a mindig újra kezdeni tudás elve ez a nevelő tekintetében.**

Erőfeszítés a tökéletességre, pontosságra törekvés képessége a gyermek részéről.**• *Differenciált bánásmód, egyéni képesség, és esélyegyenlőség***

A gyermekek fejlettsége, képességei, felfogása, akarat tulajdonságai nem egyformák. **Elfogadjuk és valljuk**, hogy minden téren, mindenkit el kell juttatni teljesítőképessége minél magasabb fokára, a neki megfelelő haladási tempót és módszereket, pedagógiai eszközöket figyelembe véve.

Megfelelő differenciált tanulásszervezési módszercsomagokat a kompetencia programtanterv alapján adaptáljuk és alkalmazzuk, amelyek lehetővé teszik a tanulók személyi szükségleteinek, tudásának, képességeinek, érdeklődésének és érdekeltiségének megfelelő fejlesztést.

Alkalmazzuk a heterogén összetételű csoportok együttes kezelésének módszereit. Ugyanakkor törekszünk arra, hogy a tanulóknál kialakuljon az igény arra, hogy - egyéni képességeik, lehetőségeik figyelembevételével - egész életük során képezzék magukat, bővítsék ismereteiket.

• *Erkölciség*

Felfogásunk szerint az emberek társadalmi tudatának egyik megnyilvánulási formája. A gyakorlatban a **társadalmi normáknak, szabályoknak megfelelő magatartásban fejeződik ki**. Azoknak az elveknek, követelményeknek, szokásrendszernek az összessége, amelyek az emberek egymáshoz és a szűkebb, valamint a tágabb környezethez, közösségekhez – való viszonyát határozzák meg, már pici gyermekkortól.

• *Tudatosság*

A **nevelői** tevékenység tudatossága feltételezi a **tevékenység: céljának, tartalmának, következményeinek és jelentőségének ismeretét**.

Feltételezi továbbá, hogy a nevelőink mindezek alapján kritikával szemlélik a végzett munkát. Folyamatosan elemzik, értékelik az elért eredményeket; újra meg újra keresik a jobb eredményekkel biztató módszereket, eljárásokat és eszközöket. A **gyermekeink** tevékenységének tudatosságát így fogalmazzuk meg: Ők is tudatosan tevékenykedjenek a nevelési célok és feladatok megvalósítása tekintetében.

• *Tervszerűség*

A nevelés tervezésének kritériumai:

- helyzetfelismerés,**
- a neveltségi szint megállapítása,**
- a közelebbi és távolabbi célok, feladatok meghatározása.**

A módszerek, eszközök, eljárások megválasztása, a különböző nevelési tényezők egybehangolása, az eredmények számbavétele, elemzése, értékelése.

A munkánk tervszerűsége feltételezi:

- a rendszerességet, a**
- következetességet, a fokozatosságot és**
- a folyamatosságot:**

Előnyben részesítjük azokat a programokat, modulrendszereket, amelyek egymásra épülnek;

amelyek a tanulók különböző ütemű képességfejlődésével, az egyes képesség- és kompetenciaterületek éveken át tartó fejlődési folyamatával az intézmény tanulói összetétele alapján számolnak;

amelyek a folyamatosságot, a folytonosságot teremtik meg az oktatásban és nevelésben.

• ***Aktivitás, tevékenykedtetés, tevékenységközpontú tanítási-tanulási gyakorlat megvalósítása***

A gyermeki személyiség elsősorban tevékenysége folyamán fejlődik. Fejlődése gyorsabb, biztosabb, eredményesebb, ha egybeesik tevékenységvágyával, aktivitásával, ha annak irányt, pozitív tartalmat adunk.

Olyan tanulási programokat alkalmazunk, amelyek során – az életkori sajátosságoknak megfelelő szinten – élményszerű helyzetek teremtésével a tanulók tapasztalatokat szereznek, maguk fedezik fel a környezeti elemek közötti kapcsolatokat és összefüggéseket, azokból következtetéseket vonnak le, korábbi tapasztalataikat, ismereteiket és készségeiket alkalmazzák. Lehetőséget teremtünk arra, hogy a tanulók megfogalmazzák egyéni és csoportosan kialakított véleményeiket, azokat meg tudják vitatni, érvekkel alátámasztani és meg tudják védeni.

Valljuk, hogy eredménytelen minden olyan pedagógia, amely csak utasításokkal, pusztán szóbeli ráhatással „prédikációval” akar nevelni, és nem számol a fejlődő ember aktív közreműködésével.

• ***Gyakorlatközpontúság és alkalmazható tudás***

A pedagógiai munkánk során prioritást kap az a szemlélet, hogy a tanulók a tanulási folyamat során minél önállóbban és a lehetőségek szerint a valós környezetben szerezzék meg a mindennapi életben, a közvetlen természeti és társadalmi környezetben megismerhető tudáselemeket. A hasznosítható, folyton változó társadalmi környezet igényeinek megfelelő ismereteket kell a műveltségi területeknek közvetítenie, az azzal kapcsolatos tudást kell átadnia. Fontos feladat, hogy a tanultak alkalmazására neveljük diákjainkat. Ehhez szükséges, hogy a műveltségterületek ismeretanyaga bizonyos szintig tantárgyi bontás nélküli oktatás keretében sajátítsák el a tanulók. E a cél érdekében óráin él a tantárgyi koncentráció lehetőségével. A műveltségterületek meghatározása a helyi tantervben történik.

• ***A tudás- és a képességfejlesztés helyes arányának megtalálása***

Képességet fejleszteni ismeretek nélkül nem lehet, ezért a műveltségterületi fejlesztésben mindkettőnek megfelelő teret kell biztosítani.

A képességfejlesztésre kiemelt figyelmet kell fordítunk. A tantervi programok, modulok kidolgozásakor arra kell törekszünk, hogy a képességfejlesztési módszereket a hozzájuk kapcsolódó tartalmi lehetőségekkel együtt kerüljenek alkalmazásra a kompetencia alapú oktatási gyakorlat kiterjesztése során is

- ***Képesség- és személyiségfejlesztés***

A programfejlesztés során az értelmi képességek fejlesztése mellett kiemelt fontosságúként kezeljük a tanulói személyiség egészének fejlődését szolgáló tevékenységterületeket: a szociális és társadalmi kompetenciák fejlesztését, a társadalmi érzékenység, a nyitott, befogadó és empátikus személyiség kialakítását, a társas aktivitást.

- ***A gyermeki személyiség tisztelete, Az életkori sajátosságok tisztelete***

A gyermekek átlagára jellemző tipikus vonások, tulajdonságok, amelyek megnyilvánulnak a gyermek egyes életkori szakaszaiban, értelmi, érzelmi folyamataiban, gondolkodásában magatartásában. Kialakulásuk és konkrét tartalmuk a biológiai érés, növekedés, a pszichikus fejlődés és környezeti hatások, életviszonyok által kiváltott gyermeki tevékenységeknek eredménye.

Fontos, hogy a pedagógusok időben felmérjék a tanulók értelmi, érzelmi, szociális és erkölcsi állapotát. Munkájuk során hatékony tanuló-megismerési technikákat alkalmazzanak, hiszen a **nevelőinknek tudnia kell**, hogy mikor mire érett a gyermek, és arra meg is kell tanítania, nem korábban és nem később. A külső hatásoknak megfelelő időben és színvonalon találkozniuk kell a belső alapok nyújtotta lehetőségekkel. **Nem szabad a gyermek képességeit, erejét túlbecsülniük, lebecsülni, sem alábecsülni.**

- ***Az egyéni sajátosságok tisztelete***

A gyermeket **abban kell elsősorban fejleszteniünk**, amire egyéni sajátosságai képessé teszik, mert nem mindenben egyformán fejlett, nem tud minden területen azonos eredményt elérni.

Fel kell mérnünk előzetes tudását, más forrásból szerzett ismereteit, s ezekre építve kell megvalósítanunk pedagógiai munkánkat.

A kevésbé fejlett területeit is fejleszteni kell! Nem kell azonban minden erőt arra fordítani, mert esetleg elvonja attól is, amiben többre lenne képes.

- ***Az egyéniség tisztelete***

Ennek megnyilvánulásai lehetnek:

bizalom a gyermek iránt;

a gyermeki önértéket sértő bánásmód elkerülése; pozitív érzelmi viszonyok megteremtése;

a jó mindenkori feltételezése az emberben, még annak árán is, hogy esetleg tévedünk;

az értékek kutatása, észrevétele a másik emberben;

a hibák se kerüljék el figyelmünket, de ezek megszüntetésére **azonnal tegyük meg a szükséges lépéseket.**

- ***A nevelő vezető szerepe, új típusú tanári attitűd***

Olyan tanulási programokat vezetünk be és dolgozunk ki, amelyek nemcsak előadó tanárt igényelnek, hanem a tanulási folyamatot irányító, segítő, támogató és innovatív pedagógust.

A nevelő vezető szerepét tekintélye biztosítja.

A növendék **elismeri benne az idősebb, tapasztaltabb, képzettebb ember értékét, erejét, jogát.**

Hitele van! Nem kell mindent bizonyítania, követeléseit, utasításait, kéréseit neveltjei nyilvánvalónak tartják, szívesen fogadják, végrehajtják, **példáját követik.**

A gyermek megérzi, ha nevelője figyelemmel fordul feléje, ismeri kívánságait, örömeit, bánatait, ha benne segítőre, támogatóra talál.

A nevelőink helyes tekintély forrásai:

elvi beállítottsága, eszmei, erkölcsi biztonsága, műveltsége, értékes emberi tulajdonságai, a gyermek mély és alapos ismerete, szeretete, valamint az a képesség, hogy a gyermekkel bánni tud.

- ***Nevelő hatások egysége***

A fenti alapelvek csak abban az esetben érvényesülnek maradéktalanul a nevelésünkben, ha azok egységét és összhangját az intézményi nevelőmunkánk minden területén következetesen megvalósítjuk.

AZ ISKOLA NEVELÉSI PROGRAMJA

I. Az iskolában folyó oktató-nevelő munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

1. Pedagógiai alapelveink

Nevelőink szellemileg, erkölcsileg és testileg egészséges nemzedéket kívánnak nevelni a rájuk bízott gyermekekből.

Legfontosabb alapelveink:

A) Komplexitás

- **Tervszerű, többoldalú** nevelő hatások biztosítása és összehangolása.
- A nevelőnek vezető szerepe van a **pedagógiai légkör** kialakításában, a tanulók aktivitásának kibontakoztatásában, tevékenységük megszervezésében, személyiségük fejlesztésében

B) Életkori és egyéni sajátosságainak figyelembevétele

- Önállóságának, öntevékenységének, önkormányzó képességének kibontakoztatása.
- Bizalom, megértés, tisztelet a tanuló személyisége iránt, törekvés a személyes kapcsolat kialakítására.
- A tanulók felkészítése az önálló ismeretszerzésre és önművelésre, a tanulási képességek és szilárd alapkészségek kialakítására.
- A tanulási esélyegyenlőség megteremtése.
- A szociokulturális hátrányok leküzdése.
- Differenciált képességfejlesztés, a tanulás motiválása, saját egyéni, hatékony tanulási módszerek kialakítása, készségfejlesztés.
- A szociális, életviteli és környezeti kompetencia fejlesztése.
- A konstruktív életvezetés, az egyéni életpálya-építés és az egészséges életmód készségének megalapozása

C) A szűkebb és tágabb hazához való kötődés érzésének kifejtése, a környezetünk megismerése és megóvása igényének kialakítása

A „Bevezető”-ben megfogalmazott **általános nevelési alapelvekhez** szervesen kapcsolódva **általános iskolánkra** vonatkozóan az alábbi **célokat, feladatokat fogalmazzuk meg.**

2. Iskolánk céljai és feladatai

1. Kiegyensúlyozott alkotó légkör megteremtése iskolánkban, annak érdekében, hogy tanulóink otthon érezhessék magukat, szellemileg, testileg megfelelően fejlődjenek.

Feladatok:

- a tanuló személyiségét tiszteletben tartjuk,
- a tanulók egyéni képességeit az oktatás során figyelembe vesszük,

- diákjaink előre megismerhetik a velük szemben támasztott követelményeket, így tudhatják, mit várunk el tőlük,
- minden gyermek számíthat a pedagógusok jóindulatú segítségére tanulmányi munkájában és életének egyéb problémáiban,
- a gyerekeket bevonjuk saját iskolai életük megszervezésébe,

2. A tanulók teljes személyiségének fejlesztése, valamint a tanulók korszerű ismereteinek, képességeinek, készségeinek kialakítása és bővítése.

Feladatok:

- tervszerű nevelő és oktató munkánk a **tanulók alapkészségeit fejleszti**, és számukra **korszerű, a mindennapi életben hasznosítható**, tovább építhető alpműveltséget nyújtunk,
- **iskolánk olyan** - az emberre, a társadalomra, a művészetekre, a természetre, a tudományokra, a technikára vonatkozó - **ismereteket közöl**, melyek **megalapozzák a tanulók műveltségét, világszemléletét, világképük formálódását és eligazodásukat szűkebb és tágabb környezetükben**,
- az iskolánk oktató tevékenységének célját a gyermeki **személyiség széleskörű fejlesztésében látjuk**,
- Arra törekszünk, hogy az elméleti ismeretek mellett a tanultak gyakorlati alkalmazására neveljük diákjainkat.
- fontosnak tartjuk, hogy diákjaink **elsajátítsák, az egyéni tanulás módszereit**,
- szeretnénk elérni, hogy tanulóink körében a **szorgalomnak, a tudásnak és a munkának becsülete legyen**,
- törekszünk a humánusra, az egyén és a közösségek iránti tiszteletre,
- segítünk diákjainknak **észrevenni és értékelni a jót - megelőzni, felismerni a rosszat**,
- törekszünk az emberek közötti érintkezés, a kommunikáció **elfogadott normáinak és helyes formáinak kialakítására, a pontos és következetes fogalomhasználatra**,
- szeretnénk tanulóinkat **megismertetni nemzeti és nemzetiségi kultúránk és történelmünk eseményeivel, kiemelkedő személyiségeivel és hagyományaival**, hogy mindezek megbecsülése révén tápláljuk a gyermekekben a haza, a szülőföld iránti szeretetet, erősítsük nemzetiségi identitásukat.

3. A nemzetiségi identitástudat megőrzése, nyelvőrzés, kultúra és hagyományápolás

Feladatok:

- **A szlovák nemzetiségű gyermekek otthonról hozott nyelvtudása** – a kétségtelenül meglévő és sajnálatosan erősödő asszimilációs folyamatok révén – **egyre gyengül**. Öröndetes ugyanakkor, **hogy a helyi, nemzetiséghez nem tartozó gyermekek is bekapcsolódnak és általában szívesen tanulják a nyelvet**. Mindezek miatt a **szlovákot úgy kell tanítanunk, mint „első idegen” nyelvet**.
- Fontos feladat, hogy az őseink által idehozott nyelvet (nyelvjárást) a lehetőség szerint alaposan megismerjük, mindamellett, az irodalmi nyelvet is ápoljuk.
- A gyermekekkel **megismertetjük gyökereiket**, hogy büszkék legyenek a

szorgalmas ősökre, **tiszteljék hagyományaikat, őrizték meg szokásaikat.**

- Arra törekszünk, hogy a nemzetiséghez nem tartozó gyermekek is – **az önkéntességet tiszteletben tartva** – minél többen **kapcsolódjanak be a nyelvtanulásba.**
- A népismeret tantárgy keretében megismertetjük a község történelmét, az itt élő emberek múltját annak érdekében, hogy tiszteljék, és aktívan kapcsolódjanak be a hagyományörző és kultúrát ápoló tevékenységünkbe.

4. A kulcskompetenciák elsajátíttatása

- A kulcskompetenciák elsajátíttatása, melyeket az egyes tantárgyak tananyagtervei, feladata és célrendszere tartalmazza: ezek
  - o anyanyelvi kommunikáció
  - o idegen nyelvi kommunikáció
  - o matematikai kompetencia
  - o természettudományos és technikai kompetencia
  - o digitális kompetencia
  - o szociális és állampolgári kompetencia
  - o kezdeményezőkészség és vállalkozói kompetencia
  - o esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőkészség
  - o hatékony, önálló tanulás

5. Iskolánk – elsősorban a szülőkkel ápoltság kapcsolat révén – ***folyamatosan részt vesz lakóhelyünk életében.***

Feladatok:

- rendszeres kapcsolatot tartunk a tanulók szüleivel, a családokkal,
- igyekszünk lehetőséget teremteni arra, hogy iskolánk életéről, tevékenységéről, eredményeiről minél többet megismerhessenek a szülők, valamint községünk érdeklődő lakói,
- ápoljuk és bővítjük eddigi kapcsolatainkat a településen található intézményekkel,
- nevelőink fontos feladatnak tartják, hogy iskolánk – eddigi hagyományaihoz híven – továbbra is képviseltesse magát a különféle községi rendezvényeken, illetve a helyi közéletben.

6. Nevelési céljaink magvalósítását akkor tekintjük sikeresnek:

ha iskolánk végzős diákjainknak döntő többsége nyolcadik évfolyam végén minden tantárgyból megfelelnek a NAT-nak és az alapfokú nevelés-oktatás kerettanterveiben meghatározott továbbhaladás feltételeinek.

A nevelési-oktatási céljainkban megfogalmazott személyiségnek az alábbi követelményeknek, elvárásoknak kell megfelelnie:

1. Legyen képes szellemileg, testileg, érzelmileg és erkölcsileg egészséges életvitelre.

- 1.1 Rendelkezzon harmonikus, reális énképpel.
- 1.2 Tisztelje az életet.
- 1.3 Értékelje, és vállaljon felelősséget testi-lelki egészségéért.

- 1.4 Rendelkezzen reális önismerettel, törekedjen az önfejlesztésre, a belső harmóniára, tudja elfogadni és értékelni önmagát.
- 1.5 Legyen szellemileg fogékony, érzelmileg gazdag és erkölcsös.
- 1.6 Legyen akaratereje, fegyelmezettsége, legyen képes a kudarcok leküzdésére.
- 1.7 Rendelkezzen a megújulás és az alkalmazkodás képességével.

2. Rendelkezzen a társas emberi léthez nélkülözhetetlen szokások és magatartásmódok ismeretével és gyakorlásával.

- 2.1 Jellemezze a tágabb és szűkebb haza szeretete, a közösségi, az együvé tartozás érzése.
- 2.2 Tisztelje szüleit, nevelőit, pedagógusait, a felnőtteket.
- 2.3 Érezzen és vállaljon felelősséget önmagáért és másokért, a közösségért.
- 2.4 Legyen határozott, de toleráns, következetes, de változásra, változtatásra képes, legyen állhatatos.
- 2.5 Tudjon az adott helyzethez illően viselkedni.
- 2.6 Legyen képes az önzés leküzdésére, az együttműködésre és a kooperációra másokkal.
- 2.7 Legyen konfliktustűrő.
- 2.8 Tartsa kötelességének a másik segítségét, rendelkezzen az együttérzés képességével.
- 2.9 Érezzen tiszteletet a másik nem iránt.
- 2.10 Legyen képes fontos és tartós barátságok megkötésére, ápolására.

3. Legyen képes a társadalmi munkamegosztásba való későbbi bekapcsolódásra (továbbtanulás, munkavállalás).

- 3.1 Rendelkezzen a tanulás eredményességére vezető képességekkel.
- 3.2 Legyen tanulni vágyó és tanulni tudó, legyen igénye a műveltség megszerzésére.
- 3.3 Legyen önálló, öntevékeny, érdeklődő, vegyen alkotó módon részt a tanulásban.
- 3.4 Legyen önfegyelme a kitartó tanuláshoz.
- 3.5 Helyezze előtérbe a gondolkodást és problémamegoldást az egyszerű, mechanikus tanulással szemben (problémaérzékeny, kreatív viszonyulás).
- 3.6 Jellemezze szellemi igényesség, az intellektuális szükségletek, a permanens és a sokoldalú önművelés (továbbtanulási aspiráció).
- 3.7 Rendelkezzen korszerű társadalom- és természettudományi, esztétikai, szomatikus és technikai általános műveltséggel, szilárd alapképességekkel, valamint a speciális képzés adta átlagon felüli ismeretekkel, készségekkel.
- 3.8 Legyen tisztában a világról alkotott fontosabb ideológiákkal, társadalmi értékekkel és normákkal. Legyen a világról és önmagáról reális képe. Rendelkezzen egyéni világgéppel, törekedjék szilárd világnézet kialakítására.
- 3.9 Tudjon rövidebb és hosszabb távra tervezni, reális mérlegelés alapján dönteni.
- 3.10 Legyen képes a hazafiság tevékeny megélésére, rendelkezzen

magyarságtudattal. Legyen kész az állampolgári szerep felelős vállalására.

3.11 Legyen nyitott és toleráns más népek, kultúrák és szokások iránt.

3.12 Tanúsítson humánus magatartást a kisebbségek, a fogyatékosok, az öregek és a deviánsok iránt.

3. Pedagógiai munkánk eszközei és eljárásai, sajátos pedagógiai módszerei

Nevelési - *oktatási* céljaink megvalósítását segítik az iskola pedagógusai által alkalmazott személyiség-fejlesztésre irányuló változatos eljárások, nevelési módszerek, taneszközök. Az intézményben meglévő tananyagokat, eszközöket, speciális eszközöket – a digitális anyagokat és eszközöket is – megismeri. Ezeket a pedagógiai munkájában kritikusan értékeli és az oktató-nevelő munka hatékonysága érdekében megfelelően használja.

Óráin optimálisan, az óra/foglalkozás céljának megfelelően, tudatosan tervezi és használ stratégiákat, módszereket, az iskolában rendelkezésre álló szemléltető eszközöket. Öntevékenyen részt vállal a szemléltető eszközállomány fejlesztésében

Nevelési módszereink két nagy csoportra oszthatók:

1. **Közvetlen** (direkt) módszerek azok, amelyeknek alkalmazása során a nevelő közvetlenül, személyes kapcsolat révén hat a tanulóra.
2. **Közvetett** (indirekt) módszerek azok, amelyekben a nevelő hatás áttételesen, a tanulói közösségen keresztül érvényesül.

Iskolánk pedagógusai által alkalmazott közvetlen és közvetett nevelési eljárások:	Közvetlen módszerek	Közvetett módszerek
1. Szokások kialakítását célzó, beidegző módszerek.	- Követelés. - Gyakoroltatás. - Segítségadás. - Ellenőrzés. - Ösztönzés.	- A tanulói közösség tevékenységének megszervezése. - Közös (közelebbi vagy távolabbi) célok kitűzése, elfogadtatása. - Hagyományok kialakítása. - Követelés. - Ellenőrzés - Ösztönzés.
2. Magatartási modellek bemutatása, közvetítése.	- Elbeszélés. - Tények és jelenségek bemutatása. - Műalkotások bemutatása. - A nevelő személyes példamutatása.	- A nevelő részvétele a tanulói közösség tevékenységében. - A követendő egyéni és csoportos minták kiemelése a közösségi életből.

I. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Iskolánk nevelő és oktató munkájának alapvető feladata, hogy **a tanulók személyiségét a különféle iskolai tevékenységek megszervezésével széleskörűen fejlessze.**

A személyiségfejlesztés célja:

Pedagógiai program

A minden emberben benne rejlő fejlődési lehetőségek minél teljesebb megvalósulásának, a tanulói személyiség teljes kibontakozásának segítése.

Az egyén önmagához való viszonya, önmagáról alkotott képe, a személyiség belső diszpozíciói saját befogadó-alkotó tevékenysége során alakul ki. A programban megnevezett értékek és kompetenciák csak akkor épülnek be a tanulók önképébe és válnak magatartást irányító tényezőkké, ha a tanulók maguk is részeseivé válnak az értékek megnevezésének, azonosításának, megértik következményeiket, és megismerik az elsajátított tudás, készségek működését, felhasználhatóságát.

Az iskola nevelő és oktató munkájának alapvető feladata, hogy a tanulók személyiségét a különféle iskolai tevékenységek megszervezésével széleskörűen fejlessze.

Ha az iskolai élet képes az egyén tevékenységrepertoárját fejleszteni, akkor a személyiségfejlesztés területén eredményt érhetünk el.

A személyiségfejlesztés az önfejlődés elősegítése, a belső lehetőségeket kipróbáló öntapasztalás folyamata is, amelyben arra építünk, ami a személyiségben adott. Az ismeretek és az értékek közvetítése csak a személyiség kibontakoztatásával párhuzamosan történhet.

A személyiségfejlesztés olyan iskolai életmód megszervezését és működtetését jelenti, amelyben a tanuló a nevelési folyamatnak nem tárgya, hanem alanya, vagyis amelyben serdülői szükségletei megvalósulnak.

Mindez csak önállóságának tiszteletben tartásával párosulva történhet.

Az iskola személyiségfejlesztő tevékenységének legfontosabb célja a tanulók eredményes életvezetéséhez szükséges készségek, képességek kialakítása, fejlesztése. Annak tudatosítása, hogy mindehhez a környezetből származó megterhelések, ártalmak csökkentése szükséges.

A tanulóink személyiségfejlesztésével kapcsolatos **feladataink:**

1. A tanulók erkölcsi nevelése

A köznevelés alapvető célja a tanulók erkölcsi érzékének fejlesztése, a cselekedeteikért és azok következményeiért viselt felelősségtudatuk elmélyítése, igazságérzetük kibontakoztatása, közösségi beilleszkedésük elősegítése, az önálló gondolkodásra és a majdani önálló, felelős életvitelre történő felkészülésük segítése. Az erkölcsi nevelés legyen életszerű: készítsen fel az elkerülhetetlen értékkonfliktusokra, segítsen választ találni a tanulók erkölcsi és életvezetési problémáira. Az erkölcsi nevelés lehetőséget nyújt az emberi lét és az embert körülvevő világ lényegi kérdéseinek különböző megközelítési módokat felölelő megértésére, megvitatására. Az iskolai közösség élete, tanárainak példamutatása támogatja a tanulók életében olyan nélkülözhetetlen készségek megalapozását és

fejlesztését, mint a kötelességtudat, a munka megbecsülése, a mértéktartás, az együttérzés, a segítőkészség, a tisztelet és a tisztesség, a korrupció elleni fellépés, a türelem, a megértés, az elfogadás. A tanulást elősegítő beállítódások kialakítása – az önfegyelemtől a képzelőtehetségen át intellektuális érdeklődésük felkeltéséig – hatással lesz egész felnőtt életükre, és elősegíti helytállásukat a munka világában is.

2. Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

A tanulók ismerjék meg nemzeti, népi kultúránk értékeit, hagyományait. Tanulmányozzák a jeles magyar történelmi személyiségeket, tudósokat, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók munkásságát. Sajátítsák el azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek megalapozzák az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismerését, megbecsülését. Alakuljon ki bennük a közösséghez tartozás, a hazaszeretet érzése, és az a felismerés, hogy szükség esetén Magyarország védelme minden állampolgár kötelessége. Európa a magyarság tágabb hazája, ezért magyarságtudatukat megőrizve ismerjék meg történelmét, sokszínű kultúráját. Tájékozódjanak az egyetemes emberi civilizáció kiemelkedő eredményeiről, nehézségeiről és az ezeket kezelő nemzetközi együttműködési formákról.

3. Fenntarthatóság, környezettudatosság

A felnövekvő nemzedéknek ismernie és becsülnie kell az életformák gazdag változatosságát a természetben és a kultúrában. Meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használja. Cél, hogy a természet és a környezet ismeretén és szeretetén alapuló környezetkímélő, értékvédő, a fenntarthatóság mellett elkötelezett magatartás váljék meghatározóvá a tanulók számára. Az intézménynek fel kell készítenie őket a környezettel kapcsolatos állampolgári kötelességek és jogok gyakorlására. Törekedni kell arra, hogy a tanulók megismerjék azokat a gazdasági és társadalmi folyamatokat, amelyek változásokat, válságokat idézhetnek elő, továbbá kapcsolódjanak be közvetlen és tágabb környezetük értékeinek, sokszínűségének megőrzésébe, gyarapításába.

4. A testi és lelki egészségre nevelés

Az egészséges életmódra nevelés hozzásegít az egészséges testi és lelki állapot örömteli megéléséhez. A pedagógusok ösztönözzék a tanulókat arra, hogy legyen igényük a helyes táplálkozásra, a mozgásra, a stresszkezelés módszereinek alkalmazására. Legyenek képesek lelki egyensúlyuk megőrzésére, társas viselkedésük szabályozására, a konfliktusok kezelésére. Az iskola feladata, hogy a családdal együttműködve felkészítse a tanulókat az önállóságra, a betegség-megelőzésre, továbbá a szabályok betartására a közlekedésben, a testi higiénében, a veszélyes körülmények és anyagok felismerésében, a váratlan helyzetek kezelésében. A pedagógusok motiválják és segítsék a tanulókat a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzésében.

5. Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

Az önismeret – mint a személyes tapasztalatok és a megszerzett ismeretek tudatosításán alapuló, fejlődő és fejleszthető képesség – a társas kapcsolati kultúra alapja. Elő kell segíteni

a tanuló kedvező szellemi fejlődését, készségeinek optimális alakulását, tudásának és kompetenciáinak kifejezésre jutását, s valamennyi tudásterület megfelelő kiművelését. Hozzá kell segíteni, hogy képessé váljék érzelmeinek hiteles kifejezésére, a mások helyzetébe történő beleélés képességének az empátiának a fejlődésére, valamint a kölcsönös elfogadásra. Ahhoz, hogy az oktatási és nevelési folyamatban résztvevő tanulók, az elsajátított készségekre és tudásra támaszkodva énképükben is gazdagodjanak, a tanítás-tanulás egész folyamatában támogatást igényelnek ahhoz, hogy tudatosuljon, a saját/egyéni fejlődésüket, sorsukat és életpályájukat maguk tudják alakítani. A megalapozott önismeret hozzájárul a kulturált egyéni és közösségi élethez, mások megértéséhez és tiszteletéhez, a szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakításához.

6. A családi életre nevelés

A család kiemelkedő jelentőségű a gyerekek, fiatalok erkölcsi érzékének, szeretetkapcsolatainak, önismeretének, testi és lelki egészségének alakításában. A szűkebb és tágabb környezet változásai, az értékrendben jelentkező átrendeződések, a családok egy részének működésében bekövetkező zavarok szükségessé teszik a családi életre nevelés beemelését a köznevelés területére. A köznevelési intézményeknek ezért kitüntetett feladata a harmonikus családi minták közvetítése, a családi közösségek megbecsülése. A felkészítés a családi életre segítséget nyújt a gyermekeknek és fiataloknak a felelős párkapcsolatok kialakításában, ismereteket közvetít a családi életükben felmerülő konfliktusok kezeléséről. Az iskolának foglalkoznia kell a szexuális kultúra kérdéseivel is.

7. Állampolgárságra, demokráciára nevelés

A demokratikus jogállam, a jog uralmára épülő közélet működésének alapja az állampolgári részvétel, amely erősíti a nemzeti öntudatot és kohéziót, összhangot teremt az egyéni célok és a közjó között. Ezt a cselekvő állampolgári magatartást a törvénytisztelet, az együttélés szabályainak betartása, az emberi méltóság és az emberi jogok tisztelete, az erőszakmentesség, a méltányosság jellemzi. Az iskola megteremti annak lehetőségét, hogy a tanulók megismerjék a főbb állampolgári jogokat és kötelezettségeket, és ennek keretében biztosítja a honvédelmi nevelést. A részvétel a közügyekben megkívánja a kreatív, önálló kritikai gondolkodás, az elemzőképesség és a vitakultúra fejlesztését. A felelősség, az önálló cselekvés, a megbízhatóság, a kölcsönös elfogadás elsajátítását hatékonyan támogatják a tanulók tevékeny részvételére építő tanítás- és tanulásszervezési eljárások.

8. Gazdasági és pénzügyi nevelés

A felnövekvő nemzedéknek hasznosítható ismeretekkel kell rendelkeznie a világgazdaság, a nemzetgazdaság, a vállalkozások és a háztartások életét meghatározó gazdasági-pénzügyi intézményekről és folyamatokról. Cél, hogy a tanulók ismerjék fel saját felelősségüket az értékteremtő munka, a javakkal való ésszerű gazdálkodás, a pénz világa és a fogyasztás területén. Tudják mérlegelni döntéseik közvetlen és közvetett következményeit és kockázatát. Lássák világosan rövid és hosszú távú céljaik, valamint az erőforrások kapcsolatát, az egyéni és közösségi érdekek összefüggését, egymásra utaltságát. Ennek érdekében a köznevelési intézmény biztosítja a pénzügyi rendszer alapismereteire vonatkozó pénzügyi szabályok, a banki tranzakciókkal kapcsolatos minimális ismeretek és

a fogyasztóvédelmi jogok tanítását.

9. Médiatudatosságra nevelés

Cél, hogy a tanulók a mediatiszt, globális nyilvánosság felelős résztvevőivé váljanak: értsék az új és a hagyományos médiumok nyelvét. A médiatudatosságra nevelés az értelmező, kritikai beállítódás kialakítása és tevékenység-központúsága révén felkészít a demokrácia részvételi kultúrájára és a médiumoktól is befolyásolt mindennapi élet értelmes és értékelvű megszervezésére, tudatos alakítására. A tanulók megismerkednek a média működésével és hatásmechanizmusával, a média és a társadalom közötti kölcsönös kapcsolatokkal, a valóságos és a virtuális, a nyilvános és a bizalmas érintkezés megkülönböztetésének módjával, valamint e különbségek és az említett médiajellemzők jogi és etikai jelentőségével.

10. A tanulás tanítása

A tanulás tanítása az iskola alapvető feladata. Minden pedagógus teendője, hogy olyan módszereket alkalmazzon, mellyel a tanulás eredményességét szolgálja, felkeltse az érdeklődést az iránt, amit tanít, és útbaigazítást adjon a tananyag elsajátításával, szerkezetével, hozzáféréssel kapcsolatban. Meg kell tanítania, hogyan alkalmazható a megfigyelés és a tervezett kísérlet módszere; hogyan használhatók a könyvtári és más információforrások; hogyan mozgósíthatók az előzetes ismeretek és tapasztalatok; melyek az egyénre szabott tanulási módszerek; miként működhetnek együtt a tanulók csoportban; hogyan rögzíthetők és hívhatók elő pontosan, szó szerint például szövegek, meghatározások, képletek. Olyan tudást kell kialakítani, amelyet a tanulók új helyzetekben is képesek alkalmazni, a változatok sokoldalú áttekintésével és értékelésével. A tanulás tanításának elengedhetetlen része a tanulás eredményességének, a tanuló testi és szellemi teljesítményeinek lehetőség szerinti növelése és a tudás minőségének értékelése.

II. A teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok

1. Egészségnevelés

1. Az iskolai egészségfejlesztés akkor hatékony, ha teljes körű. Ez az alábbiak teljesülését jelenti:

- nem szűkül le egyik-másik beavatkozási területre, hanem mindegyik fő egészségkockázati tényezőt befolyásolja,
- nem szűkül le egy-egy akció időtartamára, hanem az iskola mindennapi életében folyamatosan és rendszeresen jelen van,
- nem szűkül le egy iskolai közösség valamelyik részére, hanem az egészségfejlesztést megvalósító iskola minden tanulója részt vesz benne,
- nem szűkül le a nevelőtestület egyes tagjaira, hanem a teljes nevelőtestület részt vesz benne,
- nem szűkül le az iskolán belüli közösségre, hanem bevonja a szülőket és az iskola

közelében működő, erre alkalmas civil szervezeteket, valamint az iskola társadalmi környezetét (pl. fenntartó) is.

- A megvalósítás alapvető irányai:
- a mindennapi testnevelés megvalósítása,
- egészségfejlesztő – szemléletformáló – iskolai programok megvalósítása a tanulók egészségének védelme, valamint az egészséges életmód és a testmozgás iránti igénynek a viselkedésbe épülése érdekében (pályázatok, projektek),
- komplex intézményi mozgásprogramok és kapcsolódó egészségfejlesztési alprogramok kimunkálása, szabadidős közösségi mozgásprogramok és kapcsolódó egészségfejlesztési alprogramok megvalósítása az iskolán kívüli szereplők bevonásával (kiállítás, film, kirándulás, stb.).

2. **Stratégiánk** tehát, hogy a környezeti tényezők, az életmód, az egészségügyi ellátó rendszer tényezőire kívánunk hatást gyakorolni az iskolai egészségneveléssel.

Egészségnevelésünkkel az a célunk, hogy a diákokat képessé tegyük arra, hogy saját egészségüket felügyeljék és javítsák.

Stratégiai célkitűzéseink:

- Önismeret, személyiségfejlesztés
- Az egészséges életmód kialakítása (az egészség megőrzése, helyes táplálkozás, testedzés, életvitel, szabadidő).
- Szenvedélybetegségek megelőzése, visszaszorítása, leszoktató programok
- Alternatívák az életvitelre

3. Egészségnevelési módszereink:

- Hagyományos felvilágosító előadások (iskolaorvos, védőnő)
- A rizikócsoportok kiszűrése, prevenció (túlsúlyos, szenvedélybeteg, alultáplált)
- Szükségletek felmérése, helyzetértékelés (szülői szervezet, intézményvezető, egészségnevelő, iskolai védőnő, orvos, diákok, egészséggel összefüggő tantárgyakat tanító tanárok)

4. Az egészségnevelés személyi feltételei, kompetencia felelősei:

- . Iskolaigazgató
- Iskolaorvos, védőnő
- Osztályfőnökök
- Testnevelő
- Diákönkormányzatot segítő pedagógus
- Ifjúságvédelmi felelős
- . Külső, az egészségnevelésben jártas szakemberek bevonása

5. Segítő kapcsolatok igénybevétele:

- Család
- Szülői szervezet
- Iskolaorvosi hálózat (vizsgálat, szűrés, egészségnevelés)
- Gyermekjóléti szolgálatok, Nevelési tanácsadó, Családsegítők,
- Rendőrkapitányság, Kábítószerellenőrző Központ (KEK)

Egészségnevelésünk kiemelten fontos **területei** az iskola pedagógiai rendszerében:

- Önmagunk ismerete, értékek ismerete
- Egészségi állapotunk ismerete

- Egészséges, aktív testmozgás, testedzés
- Helyes étkezés, táplálkozás
- A testi higiénia
- Szenvedélybetegségek
- Személyes biztonság
- Iskolán belüli bántalmazás megelőzése

Célunk, hogy tanulóink az iskola befejezésekor értsék, és saját életükre alkalmazni tudják ismereteiket.

Képesek legyenek figyelemmel kísérni:

- viselkedésüket és életvezetésüket,
- az egészségkárosító magatartások elkerülését,
- a betegségek megelőzését a korai szűréseken való részvétellel,
- tudjanak sajátos étrendet, mozgásprogramot kialakítani egészségük megőrzése érdekében,
- erősítsék társas-kommunikációs készségeiket és konfliktuskezelési technikáikat.

A célok megvalósításának kerete

Egészségesebb iskolai környezetet igyekszünk biztosítani a tanulás szervezeti kereteivel, a változatos munkaformákkal, a korábbinál arányosabb tanórai terheléssel.

Nyugodt, kiszámítható iskolai légkör kialakításával igyekszünk a tanulók pszichés ártalmak kialakulását megelőzni.

Tanórai foglalkozások

Alsó tagozaton a magyar nyelv és irodalom, a környezetismeret, a testnevelés és a művészeti neveléshez kapcsolódó tantárgyakat használjuk fel az ismeretek átadására.

Felső tagozaton különösen a környezetismeret, a technika, az egészségtan a testnevelés, a biológia, a tánc és a dráma tantárgyak, ill. modulok, valamint az osztályfőnöki órák keretében valósítjuk meg az ismeretek átadását.

Tanórán kívüli foglalkozások

Tanulóink körében a napközi otthon megfelelő teret biztosít a szokások kialakításának. A tanulás és pihenés helyes arányainak kialakítása, szabadidő aktív eltöltése, az önkiszolgálás, a tisztálkodás, a helyes étkezési szokások kialakítása szervezeten valósul meg.

Évente szervezünk környezet és egészségvédelmi napokat, melyeken az új ismeretek átadására és a megszerzett ismeretek gyakorlására is mód nyílik.

A mozgásos tevékenységre tanórai és tanórán kívüli keretekben is nagy hangsúlyt helyezünk.

(úszás, síoktatás, sportköri lehetőségek, kirándulások, erdei iskola, túrák, nyári táborok nyújtanak lehetőséget és mintát az egészséges aktív kikapcsolódásra.)

Mindennapos iskolai testedzés programja

Az emelt szintű testnevelés bevezetésével tovább javítottuk az esélyt, hogy tanulóink minden nap aktívan mozogjanak. Azon tanulók részére, akiknek aznap az órarendben nincsen testnevelés óra vagy tömegsport (úszás) foglalkozás, délután a napközis szabadidős foglalkozáson kell biztosítani a testedzés lehetőségét.

Erre a célra az óráközi szüneteket is ki tudjuk használni.

Amennyiben a tanóra jellege, témája valamint az időjárás megengedi, vigyünk a tanulókat a szabad levegőre. Természeti környezetünk mindenkor lehetővé teszi kisebb-nagyobb túrák

megszervezését

Támogatunk minden iskolán kívüli kezdeményezést, ami lehetőséget nyújt gyermekeink mozgásigényének kielégítésére.

2. Környezeti nevelési program

„A környezeti nevelés a személyiségformálás olyan összetevőit és folyamatait jeleníti, melyek a személyek, illetve közösségek környezeti identitásának kialakulását és elmélyülését segítik magatartás- és tevékenységrepertoárjuk ökológiai szemléletű gazdagítása által.” /Lehoczy János: Iskola a természetben, avagy a környezeti nevelés gyakorlata/

A környezeti nevelés nem szűkíthető le csupán egyetlen tantárgy keretei közé, meg kell jelennie minden megismerési és tanulási folyamatban. Ezért átgondolt és összehangolt nevelési stratégiára van szükség az eddig elszigetelten működő vagy csak kisebb tanulócsoportokat érintő kezdeményezésekkel szemben, ahol eddig a holisztikus természetszemlélet gyakorlata is megjelent (szakkörök, táborok, erdei iskola).

Még számos kihasználatlan lehetőség rejlik nevelőtestületünkben az eddig meglévő kezdeményezések mellett arra, hogy tanulóinkat, az iskolai közösségek legkülönbözőbb szintjeit érzékennyé tegyük a környezetükkel szemben és kialakítsuk bennük azokat az alapvető készségeket, képességeket melyek birtokában a környezettudatos magatartás, a környezetért felelős életvitel kialakul.

Történelem, kémia, biológia, fizika, földrajz környezetismeret tanmenetekben, illetve a megfelelő témáknál helyet kell kapniuk azoknak a konkrét hazai és EU-s példáknek, amelyek a társadalmi és gazdasági modernizáció egyénre gyakorolt pozitív és negatív hatásait elemzik a környezeti következmények tükrében.

Helyzetkép, helyzetelemzés:

Iskolánk a Felső-Mátrában lévő legmagasabban lakott településén helyezkedik el. A környezet meghatározza az itt élő emberek, gyermekek környezethez való viszonyát. A gyermekek már szüleiktől, nagyszüleiktől is látják, hogy az itt élő emberek mennyire közel kerültek a természethez. Ezért fontos számunkra az ÖKO-iskola program, melyhez néhány évvel ezelőtt kapcsolódtunk.

Az iskola még számos kiaknázatlan lehetőséget kínál a környezeti nevelés területén.

Erőforrások számbavétele:

Személyi erőforrások:

Iskolánk nevelőtestülete elérhető ill. szervezhető a környezeti neveléssel kapcsolatos célkitűzések tervezésekor, megvalósításakor.

Miután legfontosabb „lakói” egy iskolának a diákok, a Diák Önkormányzati fórumok és a képviselők segítségét sem szabad figyelmen kívül hagynunk, hiszen tanulóink környezettudatos magatartásától nem csupán ismeret befogadói hozzáállást, hanem tevékeny részvételt várunk.

A területen működő erdészeti, ill. nemzeti park szakemberei rendszeres segítőink a környezeti nevelés területén.

Anyagi erőforrások:

A költségigényes tanulásszervezési módokhoz kapcsolódó kiadások fedezését

fenntartói, ill. pályázatokon elnyert anyagi támogatások biztosították. A jövőben is igyekszünk kihasználni ezeket a lehetőségeket.

Törekszünk az iskola épületének környezetbarát módon való működtetésére.

Jövőkép, alapelvek, célok:

Fontosnak tartjuk, hogy az iskola minden dolgozója és diákja:

- tisztelje az életet
- egyen igényes önmagával és a környezetével szemben

Mivel élő környezetünk fő részét itt az iskolában munkatársaink és diákjaink jelentik, így a környezeti igényesség egyben etikai kérdés is.

Elérendő céljaink:

- a környezeti érzékenység és tudatosság fejlesztése,
- környezeti cselekvés-késztetés, aktivitás és attitűdformálás,
- motivált önálló és kiscsoportos feladatok segítségével az ismeretszerzés- és feldolgozás képességeinek fejlesztése,
- a biológiai és földrajzi tárgyú kreativitás fejlesztése,
- a valóságos, közvetlen környezet felvetéseire építő projektek elvégzésével az ismeretek alkalmazásképes, eleven tudássá szervezése.

Az iskolai környezeti nevelés tevékenységeinek színterei:

1. Hagyományos, tanórai oktatásszervezésben:

- Minden tanórán igyekszünk figyelembe venni és kihasználni az adott témában rejlő környezetvédelmi vonatkozásokat.
- A tanórákon kapjanak a tanulói közösségek, a tanulók olyan konkrét feladatokat, melyek közvetlen környezetük (iskolai, otthoni) megismerését, értékeinek megóvását szolgálják.
- A természettudományos tantárgyak, különös tekintettel a kémiára, biológiára és a földrajzra, a tantárgyak jellegéből adódóan igyekeznek kapcsolatot teremteni a mindennapi élettel, ismeretfeldolgozási módszerként előtérbe helyezük az élménypedagógiát.

2. Nem hagyományos tanórai keretben:

- Az ÖKO-iskolai program révén az érdeklődő tanulókkal további ismeretszerzési és alkalmazási lehetőségek nyílnak.
- A vadaspark állatainak folyamatos gondozása.
- Tanítványaink rendszeresen képviselik iskolánkat a környezet- és természetvédelmi témájú versenyeken.
- A nyári tábornak és az Erdei iskolában is minden alkalommal vannak természetismereti, környezetvédelmi vonatkozásai is.
- Rendszeresen részt veszünk különböző gyűjtési akciókban (pl. elemek).
- A környezet- és természetvédelem jeles napjai alkalmából (Föld Napja, Víz Napja, Állatok Világnapja) iskolai ill. osztály szinten különböző programokat szervezünk.
- Az iskolai faliújságon rendszeresen megjelentetünk környezetvédelmi témájú lapokat.

1. Tervezett tevékenységek.

- A környezet- és természetvédelemmel kapcsolatos projekt napok.

- A vadaspark fejlesztése.
- Biológia és földrajz órákba beépített tanulmányi séták.
- Ökológiai tábor szervezése.
- A felső-Mátra élővilágának tanulmányozása, természetvédelmi értékeinek megismerése, erdei túrák, kirándulások szervezésével.

III. A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok

I. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

A tanulói személyiség fejlesztésére irányuló nevelő és oktató munka iskolánkban egyrészt a nevelők és a tanulók **közvetlen, személyes kapcsolata** révén valósul meg, másrészt **közvetett módon, a tanulói közösség ráhatásán keresztül** érvényesül.

A tanulók közösségben, illetve közösség által történő nevelésének megszervezése, irányítása iskolánk nevelő-oktató munkájának alapvető feladata.

1. **A különféle iskolai tanulói közösségek megszervezése, nevelői irányítása,** tanórákhoz, tanórán kívüli tevékenységekhez kapcsolódóan, ezek életének tudatos, tervszerű nevelői fejlesztése.
2. **A tanulók életkori fejlettségének figyelembevétele** a tanulóközösségek fejlesztésében alkalmazkodva az életkorral változó közösségi magatartáshoz, a kisgyermek – a felnőttek elvárásainak megfelelni akaró – személyiségének lassú átalakulásától, az autonóm – önmagát értékelni és irányítani képes – személyiséggé válásig.
3. **Az önkormányzás képességének kialakítása,** hogy közösen tudjanak maguk elé célt kitűzni, a cél eléréséért összehangolt módon tevékenykedjenek, illetve az elvégzett munkát értékelni tudják.
4. **A tanulói közösségek tevékenységének tudatos tervezése és folyamatos szervezése.**
5. **A közösség egyéni arculatának, hagyományainak kialakítása.** A tanulói közösségre jellemző, az összetartozást erősítő erkölcsi, viselkedési normák, formai keretek és tevékenységek rendszeressé válásának kialakítása, ápolása érdekében.

A TÁMOP-3.1.4. pályázat keretében bevezetett kompetenciaalapú oktatás személyiségfejlesztéssel és közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatai

Tartalmi elemek konkrét megfogalmazása

- A személyiségfejlesztésben a tanulás iránti motiváció fejlesztésének iskolai célkitűzései, és tevékenységrendszere. A kompetencia alapú oktatás elterjesztésének lehetőségei a tanulói motiváció fejlesztésében.
- A tanulók képességfejlesztésében az ismeret, tudás, attitűd megfelelő arányának kialakítását támogató szemlélet hangsúlyozása. Az egyéni képességfejlesztéshez szükséges intézményi tevékenységrendszer megfogalmazása. A kompetencia alapú oktatás és a tanulók tanulási folyamatban garantálható sikerességének kapcsolata.

- A tanulás iránti motiváció fejlesztése, a megismerési vágy fenntartása, és az iskola változatos, gazdag fejlesztő programot kínálata közti összefüggések felvázolása. Olyan tanulásirányítási módok garantálása, amelyben minden gyerek megtalálja a kedvére való elfoglaltságot, felhasználva ehhez az egyes tantárgyakban rejlő lehetőségeket is. A tantárgyak közti merev határrendszer megszüntetésével a komplex fejlesztés megvalósítása, oktatás és nevelés egységes feladatellátása.(műveltségterület tantárgyi bontás nélküli oktatás személyiségfejlesztő, és képességfejlesztő lehetőségei) Az érdeklődés (mint tanult motívum) pozitív élményekkel történő felkeltése, a kielégítését szolgáló, örömet adó aktivitás lehetőségének biztosítása a kompetencia alapú programcsomagokhoz tartozó tevékenységrendszer bevezetésével.
- A **játékszeretet fejlesztése révén** egyrészt az újabb és újabb fejlesztő játékok megtanulása/megtanítása biztosítja, másrészt a játék, a játékosság, a szimuláció gazdag eszköztára támogatja az informális tanulás nyújtotta lehetőségének elterjesztését.
 Úgy alakítani a tanítás-tanulás, a nevelés folyamatát, hogy rendszeressé váljanak az alkotó jellegű feladatok. A személyiség és közösségfejlesztéshez hangsúlyozni kell csoportmunka és pármunka szervezeti formák alkalmazását.
 Amennyiben az iskola következetesen, reálian értékeli a tanulói teljesítményt, és ha a tanulók önértékelésében is segíti elkerülni a „beskatulyázás” veszélyét, akkor jelentősen átalakul a tanulók értékelése, és inkább a tanulási folyamat értékelésére, és a fejlesztő értékelésre helyeződik a hangsúly. A számonkérés nem ismeretközpontú, hanem a mindennapi élethelyzetekhez való alkalmazkodást és helytállást tekinti célnak.
- Ahhoz, hogy a gyerekek kapcsolataikat alakítani tudják, képesek legyenek beilleszkedni a különböző szűkebb vagy tágabb csoportokba, közösségekbe, ezekben megtalálják helyüket, szükséges fejleszteni képességeiket, szociális motívumaikat.(szociális kompetencia fejlesztés)
- Az intézményi tanterv előírja az egyéni képességek figyelembe vételét, a **differenciált terhelést**, illetve a terhelés képességekhez való igazítását. Az **egyéni fejlesztés** megvalósításához továbbra is elengedhetetlennek tartjuk a diagnosztikai mérések alkalmazását.

II. A személyiségfejlesztés és a közösségfejlesztés feladatainak megvalósítását szolgáló tevékenységi rendszer és szervezeti formák

1. Tanítási óra

Iskolánk nevelői a tanítási-tanulási folyamat megszervezése során a tanulók motiválását, a tanulói aktivitást, tevékenykedtetés biztosítását és a differenciált, egyéni képesség fejlesztését kiemelten fontosnak tartják.

- **Motiválás** - *tanulóinkban felébresszük azokat az indítékokat, amelyek a gyermekeket tanulásra ösztönzik, és ezt a tanulási kedvet a tanulás végéig fenn is tartjuk.*

- *A módszerek és szervezeti formák megválasztásánál és alkalmazásánál* mindig előtérbe helyezzük azokat, amelyek a tanulók tevékenykedtetését, vagyis állandó aktivitását biztosítják.
- *Differenciálás* - A pedagógusok nevelő-oktató munkája a lehetőségekhez mérten a legnagyobb mértékben igazodjon a tanulók egyéni fejlettségéhez, képességeihez és az egyes tantárgyakból nyújtott teljesítményéhez.

E feladatok megoldását a tanítási órákon az alábbi tanítási módszerek és szervezeti formák segítik iskolánkban:

- **Az 1. évfolyamon a szociálisan hátrányos helyzetű, beilleszkedési, magatartási, tanulmányi problémákkal küzdő tanulók részére kis létszámú első osztályt szervez** az iskola, amennyiben szükséges, valamint a létszámviszonyok megengedik – a fenntartóval előzetesen egyeztetve – önálló osztályt létesítünk.
- A nevelők **az egyes szaktárgyak tanítási óráin előnyben részesítik az egyéni képességekhez igazodó munkaformákat**, – elsősorban a gyakorlásnál, ismétlésnél – a tanulók önálló és csoportos munkájára támaszkodnak.
- Az **önálló órák szervezése** kiemelt **lehetőségeket biztosít** a differenciált munkavégzésre, a tanulók egyéni képességeinek kibontakoztatására.

2. Tanítási órán kívüli tevékenységek:

Ingyenesen igénybe vehető tevékenységek köre:

2.1. Napközi, tanulószoba

A köznevelési törvény előírásainak megfelelően, az iskolában tanítási napokon a gyermekek 16 óráig bent tartózkodnak az intézményben. A tanítási órák után időszakban napközi, illetve tanulószoba működik. Létszámára a csoportok szervezésének kvótái érvényesek.

2.2. Iskolai könyvtár

A tanulók egyéni tanulását, önképzését a tanítási napokon látogatható iskolai könyvtár segíti.

2.3. Tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások

Az egyéni képességek minél jobb kibontakoztatását, a tehetséges tanulók gondozását, valamint a gyengék felzárkóztatását az egyes szaktárgyakhoz kapcsolódó tanórán kívüli tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások segítik.

- Az 1-2. évfolyamon az egyes tantárgyakból gyenge teljesítményt nyújtó tanulók képességeinek fejlesztésére a törvény által meghatározott időtartamot biztosítjuk.
- A 8. (és esetenként a 7.) évfolyamon a továbbtanulás, a középiskolai felvétel elősegítésére **képesség fejlesztő** (középiskolába előkészítő) foglalkozásokat **tartunk heti egy-egy órában magyar nyelv és matematika tantárgyakból.**

További tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások indításáról tanév közben az aktuálisan felmerülő igények figyelembe vételével, valamint a rendelkezésre álló időkeret függvényében az iskola igazgatója dönt.

2.4. Szakkörök

A különféle szakkörök a tanulók egyéni képességeinek fejlesztését szolgálják. A szakkörök indításáról – a felmerülő igények és az iskola lehetőségeinek figyelembevételével – minden tanév elején az iskola nevelőtestülete dönt. A **finanszírozást a fenntartó** részben

a törvényben megszabott időkeret felhasználásával, részben pedig – előzetes egyeztetés után – saját költségvetése terhére plusz időkeretből biztosítja.

Szervezhető más szervezetek, vagy a szülők által finanszírozott, illetve társadalmi munkában vezetett szakkörök, önképző körök is a szülők igényeinek, valamint az iskola lehetőségeinek figyelembe vételével.

Szakkör és sportköri foglalkozás vezetését olyan felnőtt is elláthatja, aki nem az iskola dolgozója, amennyiben rendelkezik megfelelő képesítéssel.

2.5. Iskolai sportkör / Diáksport egyesület

Az iskolai sportkör tagja az iskola minden tanulója. Az iskolai sportkör a tanórai testnevelési órákkal együtt biztosítja a tanulók mindennapi testedzését, az úszás és síelés terén elérhető megfelelő egyéni szintet, valamint a tanulók felkészítését a különféle sportágakban az iskolai és iskolán kívüli sportversenyekre.

2.6. Diákönkormányzat

Iskolában diákönkormányzat működik a tanulók és a tanulóközösségek érdekeinek képviselésére, a tanulók tanórán kívüli, szabadidős tevékenységének segítésére.

Az iskolai diákönkormányzat munkáját a 2-8. évfolyamokon megválasztott küldöttekből álló diák **önkormányzati vezetőség irányítja.**

A diákönkormányzat tevékenységét az iskola igazgatója által megbízott nevelő segíti. Az iskola tanulói önkormányzata tevékenységéről **honlapot** tesz közzé az **Interneten**, amit rendszeresen aktualizál, frissít.

2.7. Versenyek, vetélkedők, bemutatók

A tehetséges tanulók továbbfejlesztését segítik a különféle (szaktárgyi, sport, művészeti stb.) **versenyek, vetélkedők, bemutatók.** A legtehetségesebb tanulókat az iskolán kívüli versenyeken való részvételre is felkészítjük.

A versenyek, vetélkedők, bemutatók megszervezését, illetve a tanulók felkészítését a tanítók illetve a szaktanárok, szakkörvezetők végzik.

2.8. Hagyományőrző tevékenységeink

Iskolai ünnepségeink, megemlékezéseink

A tanév megnyitása, Erdők királynéja ünnepe?

1849. október 6-a, az aradi 13 vértanú mártírhalála?

1956. október 23-i forradalom és szabadságharc;

1848. március 15-e évfordulója, és az azt követő honvédő háború.

Mikulás, Karácsony, Farsang,

Költészet Napja, Anyák napja, Gyermeknap, Madarak és Fák napja

Iskolai névadó ünnepséggel egybekötött Gála műsor

Nemzeti összetartozás napja Tanévzáró és a 8. osztályosok ballagása.

2.9. Közlekedj okosan! – témanap

Minden évben két alkalommal kerül megrendezésre a közlekedési nap, melyet a helyi körzeti megbízott segítségével szervezünk meg. Az elméleti és gyakorlati feladatok megoldásával a helyes közlekedésre neveljük gyermekeinket.

2.10. Az iskola létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata

A tanulók igényei alapján előzetes megbeszélés után lehetőség van arra, hogy az iskola létesítményeit, illetve eszközeit (pl. sportlétesítmények, számítógép stb.) a tanulók – tanári felügyelet mellett – egyénileg vagy csoportosan használják.

Alkalmanként – felkérésre szervezeten is – részt veszünk a **községi**, valamint a **nemzetiségi önkormányzat** által szervezett majálison, falunapokon, Szent István napi megemlékezéseken, nemzetiségi találkozók, kulturális seregszemléken, helytörténeti rendezvényeken stb. Műsorainkkal – ha azt kívánják – igyekszünk színesebbé, színvonalasabbá tenni az **üdülők, szállodák** programkínálatát.

Az **egyház** jeles ünnepein gyermekeink aktív részvételükkel, szereplésükkel képviselik iskolánkat.

Erejükhez és életkori sajátágaikhoz mérten az iskola tanulói **védnökséget** vállalnak a Mátraszentimre településen található I. és II. világháborús sírok, és emlékhelyek környékének, a Cserkő-bánya területének, valamint a közterületi virágosládák rendben tartásáért.

Nem ingyenesen igénybe vehető programok:

2.11. Tanulmányi kirándulások

Az iskola nevelői a **tantervi követelmények teljesülése, a nevelőmunka elősegítése céljából** az osztályok számára évente egy alkalommal 1-3 napos tanulmányi kirándulást szerveznek.

Ennek szervezésekor fontos szempont az, hogy a tanuló olyan vidékre látogasson, amelyet az ország jelenlegi határain belül nincs módjában megismerni. (A tenger, a nyáron is hófödte hegycsúcsok, a **szlovákság lakta területek, a határainkon túl élő magyar nemzetiségű népek otthona**, az egyetemes történelem és kultúra színhelyei stb.). **A tanulmányi kiránduláson való részvétel minden tanuló számára feltétlen ajánlott.** A felmerülő költségeket elsősorban a szülőknek kell fedezniük, de a szervezőknek mindent meg kell tenni azért, hogy az mindenki számára megfizethető legyen. Meg kell ragadni minden lehetséges eszközt, hogy a költségek a lehető legkisebbek legyenek. (Szociális-, községi és nemzetiségi önkormányzati-, iskola alapítványi-, pályázati- és egyéb **támogatási lehetőségek** felkutatása és biztosítása stb.)

2.12. Szabadidős foglalkozások

A szabadidő hasznos és kulturált eltöltésére kívánja a nevelőtestület a tanulókat azzal felkészíteni, hogy a felmerülő igényekhez és a szülők anyagi helyzetéhez igazodva különféle szabadidős programokat szervez (pl. túrák, kirándulások, táborok, színház- és múzeumlátogatások, klubdelutánok, táncos rendezvények stb.).

A szabadidős rendezvényeken való részvétel önkéntes, a felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük.

2.13. Erdei iskola

A nevelési és a tantervi követelmények teljesítését segítik a **táborszerű módon, az iskola falain kívül szervezett, több napon keresztül tartó erdei iskolai foglalkozások**, melyeken főleg egy-egy tantárgyi téma feldolgozása történik. Az erdei iskolai foglalkozásokon való részvétel önkéntes, a felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük. Azonban itt is meg kell ragadni minden támogatási lehetőséget a költségek enyhítésére.

2.14. Múzeumi, kiállítási, könyvtári és művészeti előadáshoz kapcsolódó foglalkozás.

Színház, és más, országos rendezvényeken tett látogatás.

Egy-egy tantárgy néhány témájának feldolgozását, a követelmények teljesítését, a tanulók látókörének szélesítését szolgálják a különféle rendezvényeken, közművelődési

intézményekben, illetve művészeti előadásokon tett csoportos látogatások.

Az e foglalkozásokon való részvétel önkéntes. A felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük. Itt is törekedni kell azonban a lehető legolcsóbb megoldásokra, költségtérítésekre.

2.15. Diákétkeztetés

Az intézménybe felvett tanulók igény szerint napi háromszori étkezésben (tízórai, ebéd, uzsonna) részesülnek. Szülői igény esetén – ha a tanuló a délutáni tanulási idő alatt nem tartózkodik a napköziben – csak ebédet, tízórát (menzát, uzsonna nélkül) biztosít az intézmény.

A diákétkeztetést az Önkormányzati Étteremben (Mátraszentimre, Rákóczi u. 16.) biztosítjuk tanulóink számára.

Az SZMK és a DÖK limitálhatja a felmerülő költségek összegét a nem ingyenesen igénybe vehető szolgáltatások körébe tartozó rendezvények, programok esetében.

Iskolán belüli együttműködés

– **Tanárok:** Az iskola minden tanárának feladata, hogy környezettudatos magatartásával, munkájával példaértékű legyen a tanulók számára.

– **Diákok:** Az iskola minden diákjának feladata, hogy vigyázzon környezetére és figyelmeztesse társait a kulturált magatartásra. Ebben kiemelkedő feladata van az iskolai diákönkormányzatnak, az osztályközösségeknek.

– **Tanárok és diákok:** A diákok a környezeti témákkal kapcsolatos ismereteiket a tanáraikkal való közös munka során tanórai és tanórán kívüli programok keretében sajátítják el. A diákok és tanárok együttműködése nélkülözhetetlen a környezetbarát iskolai környezet létrehozásában és megőrzésében is.

Iskolán kívüli együttműködés

– **Fenntartó:** Mivel a fenntartó határozza meg az általa fenntartott intézmények profilját és költségvetését, ezért a fenntartóval való kölcsönös együttműködés – az iskola egész életén belül – a környezeti nevelési programunk megvalósítása szempontjából is fontos. Az iskola igazgatójának feladata, hogy a fenntartóval való egyeztetés során a lehető leghatékonyabb helyzet megteremtését elérje.

– **Környezeti neveléssel is foglalkozó intézmények:** A tanórai és tanórán kívüli környezeti programot színesebbé és tartalmasabbá teszi a különböző intézmények meglátogatása. Ilyen szempontból kiemelkedően fontosak a múzeumok, az állatkertek és a nemzeti parkok. Ezeket a látogatásokat a tanórákon készítjük elő. Iskolai tanulmányai során, minden tanulónak legalább egy környezeti témájú intézménylátogatáson részt kell vennie.

– **Hivatalos szervek:** A hivatalos szervek egyik feladata annak ellenőrzése, hogy környezetvédelmi és egészségügyi szempontból megfelelően működik-e az iskola. Javasataikra, véleményükre építeni kívánunk az iskolai környezet kialakításában.

IV. A pedagógusok helyi intézményi feladatai és az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai

1. Pedagógusok

A pedagógusok **oktató-nevelő munkával** összefüggő teendői

Tanítással kapcsolatos feladatok:

- Tudását fejleszti, tanításában igyekszik korszerű, új ismereteket nyújtani.
  - Óráira lelkiismeretesen készül, óráin fegyelmet tart.
  - Tanóráinak megkezdődése előtt legkésőbb 15 perccel érkezik az iskolába.
  - Tanóráit becsengetés után haladéktalanul megkezdí.
  - Órájának befejezésekor a hetesekkel szükség szerint helyreállíttatja a terem rendjét, tisztaságát.
  - A tantárgyhoz kapcsolódó adott számú dolgot megírja, kijavítja, értékeli, osztályozza.
  - Rendszeresen ellenőrzi a tanulók ismereteit, az érdemjegyekről tájékoztatja a szülőket.
- A tanév elején meghatározottak szerint fogadóórákat tart, indokolt esetben a szülőt bekéri.
- Bukásveszély esetén egy hónappal a jegyek lezárása előtt írásban értesíti a szülőt.

Pedagógiai munkával összefüggésben:

- Házi továbbképzéseken vesz részt.
- Értekezleteken, megbeszéléseken vesz részt.
- Tanterem, tantárgyhoz kapcsolódó dekorációjának szervezését végzi.
- Ellenőrző könyveket, tanulók füzetait ellenőrzi.
- Bekapcsolódik az intézményi dokumentumok készítésébe.
- Versenyek, vetélkedők felügyeletét látja el.
- Helyi tanterv írásába kapcsolódik.
- Iskolai versenyek feladatait állítja össze.
  - Tanórákhoz kapcsolódó kiegészítő anyagokat gyűjt.

Adminisztratív feladatok

	Tanmenet	a tanév elején tanmenetet készít, illetve a tanévre érvényesíti,
e-napló	Haladási napló	- óra elején beírja a hiányzókat - vezeti a tantárgy óraszámát, az adott témát beírja és aláírja - az óráról hiányzó / késő tanulókat bejegyzi - helyettesítés esetén a haladási naplóba is beírja a munkavégzést
	Osztályozó napló	- az érdemjegyeket a naplóban folyamatosan vezeti, legkésőbb a tárgy hét utolsó napjáig az érdemjegyeket beírja - félév és év vége előtt a tanulókat határidőre lezárja
	Helyettesítési napló	helyettesítés esetén a helyettesítési naplóba beírja a munkavégzést (dátum, osztály, hányadik óra, helyettesítő és hiányzó pedagógus neve, hiányzás oka)
	Szakköri, korrepetálási naplók	határidőre megnyitja, vezeti, lezárja
	Félévi ill. évvégi értékelés	- félévkor és év végén írásban értékeli az általa tanított osztályokban végzett munkát; - az intézményvezetőnek adatokat szolgáltat (átlagok, mérési eredmények stb.)

Egyéb teendők

- Őrzi a közösségi tulajdont.
- Szertárat, rendben tartja.
- Anyagi felelősséggel bír az átvett leltári eszközök állapotáért, rendeltetésszerű használatáért.
- Iskolai ünnepélyeken ünnepi külsőben vesz részt.
- Iskolán kívüli és belüli rendezvényen részt vesz, és felügyeletet lát el.
- Betegség vagy - indokolt esetben - akadályoztatása esetén értesíti az iskolát, lehetőség szerint a hiányzást megelőző napon.
- Betartatja a házirendet.
- Tiltja a szervezetre káros élvezeti cikkek használatát, a dohányzást. Mindent megtesz annak érdekében, hogy a tanulót az egészségtelen környezetből kiragadja.
- Tanuló esetében észlelt bármely veszélyeztető tényezőt, amelyből arra következtet, hogy a tanulóval bármi gond van (rossz társaság, alkohol, drog, családi életben bekövetkezett változás stb.) haladéktalanul jelzi az osztályfőnöknek.
- Folyosó-, tízórai, ebéd ügyeletet teljesít a tanév elején elkészített rend szerint
- Szüneti felügyelet alatt fokozott figyelmet fordít a baleset megelőzésre folyosón, tanteremben egyaránt
- Ha rendkívüli eseményt észlel, akkor tőle elvárható gondossággal intézkedni köteles.

- Tanteremben tartózkodó tanulóknak felhívja figyelmét a baleseti forrásokra, a balesetek megelőzésére.
- Kirándulásokon, iskolán kívüli rendezvényeken előre felhívja a figyelmet a baleseti forrásokra.
- Tűzriadó esetén lekíséri az osztályt a teremből és a további teendőket ismerteti velük.
- A tanári szobában kiírt közleményeket figyelemmel kíséri, az utasításokat betartja.
- A tantárgyfelosztás olyan szerződés a munkáltató és a munkavállaló között, amely a tanév egészére érvényes.

2. Az osztályfőnök

Az osztályfőnököt az igazgató jelöli ki. Munkáját a működési szabályzat előírásai, az általános iskola nevelés és oktatás terve, az iskola munkaterve, valamint az iskolavezetés iránymutatásai alapján, tervszerűen végzi.

Az osztályfőnök feladatai

- Ellátja az osztályával kapcsolatos ügyviteli teendőket: e-napló vezetése, ellenőrzése, félévi és év végi statisztikai adatok szolgáltatása, bizonyítványok megírása, továbbtanulással kapcsolatos adminisztráció elvégzése, hiányzások igazolása.
- Segíti és nyomon követi az osztálya kötelező orvosi vizsgálatát.
- Kiemelt figyelmet fordít az osztályban végzendő gyermekvédelmi feladatokra, kapcsolatot tart az iskola gyermekvédelmi felelősével.
- Tanulóit rendszeresen tájékoztatja az iskola előtt álló feladatokról, azok megoldására mozgósít, közreműködik a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében.
- Javaslatot tesz a tanulók jutalmazására, büntetésére, segélyezésére.
- Rendkívüli esetekben órát látogat az osztályban.
- Feladata, hogy tanulóit minél jobban megismerje, céltudatosan összehangolja a nevelési tényezőket.
- Segítse, alakítsa tanítványai személyiségének fejlődését, hivatásuk felé irányítsa őket.
- Tanév elején osztályfőnöki tanmenetet készít.
- Az osztályközösség fejlesztése, alakítása érdekében együttműködik az osztály diákönkormányzatának képviselőjével. A tanulók észrevételeit, javaslatait osztályfőnöki munkájában felhasználja.
- Kapcsolatot tart fenn az osztályban tanító nevelőkkel. Szükség esetén az osztályban tanító tanárokat tanácskozásra összehívja.
- Látogatja osztálya tanóráit a tanulók jobb megismerésének érdekében.
- Szükség szerint tartja a kapcsolatot a szülőkkel.
- Szülői értekezletet tart, ahol tájékoztatja a szülőket a tanulmányi és magatartási helyzetről, ismerteti a soron következő feladatokat.
- Havonta, ill. félév és év vége előtt javaslatot készít – a tanulók bevonásával, az osztályban tanítók véleményének figyelembevételével – a tanulók magatartás és szorgalom jegyére a házirendben megfogalmazottak alapján.
- Tanulókkal, szülőkkel közösen szervezi az osztályprogramokat, és részt vesz rajtuk.
- Osztályozó értekezleteken értékeli osztálya munkáját.

Adminisztráció

	megnyitása	vezetése / ellenőrzése	tárolása
Adatlap	beiratkozáskor	• Minden tanév elején felülvizsgálandó.	igazgatói szoba
Haladási napló rész	tanév elején	• Hetente kitölti a naptári adatokat, a tanítási napok számát, a heteseket. • Ellenőrzi a napló bejegyzéseit, a hiányosságokat pótolja, pótoltatja. • Végzi a mulasztások igazolását, az ellenőrzőben ezt aláírásával jelzi, az igazolásokat egy tanévre megőrzi.	szerver
Osztályozó napló rész	tanév elején	• Havonta összesített hiányzásokat a megfelelő rovatba bejegyzi. • Bejegyzi a megfelelő záradékokat (megjegyzés rovat).	szerver
Törzslap	első évben	• Első évben október 1-i állapotnak megfelelően megnyitja a törzslapot. • Folyamatosan vezeti a záradékok beírásával.	igazgatói iroda
		• A tanév végén a törzslap és a bizonyítvány megfelelő rovatait kitölti (betűvel).	

Bizonyítvány	első évben	- Folyamatosan vezeti a záradékok beírásával. - A tanév végén a törzslap és a bizonyítvány megfelelő rovatait kitölti (betűvel).	igazgatói iroda
Ellenőrző	-	- Ellenőrzi a beírt jegyeket, a szülői aláírásokat.(évent e kétszer, illetve alkalmanként) - Hiányzások igazolását aláírásával látja el. - Késéseket ellenőrzi - Kitölti a féléves értékelést (számmal), bejegyzik az összesített igazolt és igazolatlan mulasztások számát. - Értesíti a szülőt a tanulóval kapcsolatos minden lényeges dologról (dicséret, elmarasztalás stb.)	diák
Egyéb statisztika KIR-STAT-OSA	Szept-okt. folyamán	Évente egyszer adatot szolgáltat az iskolai statisztikához	összesítve a statisztikában
Osztály munkájának értékelése	Félévente	beszámoló készítése (ismerteti és elemzi a tanulócsoporthelyzetét, neveltségi szintjét, tanulmányi munkáját, magatartását)	igazgatói iroda
Igazolatlan mulasztás esetén	alkalmanként	Értesíti a szülőt, majd óraszámától függően a különböző szerveket.	

Egyéb tevékenységek

- Fokozott figyelmet fordít a tanítványait veszélyeztető tényezőkre.
- Feladata olyan veszélyhelyzetek feltárása, amelyek lehetetlenné tennék tanítványaik jó irányú fejlődését, képességeiknek kibontakoztatását.
- Esetleges problémás eseteket jelzi az ifjúságvédelmi megbízottnak.
- Kezdeményezi étkezési és esetleges segélyek kérvényezését.
- Felhívja a figyelmet a pályázati lehetőségekre.
- Figyelemmel kíséri a házirend betartását, ellenőrzi, értékeli azt.
- Végzős osztályának tanulói továbbtanulásának segítése és életútjának a nyomon követése

V. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. CXC. törvény 4.§ (13) bekezdése értelmében a kiemelt figyelmet igénylő gyermek, tanuló:

- a) a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló:
  - aa) a sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló,
  - ab) a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló,
- ac) kiemelten tehetséges gyermek, tanuló,
- b) a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló.

A beilleszkedési és magatartási nehézségekkel küzdő gyermekek kiszűrése, a tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatásának segítése, valamint a tehetséges gyermekek felkutatása iskolánkban minden pedagógus feladata.

Fontos, hogy nevelőink a tanulócsoportokkal, kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal megfelelő, változatos módszereket alkalmazzanak.

Ezt a tevékenységet segítik a Gyermekvédelmi felelős, a védőnő munkájából a gyermekekre vonatkozó feljegyzések, anamnézisek, különböző szakszolgálati vélemények /Pedagógiai szakszolgálat, Gyógypedagógiai Szakszolgálat/ az óvodából átvett iskolaérettségi lapok.

1. A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenység

A tanulót mielőtt az iskolába kerül, az óvodapedagógusok segítségével tevékenységük közben megismerhetik az első osztályban tanító pedagógusok. A problémát mutató gyermekeket szükség szerint Pedagógiai Szakszolgálathoz küldik. A vizsgálatot végző szakember tanácsait, utasításait, kéréseit az intézményünk pedagógusai maximálisan figyelembe veszik. A tanítók, tanárok az iskolába más területről érkező tanulót különös gonddal figyelik. Az osztályfőnök már az első hetekben felveszi a kapcsolatot a szülőkkel, családlátogatásokon és egyéb módokon igyekszik megismerkedni a gyermek körülményivel. A növendéket tanítók igyekeznek felmérni a magatartási szorgalmi helyzetet, elemzik a tanuló hozott munkáit (dolgozatok, füzetek, az ellenőrző és a bizonyítvány bejegyzései, stb.). Képességtesztet vesznek fel, ami alapján, ha szükséges, akkor az egyes tantárgyakból diagnosztikai felméréseket végeznek, a felmerülő hiányosságok pótlására **egyéni felzárkóztató programot készítenek és hajtanak végre.**

Szükség szerint beszámoltatást, szintfelmérést végeznek.

A többi tanulónál észrevett legapróbb nem szükségszerű változást jelezzük az osztályfőnöknek, a többi pedagógusnak. Nevelési és munkaértekezleteken, egyéb konzultációk során megbeszéljük a változások lehetséges okait, esetleg tudatos vizsgálódást kezdeményeznek.

E tevékenységek színterei és formái:

- szoros kapcsolat az óvodával, a helyi gyermekjóléti szolgálattal, gyámhatósággal;
- a kis létszámú első osztály;
- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése;
- a napközi otthon;
- a felzárkóztató foglalkozások;
- egyénhez igazodó programok, bánásmódok *kidolgozása, alkalmazása*
- a nevelők és a tanulók személyes kapcsolatai;
- a családlátogatások;
- a szülők és a családok nevelési gondjainak segítése.

2. Tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenység

Tehetségek kutatás célja:

A tanulói teljesítmények állandó ellenőrzése és értékelése nyomán megmutatkozó **kiemelkedő képességek, teljesítmények tovább gondolása, vizsgálata**. A jelenlegi szint felső határának megvonása, az ezen túlmutató szintek elérése lehetőségeinek bemutatása, erős motivációs szint elérése, a befektetett munka megtérülésének lehetőségei.

E tevékenységek színterei és formái:

- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése;
- a tehetséggondozó foglalkozások;
- a középiskolára előkészítő foglalkozások
- a iskolai sportkör;
- a szakkörök;
- versenyek, vetélkedők, bemutatók (szaktárgyi, sport, kulturális stb.);
- a szabadidős foglalkozások (pl. színház- és múzeumlátogatások);
- az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata;

3. Tanulási kudarnak kitett tanulók felzárkóztatásának segítése a következő tevékenységek során történik:

A tanulási nehézségekkel küszködő tanulók kiszűrése hasonló módszerekkel és eljárásokkal történhet, mint azokat a magatartási zavarokkal terhelt gyermekekkel kapcsolatosan taglaltuk

E tevékenységek színterei, formái:

- a kis létszámú első osztály;
- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése;
- a napközi;
- a tanulószoba;
- az egyéni foglalkozások;
- a felzárkóztató foglalkozások, korrepetálások;

- az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata;
- a továbbtanulás irányítása, segítése.

Az egyéni felzárkóztató foglalkozások elvei és eljárási rendje:

Minden tanév elején az éves tantárgyfelosztásban kerül rögzítésre, hogy az 1-2. évfolyamon mely tárgyakból, hány óra korrepetálás, egyéni felzárkóztatásra van szükség. Ezeken a tárgyat tanító pedagógus beosztása alapján szükség szerint vesznek részt a tanulók.

Ezekről az órákról foglalkozási naplót kell vezetni, amely tartalmazza: a résztvevő tanulók: **nevét, osztályát, valamint a tananyagot.**

Az egyéni fejlesztésre, haladásra, valamint a felmerülő problémákra vonatkozólag megjegyzéseket is itt ebben a fejlesztő naplóban kell megtennie a pedagógusnak.

Az éves munkatervhez kapcsolódó Mellékletként szerepel a tanuló egyéni felzárkóztatására, bánásmódjára vonatkozó program, munkaterve.

A többi évfolyam gyermekei részére az év elején a Kjt.-ben meghatározott órakeretből megmaradó óraszámot egy ún. korrepetálási füzetbe fektetjük föl. A pedagógusok szükség szerint ebből az órakeretből tartanak korrepetálásokat. Ezek mértékét, tantárgyát, a résztvevők körét előzetesen az igazgatóval egyeztetni kell. Ha tanév közben az időkeret elfogy, akkor az igazgató a helyi községi önkormányzatnál egyeztetés után javaslatot tesz a költségvetés módosítására annak érdekében, hogy a felmerülő plusz órák finanszírozását biztosítani lehessen.

4. Szociális hátrányok enyhítését segítőtevékenységek:

A gyermek és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok

Helyzetfeltárás:

Ezt a munkát folyamatosan az osztályfőnökök és más pedagógusok (pl. óvodapedagógus, napközivezető stb.) aktív közreműködésével **a gyermekvédelmi felelős** végzi. A veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyerekekről naprakész, a gyermekjóléti, családsegítő szolgálattal egyeztetett nyilvántartást vezet.

Végzi a más intézményekkel szükséges kapcsolattartást, és az e közben felmerülő adminisztrációs munkát.

E tevékenység színterei és formái

- a kis létszámú első osztály;
- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése;
- a napközi otthon;
- a diákétkeztetés;
- a felzárkóztató foglalkozások;
- pályaorientáció
- az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata;
- a nevelők és a tanulók segítő, személyes kapcsolatai;
- felvilágosító munka szociális juttatások lehetőségeiről szülői értekezleteken, családlátogatásokon, egyéni elbeszélgetéseken
- a szülők, a családok nevelési, életvezetési gondjainak segítése;

- a családlátogatások;
- a továbbtanulás irányítása, segítése;
- az iskolai gyermek- és ifjúságvédelmi felelős tevékenysége;
- szoros kapcsolat a polgármesteri hivattal és a gyermekjóléti szolgálattal annak érdekében, hogy a szociális hátrányt elszenvedő tanulók minél hamarabb segítségben részesüljenek.

5. SNI-s tanulók támogatását segítő tevékenységek

Az SNI-s tanulók egyéni fejlesztését a Pedagógiai Szakszolgálat javaslatainak figyelembe vételével rehabilitációs órák szervezésével biztosítjuk. A sajátos nevelési igényű tanuló fejlesztésére vonatkozó célokat, feladatokat, tartalmakat, tevékenységeket, követelményeket megjelenítjük:

- a pedagógiai programunkban,
- a helyi tantervünkben,
- a tematikus egységekhez, tervekhez kapcsolódó tanulási-tanítási programban (pl. tanmenet, óraterv),
- az egyéni fejlesztési tervekben.

FEJLESZTŐ PROGRAM A SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ GYERMEKEK/TANULÓK SPECIÁLIS FEJLESZTÉSÉHEZ

„Minden ember egyenlő, de nem egyforma”

Helyzetkép

A sajátos nevelési igényű tanulók eredményes szocializációját, iskolai pályafutását elősegíti a

nem sajátos nevelési igényű tanulókkal együtt történő – integrált –oktatásuk. Intézményünk az együttneveléssel többet vállal, magasabb értéket kínál, mint részvétet és védettséget. Sikerkritériumnak a tanulók beilleszkedését, a többi tanulóval való együtt haladását tekintjük, melynek eredményes megvalósítását az alábbi tényezőkkel kívánjuk biztosítani:

- Pedagógusaink és a szülők közösségének felkészítése a sajátos nevelési igényű tanulók fogadására.
- Az együttnevelés megvalósításában, a különböző pedagógiai színtereken a rehabilitációs, rehabilitációs szemléletet érvényesítjük és a sérülés-specifikus módszertani eljárásokat alkalmazzuk. A módszerek, módszerkombinációk megválasztásában alkalmazkodunk a sajátos nevelési igény típusához, az elmaradások súlyosságához, az egyéni fejlődési sajátosságokhoz.
- A nyitott tanítási-tanulási folyamatban olyan tevékenységet kívánunk megvalósítani, amely lehetővé teszi az egyes gyermek vagy csoport igényeitől függő pedagógiai - esetenként egészségügyi - eljárások, eszközök, módszerek, terápiák, a tanítás-tanulást segítő speciális eszközök alkalmazását.

Célunk a funkcionális integráció megvalósítása, melynek során az együttes fejlesztést a a tanórákon és egyéb foglalkozásokon, a teljes képzési időben, 1-8. osztályban folytatjuk. Intézményünk szakmai kapcsolatot tart fenn a Nevelési Tanácsadóval, Szakértői

Bizottsággal, logopédussal, gyógypedagógussal, szakértővel. A többségi gyerekekkel együtt neveljük és oktatjuk a sajátos nevelési igényű tanulókat Ennek szellemében a pedagógiai folyamat minden eleme (tervezés, szervezés, feltételek, óravezetés, tanulásszervezés, tanulói értékelés) módosul, más pedagógiai attitűd, teammunka, együttműködés szükséges. Az integrált nevelés nem azonnal megvalósuló, hanem elkezdődő és folyamatossá váló intézményi folyamat. Első lépése az ún. „érzékenyítő program”, melynek során a pedagógusokkal megismertetjük, elfogadtatjuk a változásokat.

1. Általános cél – alapelvek

Célunk, hogy a sajátos nevelési igényű tanulók esetében a tartalmi szabályozás és a gyermeki sajátosságok ugyanúgy kerüljenek összhangba, mint más gyermekeknél.

Ennek érdekében:

- a fejlesztés a számukra megfelelő tartalmak közvetítése során valósuljon meg, segítse a minél teljesebb önállóság elérését és a társadalomba való mind teljesebb beilleszkedést, o az iskola fejlesztési követelményei igazodjanak a fejlődés lehetséges üteméhez,
- ha szükséges, a fejlesztés az iskoláskor előtti képességfejlődés területeire is terjedjen ki,
- a rehabilitációs célú fejlesztő terápiák programjai váljanak intézményünk pedagógiai programjának tartalmi elemeivé, o a tanulókat a nevelés, oktatás, fejlesztés ne terhelje túl.
- Ennek érvényesítése érdekében meghatározzuk:
- a tartalmak kijelölésekor egyes területek módosításának, elhagyásának vagy egyszerűsítésének, illetve új területek bevonásának lehetőségeit,
- a sérült képességek rehabilitációs, habilitációs célú korrekciójának területeit,
- a nevelés, oktatás és fejlesztés szokásosnál nagyobb mértékű időbeli kiterjesztésére vonatkozó javaslatokat.

2. Általános feladatok

- Az integrált oktatás rögzítése a dokumentumokban (PP, helyi tanterv, éves munkatervek, egyéni fejlesztési tervek, tanmenetek, órai munka tervezése)
- Szűrés, felmérés, szakvélemények elemzése
- Kontroll vizsgálat
- Szakmai együttműködés, kapcsolattartás nevelési tanácsadóval, szakértői bizottsággal, szakemberekkel. (logopédus, pszichológus, gyógypedagógus)
- Szakmai dokumentáció vezetése (egyéni fejlődési lap, munkanapló)
- Rehabilitációs foglalkozások szervezése
- Rehabilitációs időkeret felhasználása

Az igazgató feladata:

Felelős az egész pedagógiai folyamatért.

Az osztályfőnök feladata:

Koordinálja a tanulóira irányuló fejlesztési tevékenységet (tanítók, szaktárgyi pedagógusok, gyógypedagógusok – team-munka megszervezése, biztosítása)

A pedagógus feladata:

- a tananyag-feldolgozásnál figyelembe veszi a tantárgyi tartalmak - egyes sajátos nevelési igényű tanulók csoportjaira jellemző - módosulásait;
- szükség esetén egyéni fejlesztési tervet készít, ennek alapján egyéni haladási ütemet biztosít, a differenciált nevelés, oktatás céljából individuális módszereket, technikákat alkalmaz;
- a tanórai tevékenységek, foglalkozások során a pedagógiai diagnózisban szereplő javaslatokat beépíti, a folyamatos értékelés, hatékonyság-vizsgálat, a tanulói teljesítmények elemzése alapján - szükség esetén - megváltoztatja eljárásait, az adott szükséglethez igazodó módszereket alkalmaz;
- egy-egy tanulási, nevelési helyzet, probléma megoldásához alternatívákat keres; o alkalmazkodik az eltérő képességekhez, az eltérő viselkedésekhez;
- együttműködik különböző szakemberekkel, a gyógypedagógus iránymutatásait, javaslatait beépíti a pedagógiai folyamatokba.

A pedagógustól elvárható kompetencia:

- ismerje fel és tudja kezelni a részképesség-zavar tünet együttesét
- a differenciálás módszertanát tudja alkalmazni
- a tanulóval szemben sem kirekesztő sem hátrányosan megkülönböztető viselkedést ne tanúsítson
- a tanuló értékelésekor vegye figyelembe a tanuló eltérő képességeit, és a szakértői vélemény ajánlásait
- ismerje fel a tanuló azon képességeit, amelyek pozitívak és ezekre támaszkodva hatékonyan segítse elő további fejlődését o a fejlődés mértékét mindig a tanuló korábbi teljesítményéhez igazodva vizsgálja
- a tanulóközösségben a nevelői példa alapján váljon szokássá a részképesség zavar toleranciája
- a tanulóval kapcsolatos problémákat figyelmesen és tapintatosan közölje a szülőkkel
- legyen érzékeny és megértő a tanulók problémájával kapcsolatosan
- szükség esetén forduljon szakemberhez a gyermek ügyében o folyamatosan kísérelje figyelemmel a tanuló szakellátását, eredményességét
- gondoskodjon a tanuló pályaválasztásáról
- szükség esetén a tanuló magatartásáról, teljesítményéről adjon írásban véleményt.

A gyógypedagógus feladata:

- segíti a pedagógiai diagnózis értelmezését;
- javaslatot tesz a fogyatékoság típusához, a tanuló egyéni igényeihez szükséges környezet kialakítására (a tanuló elhelyezése az osztályteremben, szükséges megvilágítás, hely- és helyzetváltoztatást segítő bútorok, eszközök alkalmazása stb.);
- segítséget nyújt a tanuláshoz, művelődéshez szükséges speciális segédeszközök kiválasztásában, tájékoztat a beszerzési lehetőségekről;
- javaslatot tesz gyógypedagógiai specifikus módszerek, módszerkombinációk alkalmazására;
- figyelemmel kíséri a tanulók haladását, részt vesz a részeredmények értékelésében, javaslatot tesz az egyéni fejlesztési szükséglethez igazodó módszerváltásokra;
- együttműködik a többségi pedagógusokkal, figyelembe veszi a tanulóval foglalkozó pedagógus tapasztalatait, észrevételeit, javaslatait;
- terápiás fejlesztő tevékenységet végez a tanulóval való közvetlen foglalkozásokon - egyéni fejlesztési terv alapján a rehabilitációs fejlesztést szolgáló órakeretben - ennek során támaszkodik a tanuló meglévő képességeire, az ép funkciókra.

A módosuló intézményi feladatokban való részvétel az iskola minden dolgozójának.

3. A fejlesztés, terápia általános szempontjai:

Kiindulópont az elakadás szintje

A haladási tempót a fejlődési tempó határozza meg:

- Kis lépések
- Fokozatosság a továbblépésnél

A feladatok egymásra épülése:

- Gyakorlási idő
- A képességek megszilárdítása

Játékosság, nem tanóraszerű feladathelyzet:

- szemléltető módszerek,
- mozgásos feladatok
- o az ismeretek tapasztalati úton történő elsajátítása, minél több érzékszervet bevonva a tanulásba

Az időtartam fokozatos növelése

Rendszeresség

Viszonyítási alap: az önmagához mért eredményesség (hosszú távú cél: saját korosztályi szint elérése)

4. Alkalmazott terápiák

A sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztését a következő terápiák alkalmazásával is elősegíthetjük:

Brigitte Sindelar tréningprogramja – A részképességek terápiája Az osztrák klinikus pszichológus, pszichoterapeuta tréningprogramja iskolás gyermekek számára kidolgozott eljárás, amelynek célja a tanulási zavarok háttérében álló gyengén fejlett kognitív képességek (az Affolter-i koncepció szerint részképességek) befolyásolása. A tréningprogram a következő részképességek fejlesztésére terjed ki: o vizuális differenciálás

- vizuális alak-háttér differenciálás (tagolás)
- auditív differenciálás
- auditív alak-háttér differenciálás (tagolás)
- vizuális emlékezet o auditív emlékezet
- intermodalitás
- szerialitás
- téri orientáció

Az egyes kognitív képességek önálló egységet alkotó gyakorlatsorai a komplexitás és a fokozatos nehezedés elvét követik. Minden rész-program 3 vagy 4 egymásra épülő, önálló gyakorlófüzetből áll. Így lehetséges, hogy a tréningprogram a kezdő iskoláskortól – sőt egyes, külön jelzett esetekben az iskolába lépést megelőzően – az általános iskola teljes időtartamában alkalmazható. Egyúttal az is lehetséges, hogy a gyermek a képességének megfelelő szinten kapcsolódjon a programba. A terápiát igénylő részképességek sorának, összefüggéseinek meghatározása külön vizsgálóeljárás segítségével történik, amely egyrészt az egyéni fejlesztési terv kijelölésére, másrészt a foglalkozás hatékonyságának ellenőrzésére szolgál.

Kulcsár Mihályné terápiája

A fejlesztő pedagógus által kidolgozott terápia Carl Henry Delacato módszerének továbbfejlesztett változata. Alapja: a központi idegrendszer érési folyamata és a mozgásfejlődés egymással szoros egységben biztosítja az értelem fejlődését, ebből következik, hogy a mozgás az egyik legfontosabb eszköz, amelynek segítségével hatni lehet az idegrendszerre. Delacato szerint az idegrendszer egy-egy területének fejlettségéről az elemi mozgások tájékoztatnak, melyek a terápiához kidolgozott vizsgálatnak és a fejlesztésnek is alappillérei. A terápia területei:

- reprodukáló képesség
- megkezdett sor folytatása
- térirányok térben és síkban
- szem-kéz koordináció és iránykövetés
- alak-háttér megkülönböztetése
- alak-forma állandóság gestalt-látás
- azonosságok, különbözőségek felismerése
- auditív megkülönböztetés
- térérzékelés
- egyensúlyérzék
- elemi mozgások (mellúszás, kúszás, mászás, járás, ugrás, futás)
- kérgi területek
- testséma és keresztcsatornák

- dominanciák
- általános tájékozottság
- beszédkésztség
- gondolkodás
- emlékezet
- kinezetikus érzékelés
- figyelem
- átfordítási képesség

A módszer részletes útmutatót ad a csoportos és az egyéni terápia megtervezéséhez.

5. A habilitációs, rehabilitációs tevékenységek

A habilitációs, rehabilitációs tevékenységek jellege

- o kulcskompetenciák fejlesztése
- o differenciálás
- o kooperatív technikák alkalmazása
- o komplex képességfejlesztés
- o logopédiai terápia

A habilitációs, rehabilitációs tevékenységet végző szakemberek

- utazó gyógypedagógus
- logopédus

A habilitációs, rehabilitációs tevékenység helyiségei

- tornaterem
- tanterem
- logopédiai szoba

A habilitációs, rehabilitációs ellátás közös elvei

- A sajátos nevelési igényű tanulók nevelésében, oktatásában részt vevő közoktatási intézmények egész nevelési-oktatási rendszerét átfogó, hosszú távú habilitációs, rehabilitációs célok és feladatok határozzák meg, melyeket az intézmény dokumentumai tartalmaznak.
- A habilitációs, rehabilitációs tevékenység olyan szakmaközi együttműködésben kialakított és szervezett nyitott tanítási-tanulási folyamatban valósul meg, mely az egyes tanulók vagy tanulócsoportok igényeitől függő eljárások, időkeret, eszközök, módszerek, terápiák alkalmazását teszi szükségessé. A habilitációs, rehabilitációs tevékenység közös céljai és feladatai
- A beszéd fogyatékosságból, egyéb pszichés fejlődési zavar (súlyos tanulási, figyelem-vagy magatartási zavar) rendellenességéből fakadó hiányzó vagy sérült funkciók helyreállítása, újak kialakítása.

- A meglévő ép funkciók bevonása a hiányok pótlása érdekében.
- A különféle funkciók egyensúlyának kialakítása.
- A szükséges speciális eszközök elfogadtatása és használatuk megtanítása
- Az egyéni sikereket segítő, a társadalmi együttélés szempontjából kívánatos egyéni tulajdonságok, funkciók fejlesztése
- A fogyatékból eredő hátrány csökkentése

A rehabilitációs, rehabilitációs tevékenységet meghatározó tényezők

- A fogyatékból típusa, súlyossága.
- A fogyatékból kialakulásának ideje.
- A sajátos nevelési igényű tanuló
- életkora, pszichés és egészségi állapota, rehabilitációs műtétei,
- képességei, kialakult készségei,
- kognitív funkciói, meglévő ismeretei.
- A társadalmi integráció kívánalmai: lehetséges egyéni életút, továbbtanulás, pályaválasztás

Összefoglalva: A helyzetfelismerés, helyzetértékelés után a segítségadás formái iskolánkban a következők:

- szoros kapcsolat a helyi óvodával, a szakértői bizottsággal
- gyógypedagógus szakember igénybevételevel fejlesztő foglalkozások biztosítása a szakértői véleményben meghatározottak szerint
- tervszerű egyéni fejlesztés
- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése, differenciálás
- egyéni törődés
- a bizottság javaslata alapján a tanuló mentesítése az értékelés és minősítés alól
- a feladatok megvalósításához hosszabb időszavok, keretek megjelölése ott, ahol erre szükség van
- szükség esetén sajátos, a fogyatékból megfelelő tartalmak, követelmények kialakítása és teljesítése
- segítő megkülönböztetés, differenciált, egyéni segítségnyújtás, elsősorban az önmagukhoz mért fejlődés értékelése
- felzárkóztató foglalkozások biztosítása
- a nevelők és a tanulók személyes kapcsolatai
- törekvés arra, hogy a tanuló minél több sikerélményhez jusson a tanórákon és tanórán kívüli tevékenység során
- családlátogatások
- a szülők és a családok nevelési gondjainak segítése
- a továbbtanulás irányítása, segítése

A segítségnyújtás, fejlesztés szinterei:

- tanóra
- egyéni fejlesztő foglalkozások

- a napköziotthon
- a felzárkóztató foglalkozások
- az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata

6. Tanulásszervezési formák

A frontális tanítási forma helyett csoport-, pár- vagy egyéni munkamódszer a megfelelő. Differenciált tanulásszervezéssel biztosítható a legjobban az egyéni fejlesztés. Ehhez elengedhetetlen, hogy a gyermekek megtanulják azokat a technikákat, amelyek az egyéni, a páros és a csoportos kooperatív (együttműködő) feladatvégzéshez szükségesek. Az egyéni fejlesztést biztosító önálló feladatvégzés technikái:

- önellenőrzés,
- önértékelés,
- önálló, differenciált feladatválasztás,
- vita,
- meggyőzés,
- helyes érvelés,
- más vélemény elfogadása.

A tevékenység és a módszer az, ami egyénre szabott, differenciált. Így mindenki számára hatékony a tanulás. A tanulók csoportokba rendezését a feladat jellege szerint lehet változtatni:

- azonos teljesítményű tanulók,
- eltérő teljesítményű tanulók (egyik jól számol, rajzol, a másik pont abban gyengébb, de jól olvas és ír vagy jól beszél),
- egymással jól dolgozni tudók (vezető típus – irányítható típus),
- önszerveződő csoport (szimpátia, közös élmény alapján), a véletlenszerűen (pl. ülésrend szerint).

7. A sajátos nevelési igényű tanuló

Különös bánásmódot igénylő tanuló. A szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes megléte esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd.

Iskolánkban az SNI-s gyerekek alapító okiratban meghatározott csoportjának integrált oktatását, nevelését vállaljuk fel.

Ezek a következők:

- a beszéd fogyatékos
- egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartási zavarral) küzdő tanulók

A sajátos nevelési igényű tanulók különleges gondozási igénye biológiai, pszichológiai és szociális tulajdonság-együttes, amely a tanuló nevelhetőségének, oktathatóságának, képezhetőségének az átlagtól eltérő jellegzetes különbségeit fejezi ki. A tanulók között fennálló - egyéni adottságokból és igényekből adódó - különbségeket pedagógiai programunk kialakításakor figyelembe vesszük.

A sajátos nevelési igény kifejezi:

- a tanuló életkori sajátosságainak fogyatékoság által okozott részleges vagy teljes körű módosulását,
- az iskolai tanuláshoz szükséges képességek részleges vagy teljes kiesését, fejletlenségét, lassúbb ütemű és az átlagtól eltérő szintű fejleszthetőségét.

A sajátos nevelési igény a szokásos tartalmi és eljárásbeli differenciálástól eltérő, nagyobb mértékű differenciálást, speciális eljárások alkalmazását, illetve kiegészítő fejlesztő, korrekciós, habilitációs, rehabilitációs, valamint terápiás célú pedagógiai eljárások alkalmazását teszi szükségessé.

A fejlesztés feladata

- Kiterjed az egész személyiségre
- Figyelembe veszi a sajátos nevelési igényű gyermek/tanuló jellemzőit:
- Módosulás
- Kiesés
- Hiány
- A meglévő pozitív értékekre épít

A beszéd fogyatékos tanuló

Beszéd fogyatékos az a tanuló, aki a receptív és/vagy expresszív beszéd/nyelvi rendszer szerveződése, fejlődési eredetű vagy szerzett zavara életkorától eltérő, különböző klinikai képekben megmutatkozó tüneti sajátosságai, valamint a verbális tanulási folyamatok atipikus fejlődése miatt a későbbi társadalmi beilleszkedés szempontjából veszélyeztetett.

A beszéd fogyatékos, beszéd- és nyelvi fejlődésben akadályozott tanulók iskolai fejlesztésének alapelvei, célja és kiemelt feladatai

A beszéd fogyatékos tanuló iskolai fejlesztésében, speciális nevelési igényeinek kielégítésében elsőbbséget kell biztosítani az ép beszélő környezetben integráltan történő oktatásnak a kiemelt figyelmet igénylő tanulók (különleges bánásmódot igénylő, sajátos nevelési igényű) személyi és tárgyi feltételeivel is rendelkező többségi általános iskolában. Ez biztosíthatja a tanulók számára a felfelé nivellálást segítő pedagógiai környezetet. Nagyon súlyos esetekben – főként az intenzív napi rendszerességű rehabilitáció érdekében – szükség lehet a beszéd fogyatékos tanuló e célra létesített gyógypedagógiai intézményben, osztályban történő iskolai nevelésére, oktatására. Ennek időtartama azonban ésszerű időhatárok között átmeneti, a terápia eredményességétől függő, a család helyzetétől, terápiás együttműködésétől befolyásolt gyakorlat. A külön iskolákban törekedni kell arra, hogy a tanuló minél előbb visszakerüljön a többségi oktatásba, és különleges gondozása az intenzív rehabilitáció után, integrált oktatása mellett legyen biztosítva. A beszéd fogyatékos tanulók

beszéd és nyelvi fejlesztése egyéni fejlesztési terv alapján komplex fejlesztést szolgáló foglalkozások keretében, az egyéni képességekhez igazodó tevékenységrendszer keretében történik. Az iskolai oktatás, a pedagógiai, logopédiai ellátás, valamint az egészségügyi rehabilitáció a beszéd fogyatékoság jellegétől függ. A beszéd fogyatékos tanuló a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján adott tantárgy(ak), tantárgyrész(ek) értékelése alól mentességben részesülhet.

Fejlesztési területek, nevelési célok

A beszéd fogyatékos tanulók nevelésében a NAT-ban leírt fejlesztési feladatok, az egyes műveltségi területekhez rendelt tartalmak, és fejlesztendő képességek az irányadóak, de azok fejlődési útjai, módjai, és kialakulásuk időtartama módosulhat. Nemzeti azonosságtudat, hazafias nevelés, állampolgárságra, demokráciára nevelés, családi életre nevelés, felelősségvállalás másokért, önkéntesség, fenntarthatóság, környezettudatosság, gazdasági és pénzügyi nevelés, média tudatosságra nevelés. Hazánk történelmének és jelen eseményeinek megértésén keresztül képessé kell tenni a tanulókat a társadalmi folyamatok megismerésére, a társadalmi színtereken való eligazodásra. Fel kell készíteni a felnőtt lét és a tágabb környezet megismerésére, az állampolgári jogok és kötelezettségek érvényesítésére. Kiemelt feladat az önálló családi életre való felkészítés, az erkölcsi normák és harmonikus családi minták közvetítése. Nagy jelentőséggel bír az együtt érző, segítő attitűd kialakítása, a szociális érzékenység és az önkéntes feladatvállalás képességének kialakítása. A tanulóknak ismeretet kell szerezni a célszerű gazdálkodás, pénzhasználat, fogyasztás és környezettudatosság területén. A beszéd fogyatékos tanulók esetén kiemelt jelentőséggel bír, hogy használni tudják az ismeretszerzés legmodernebb eszközeit (pl. internet). A fenti kiemelt fejlesztési feladatok megvalósítása során a beszéd fogyatékos tanulók esetlegesen felmerülő szövegértési problémái, absztrahálási, lényeg-kiemelési nehézségei jelentenek nehézséget. Rövidített, tömörebb, képpel, segédeszközökkel támogatott szövegekkel segítheti a pedagógus a tanulók munkáját. Fontos, hogy az alapfogalmak megértését, memorizálását egyénre szabott módszerek támogassák. Fontos a kifejezőkészség állandó fejlesztése és a kommunikáció iránti igény kialakítása. Kiváló lehetőséget nyújt erre az interperszonális készségek fejlesztése, a szociális érzékenység kialakítása, az együttműködésre való képesség fejlesztése, a különféle konfliktuskezelési eljárások elsajátítása. Testi és lelki egészségre nevelés A pedagógusnak segíteni kell a tanulót beszéd és nyelvi zavarának reális megismerésében, elfogadásában, szociális kapcsolatainak fejlesztésében. Kiemelt feladat a tanuló önismeretének fejlesztése, a tanuló motiválása a beszédhibája leküzdésére, ugyanakkor felkészítése az esetleges visszaesésekre, azok kezelésére, valamint arra, hogy az esetleges maradandó tünetekkel később is teljes életet tudjon élni. A kommunikációjában korlátozott tanuló sokszor nehezebben tudja érzelmeit verbálisan kifejezni, külön figyelmet kell fordítani az érzések megfelelő kezelésére, kifejezésére. Az egészséges és tudatos életmód kialakítása, a káros szenvedélyek megelőzése kiemelt feladat. Biztosítani kell a tanuló számára a rendszeres mozgásélményt, a rendszeres testedzést. Médiatudatosságra nevelés Az információszerzésben, tanulásban, szociális-kommunikációs fejlesztésben az informatikai eszközök segítő szerepe kiemelkedő. A számítógép írástechnikai segédeszközként tanulási és munkaeszköz a beszéd útján

nehézségekkel kommunikáló tanuló számára. A médiatudatosságra nevelés segít tájékozódni a valóságos és virtuális világban. Pályaorientáció A beszédfigyatekos tanuló készségeinek képességeinek alapos feltérképezése szükséges a felnőtt életre történő felkészítéshez. A kapcsolatteremtés és fenntartás képességének javítása alapvető feladat. Cél a szociális kompetencia további önálló fejlesztésének kialakítása. A felső tagozatban tantárgyak tananyagtartalmainak közvetítése során a pedagógusok ismertessék meg a beszédfigyatekos gyermekkel a különböző szakmákkal kapcsolatos elemi ismereteket. Legyen reális képük a társadalmi munkamegosztásról. Tanulás tanítása A beszédfigyatekos tanulóknál fontos az egyénre szabott motivációk kialakítása, az egyéni tanulási stratégiák feltárása. Az informatikai eszközök, egyéni ismeretsajátítási programok 20 tanulás során történő megfelelő és tudatos alkalmazásának beszédfigyatekos tanulók esetében kiemelt szerepe van.

Kulcskompetenciák fejlesztése

A beszédfigyatekos tanulók nevelése, oktatása, fejlesztése a Nemzeti Alaptantervben megfogalmazott, az iskolai nevelés-oktatás közös értékeire épül. Alapelveiben, céljaiban illeszkedik a NAT-ban megjelenő kulcskompetenciákhoz, a kiemelt fejlesztési tartalmakhoz. Ahhoz, hogy a beszédfigyatekos tanulók a kulcskompetenciák birtokában eredményesen alkalmazkodhassanak a mindennapi élethelyzetekhez, figyelembe kell venni a tanuló egyéni sajátosságait. Anyanyelvi kommunikáció

Kiemelt fontossággal bírnak az alábbi területek:

- a grammatikai rendszer tudatos felépítése, megerősítése, mind a beszélt, mind az írott nyelv területén, figyelembe véve a beszédfigyatekosság által érintett területeket
- az expresszív beszéd fejlesztése, kommunikációs stratégiák kiépítése, gyakorlása, megerősítése, beszéd tudatosság kialakítása
- a beszédértés és olvasás értés fejlesztése mind a beszélt, mind az írott nyelv területén, elősegítve a mindennapi és az irodalmi szövegek befogadását, majd az azokkal való továbbdolgozás, továbbgondolkodás lehetőségének biztosítását
- amennyiben a szövegfeldolgozás is érintett, különösen fontos a szisztematikus, a nyelv különböző szintjeit elemenként értelmező, a tanulót tapasztalati úton információhoz juttató oktatás
- a nyelvi kódrendszer értelmezésének, működésének megtámogatása, mind a bemenetnél (beszédhangok differenciálása, hangkapcsolatok észlelése), mind a feldolgozásnál (szó, grammatika, mondat, bekezdés, szöveg)
- a mentális lexikon folyamatos fejlesztése az életkor és a beszédfigyatekosság sajátosságainak függvényében, a fogalomalkotás kialakítása
- számítógépes programok használata (helyesírás ellenőrző program, stb.)
- a beszédfigyatekos gyermek motiválása a tananyag és a tanuló közötti emocionális viszony kialakításával
- a pragmatika elemeinek közvetítése és használatának tudatosítása a gyermekek kommunikációjában
- a nem verbális kommunikáció elemeinek közvetítése és használatának tudatosítása a gyermekek kommunikációjában

Idegen nyelvi kommunikáció

Cél az idegen nyelv szókincsének, fonológiai és helyesírási sajátosságainak, valamint nyelvi kódrendszerének tudatos felépítése, a szóbeli és az írásbeli kommunikáció fejlesztése, figyelembe véve a beszéd fogyatékoság által érintett területeket. A beszéd fogyatékos tanulók nyelvoktatása során a multiszenzoros technikák (auditív-, vizuális-, verbális-, drámatechnikák) használata, valamint a verbális és nem verbális kommunikációs csatornák (gesztikulációs-vizuális) egyidejű alkalmazása kiemelten fontos. A nyelvórákon szerepet kapnak a koncentrációt és az emlékezetet fejlesztő gyakorlatok, melyek a szókincs, a kiejtés és a nyelvtani szabályok elsajátításában közvetve és közvetlenül is segítséget nyújthatnak. Helyesírási, olvasási és szövegértési problémákkal küzdő beszéd fogyatékos tanulók esetében főleg a szóbeli kommunikáció magabiztos használatának elsajátítása a cél. Az írásbeli kommunikáció használatát, a differenciált fejlesztés mellett, a számítógépes olvasó- és helyesírás-ellenőrző programok is segíthetik. Fontos pedagógiai cél a beszéd fogyatékos tanulók természetes gátlásainak feloldása az idegen nyelv kommunikációs helyzetben történő használata során.

Matematikai kompetencia

A legfőbb cél a problémamegoldó gondolkodás minél több elemének fejlesztése, konkrét cselekvésekhez kötött helyzetekben. Egyes esetekben számolni kell a grammatikai szint sérülésével, ami szövegértési nehézségekben nyilvánul meg, ezt fokozhatja a szimbólumok megértésének, illetve a verbális absztrakciónak a fejletlensége. A mennyiségekkel és a számossággal kapcsolatos ismeretek tanításakor, a szám- és műveleti fogalmak kialakításakor (pl. a számok közötti viszonyok, relációk megértési nehézségei esetén, stb.) különös figyelmet kell fordítani a megfelelő tempó kialakítására, és építeni kell a tanulók maximális együttműködésére, a mozgással társított szemléltetésre, az eszközhasználatra és az analóg cselekedtetésre. A geometriai ismeretek, az arányosság témaköreinél tekintettel kell lenni a vizuális észlelés nehezítettségére, a téri tájékozódás zavarára. A matematikai gondolkodás fejlesztése speciális szemléltetéssel és tananyagokkal, vagyis az interaktív tábla és digitális tananyagok lehetőség szerinti alkalmazásával valósulhat meg. A matematikai szakkifejezések és a szaknyelv használatának fokozatos megkövetelése a szóbeli kifejezés erősítésének különösen erőteljes eszköze.

Természettudományos és technikai kompetencia

Az oksági kapcsolatok felismerése, a tanult összefüggések alkalmazása gondot okozhat azokban az esetekben, ahol, az olvasott szöveg megértése vagy a verbális absztrakció akadályokba ütközik. Rövidített, tömörebb, képpel, segédeszközökkel támogatott szövegek alkalmazása szükséges az egyes összefüggések mechanikus memorizálásának megsegítésére. Tanulónként eltérő lehet az az absztrakciós szint, ahol be tudnak kapcsolódni a természettudományos jelenségek értelmezésébe. A kritikai gondolkodás képességének fejlesztése többnyire kis lépésekben valósítható meg. A mindennapi tapasztalatokból kiindulva kell törekedni arra, hogy a tanulónak a jelenségek mind szélesebb körébe legyen betekintésük, az egységes természettudományos világgép kialakítása érdekében. Eredményes tanári stratégia lehet a természeti jelenségeknek alternatív módon, több fogalmi

szinten, az összes érzékszerv bevonásával való közvetítése. Szisztematikusan építkezve kell támaszkodni az internetre, amelynek segítségével a legkülönbözőbb természettudományos ismeretek audio-vizuális formában hozhatók közel a beszéd fogyatékos tanulókhoz.

Digitális kompetencia

Ezen a területen a beszéd fogyatékos tanulók jó eséllyel tudnak problémákat megoldani, mivel az informatikai eszközök használatában a beszéd fogyatékoság kevés hátrányt jelent. Feladatunk azoknak a digitális programoknak a megismertetése, melyek megkönnyítik az ismeretszerzést, az interperszonális kapcsolatépítést. Amennyiben a szóbeli kifejezőképesség sérült, a számítógép alternatív csatornaként működhet a mindennapi kommunikációban. Hozzásegíthetjük a tanulókat, hogy a rendelkezésükre álló információs társadalom technológiáit használják a maguk segédeszközeként a számukra szükséges területeken. Főként az írott szöveg megértésére, lényegkiemelés képességére van nagy szükség, mert ezek segítségével alakíthat ki új kommunikációs stratégiákat. Az információgyűjtés- és keresés, a multimédiás tartalmak kezelése a beszéd fogyatékosok számára körülhatárolható, jól teljesíthető feladat, ezért építhetünk a tanulók erős motivációjára. Egyes ikonok, szóképek felismerésével, speciális alapfogalmak, kifejezések megtanulásával olyan eszközök birtokába jut, amivel önállóan is tud tájékozódni a digitális világban. A tanuló érzékeli azt a folyamatot, hogy az információk gyűjtése, majd az azokkal való továbbdolgozás miként vezet új digitális tartalmak kialakulásához. A pedagógus feladata, hogy a tanulók figyelmét a konkrét eszközök és szoftverek használatán, illetve a kommunikáció élményén túl arra irányítsa, miként lehet az információs társadalomban a beszéd fogyatékoságból eredő hátrányokat minimalizálni. Súlyos diszgráfia és helyesírászavar esetében felső tagozaton „laptop füzet” használatának bevezetése azt követően, hogy a gyermeket a klaviatúra használatára megtanítottuk

Szociális és állampolgári kompetencia, kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia

Cél az adaptív viselkedés kialakítása, fejlesztése, a beszéd fogyatékos tanulók támogatása abban, hogy az őt körülvevő társadalmi és gazdasági környezet eseményeit képes legyen feldolgozni, szükség esetén azok menetébe bekapcsolódni. Az oktatás folyamán fontos a fokozatosság mellett a gyakorlati bemutatás, illetve az ismeretek szituációs helyzetekben való kipróbálása, az érzelemdús, szubjektív elemeket megmozgató, a mindennapi tapasztalatához köthető társadalmi feladatok szemléltetése, a tanulók közvetlen megszólítása, bevonása a feladathelyzetbe. A tanuló mindig lássa maga előtt a folyamatot, a kiindulástól kezdve a végkifejletig, értse benne szerepét, esetleges feladatát, képes legyen esetlegesen a társadalmi folyamatok őt személyesen érintő részében érdekeit érvényesíteni. Fontos hangsúlyt helyezni a tanulói döntéshozatalra, az alternatívák végiggondolására, a variációk sokoldalú alkalmazására, a kockázatvállalásra, az értékelésre, az érvelésre. A pedagógus feladata, hogy felébressze a gyermek motivációját arra, hogy részt vegyen a szociális kommunikációban, képes legyen véleményét vitában, eszmecserében képviselni (ütköztetni, egyeztetni stb.), illetve az őt körülvevő világban tájékozódni. Fokozatosan el kell sajátítania a beszéd fogyatékos tanulónak azt a képességet, hogy rátaláljon a megfelelő

kommunikációs stratégiára, képes legyen az egyedi kommunikációs helyzetekhez alkalmazkodni.

Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség

Az esztétikai tudatosság, a művészeti kifejezőképesség egy kiegészítő kommunikációs eszközt ad a beszéd fogyatékos tanulók kezébe. A kreativitás, a problémafelismerő – és megoldó képesség, a képzelet, a képi gondolkodás fejlesztésére kiváló lehetőséget biztosít a művészeti nevelés. Ezen a kompetenciaterületen az ízlés, a nyitottság, az empátia, az érzelmi élet gazdagítása a kommunikáció minden szintjét fejleszti. A művészeti nevelés érték közvetítő, értékteremtő, egyben személyiségformáló szerepe a kommunikációjában zavart tanuló társadalmi integrációját segíti elő. A megfigyelőképesség, tér- és időérzék fejlesztése a látvány és a mozgás ábrázolásával, térbeli rendezés; szín-, forma és szerkezeti érzék alakítása lehetőséget biztosít a beszéd fogyatékos tanuló speciális készségfejlesztésére.

A hatékony, önálló tanulás

A beszéd fogyatékos tanulók esetében az önálló tanulás elengedhetetlen feltétele a könyvtári ismeret, informatikai tudás, az értő olvasás, szövegfeldolgozás. Az önálló ismeretszerzést, az információ megfelelő szűrését, feldolgozását, egyénre szabott módszerekkel, a mindennapi életből vett gyakorlati helyzetek cselekvéses vagy vizuális modellezésével segíthetjük. A szövegfeldolgozás, az új információk rendezése során fontos szerephez kell jutnia a gondolkodási képességek fejlesztésének, mind a képzeleti, mind a fogalmi gondolkodás terén. A pedagógus feladata az új ismeretek megszerzése iránti interiorizálódott motiváció kialakítása.

Az egyes műveltségi területek hangsúlyos, speciális feladatai:

Magyar nyelv és irodalom

A műveltségi területhez kapcsolódó tananyag tartalmát, a fejlesztésre fordított időt a sérülés jellege, mélysége, prognózisa befolyásolhatja. A Magyar nyelv és irodalom, a Művészetek, a Testnevelés és sport, valamint az Élő idegen nyelv fejlesztési feladatainak megvalósítása kíván nagyobb figyelmet, a beszéd fogyatékos típusától függően az egyes témakörök között hangsúlyeltolódások válhatnak szükségessé.

Néhány szempont azonban általánosítható:

- olvasás-, írástanítási módszerként beszéd fogyatékos tanulók esetében a hangoztatóelemző, szótagoló olvasástanítási módszer ajánlott
- a súlyos beszéd fogyatékos tanulók anyanyelvi fejlesztésében hosszabb begyakorlási, érési szakaszok tervezendők
- az anyanyelvi fejlesztés, gondozás a nevelés minden színterén és helyzetében, az oktatás teljes időtartama alatt központi szerepet játszik.

Művészetek. Testnevelés és sport

Mindkét műveltségi terület jól szolgálja a fejlesztés másik nagy területének, a téri orientáció, mozgás-, ritmus-, beszédkoordináció követelményeinek megvalósítását. A dráma és a tánc kiemelt szerepet kap a rehabilitációs célú feladatok megvalósításában is.

Idegen nyelvek

A beszédfigyatekosság típusához igazodó módszerek – pl. dadogók esetében az írásbeliség, diszlexiás tanulóknál pedig az auditív módszerek – elsőbbségét szükséges biztosítani.

A pszichés fejlődési zavarral küzdő tanuló

A pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók csoportjába azok a tanulók tartoznak, akik az iskolai teljesítmények és a viselkedésszabályozás területén a kognitív, emocionális-szociális képességek eltérő fejlődése, a kialakult képességzavarok halmozott előfordulása miatt egyéni sajátosságaik figyelembevételével fokozott pedagógiai, pszichológiai megsegítést, gyógypedagógiai segítséget igényelnek.

Tanulási és viselkedési problémájuk specifikus tanulási zavarok, azaz

- diszlexia,
- diszortográfia,
- diszkalkúlia,
- diszgráfia és diszpraxia, mint a motoros képességek fejlődési zavara, valamint ezek maradványtüneteinek fennállása,
- a fentiek együttjárása miatt a kevert specifikus tanulási zavarok;
- hiperaktivitás és figyelemzavar; továbbá
- a szocio-adaptív folyamatok zavarai, az érzelmi kontroll, ön-, vagy mások felé irányuló agresszió, a szorongás, az én-szabályozás gyengeségét mutató magatartásjellemzők, az alkalmazkodóképesség, a célirányos viselkedés, az önszervezés, valamint a metakogníció eltérő fejlődésében mutatkozik meg.

Pszichés fejlődési – súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási – zavarral küzdő tanulók iskolai fejlesztésének alapelvei

A pszichés fejlődési zavar miatt sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztése a szakértői bizottság szakértői véleményére épülő egyéni fejlesztési terv alapján, egyéni sajátosságaik, szükségleteik figyelembevételével, a szülővel és a tanulóval történő megbeszélést követően történik.

Az egyéni fejlesztőmunka tervezése, a rehabilitációs terv kidolgozása logopédus, pszichopedagógus, tanulásban akadályozottak pedagógiája szakon/szakirányon szakképzettséget szerzett gyógypedagógus, gyógypedagógus-terapeuta, pszichológus és egyéb szakemberek (pl. szomatopedagógus, gyermekpszichiáter) bevonásával történik és rehabilitációs célú órakeretben zajlik.

Az iskolai oktatásban érvényesíteni kell a tanuló fejlődését, előrehaladását segítő számonkérési, értékelési formákat; indokolt esetben, a szakértői bizottság javaslata alapján – az egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből – az értékelés és minősítés alól mentesítés adható.

A pszichés fejlődési zavar miatt sajátos nevelési igényű tanulók oktatása intenzív terápiás céllal szervezett időszakos különnevelés keretében (pl. logopédiai osztályban, tagozaton), valamint a többi tanulóval együtt, integrált nevelés, oktatás keretében történhet.

Az iskolai nevelés, oktatás során kiemelt feladat:

- a tantervi előírásoknak megfelelő sikeres továbbhaladás biztosítása.

- a pozitív énkép és önértékelés kialakítása,
  - a tanulás iránti motiváció és a kudarctűrő képesség növelése,
  - a kortársakra és a felnőtt közösségre irányuló rendezett társaskapcsolatok kialakítása,
- o a társadalmi együttélés szabályainak követése és az önállóságra nevelés.

Fejlesztési területek, nevelési célok

A pszichés fejlődés zavara miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott tanulók nevelése-oktatása során a NAT-ban meghatározott fejlesztési feladatok és tartalmak megvalósítása általában lehetséges.

Kulcskompetenciák fejlesztése

A pszichés fejlődés zavara miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott tanulók nevelése-oktatása során a NAT-ban leírt fejlesztési feladatok az irányadók, de az egyes műveltségi területekhez rendelt tartalmak és fejlesztendő kulcskompetenciák (azok fejlődési útjai, módjai és kialakulásuk időtartama) módosulhat.

Az egyes műveltségi területek hangsúlyos, speciális feladatai:

A helyi tantervben az egyes tantárgyak tartalmának közvetítése a tanulók egyéni adottságait figyelembe véve, speciális pedagógiai módszerrel és eszközzel történik.

Kiemelten kell kezelni az önismeretet, a reális önértékelés kialakítását, a kommunikáció fejlesztését. E feladatok minden műveltségterületen meg kell, hogy jelenjenek. Célzottan szerepet kaphat az Ember és társadalom, a Művészetek és ezen belül a Dráma és tánc fejlesztési feladatai között.

Magyar nyelv és irodalom

A beszédészlelés és beszédmegértés, a verbális figyelem és emlékezet intenzív fejlesztése, az olvasásértés fejlesztése kiemelt szerepet kap.

Idegen nyelv

A nyelvoktatás auditív módszereinek előtérbe helyezése javasolt.

Művészetek

A komplex művészeti terápia, a drámapedagógia, az akusztikus és vizuális észlelés fejlesztésének kiemelt szerepe van.

Testnevelés és sport

Szenzoros integrációs programok és terápiák beállítása és/vagy gyógyúszás, valamint logopédiai ritmika alkalmazása is javasolt.

Matematika

Kompenzációs lehetőségek, speciális módszerek alkalmazása segíti az eredményes fejlesztést. Azoknál a tanulóknál, akiknél a sajátos nevelési igény oka a hiperaktivitás, a figyelemzavar, indokolt a korszerű, rugalmas szervezeti keretek és módszerek előtérbe helyezése.

6. A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok

A gazdasági és társadalmi változások következtében tömegméretekben jelentkező és a családok életében felhalmozódó problémák kihatnak a gyermekek nevelésére, gondozására. Sok és egyre több a veszélyeztető tényező: az urbanizációtól a családok széthullásán át az egyes rétegek jólététől, túlzott anyagiasság szemléletétől más rétegek alacsony ellátottságáig, a munkanélküliségig.

A gyermekek fejlődését különböző sérülések fenyegetik:

- biológiai – fiziológiai,
- szociális,
- pszichés sérülések, amelyek gyakran összefüggnek egymással.

Az ifjúságvédelem feladata: a családi nevelésből, a környezetből fakadó intenzív ártalmak, zavarok kiküszöbölése, enyhítése.

A társadalmi viszonyok negatív hatásaitól nemcsak védeni kell a gyermekeket, hanem fel is kell készíteni őket a védekezésre is.

Minden pedagógus közreműködik az ifjúságvédelmi feladatok ellátásában, a tanulók fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében, de kiemelt feladata az osztályfőnöknek és az ifjúságvédelmi felelősnek van.

Az ifjúságvédelmi felelős legfontosabb feladatai:

- A tanulókkal kapcsolatos megelőző, óvó és védő tevékenység.
- Vészhelyzetek feltárása, csökkentése annak érdekében, hogy a tanulók fejlődését ne akadályozzák.
- Javaslatot tesz iskolai segítyezésre.
- Kezdeményezi anyagi veszélyeztetettség esetén, hogy az igazgató indítson eljárást a tanuló állandó lakhelye szerinti települési önkormányzatnál rendszeres vagy rendkívüli gyermekvédelmi támogatás megállapítása érdekében.
- Együttműködik a tantestület tagjaival, az osztályfőnökökkel a tanulók veszélyeztetettségének megelőzésében, megszüntetésében.
- Előadásokat szervez osztályfőnöki órákra drog, alkohol, dohányzás stb. témakörökben.
- Feladata egészségvédelmi, ennek részeként kábítószer ellenes program kidolgozásának segítése, végrehajtásának figyelemmel kísérése. Szükség esetén intézkedés megtételének kezdeményezése.
- Segíti az osztályfőnököket az egészséges családi életre nevelés témában.
- Gyermekbántalmazás védelme vagy egyéb pedagógiai eszközökkel meg nem szüntethető veszélyeztető tényező megléte esetén kezdeményezi, hogy az igazgató értesítse a Gyermekjóléti Szolgálatot.
- Meghatározott időpontban fogadó órát tart tanulóknak, szülőknek.
- Ezt az időpontot év elején az ellenőrző-könyvben rögzítjük, a szülőket, tanulókat így tájékoztatjuk.

Az iskolai ifjúságvédelmi tevékenység három területre terjed ki: a tanulók fejlődését veszélyeztető okok megelőzésére, feltárására és megszüntetésére.

A megelőzés (prevenció) feladatai

- személyiségfejlesztés, értékközvetítés,
- közösségfejlesztés,

- beilleszkedéssel, magatartási nehézségekkel küzdő tanulók segítése,
- a szociális hátrányok enyhítését szolgáló tevékenységek,
- pedagógiai eljárások:
  - folyamatos mentálhigiénés tanácsadások, egyéni, segítő beszélgetések, megfelelő szakemberek bevonása;
  - a család bevonása a probléma megoldásába;
  - a veszélyeztetett és a hátrányos helyzetű tanulók tanulási
  - előmenetelének figyelemmel kísérése, tanulás módszertani ismeretek nyújtása;
  - speciális közösségi foglalkozások;
- egészségnevelő tevékenységek,
- felvilágosító, megelőző munka;
  - családi életre nevelés;
  - egészségvédő programok;
  - egészségügyi szűrővizsgálatok;
  - a szenvedélybetegségek megelőzése (dohányzás, drog, alkohol).

A feltárásnak az a célja, hogy a tanulók problémáit az iskola a gyermekjóléti szolgálat segítségével minél hatékonyabban tudja kezelni, megelőzve ezzel súlyosabbá válásukat.

- fel kell ismerni, és fel kell tárni a tanulók problémáit;
- meg kell keresni a problémák okait;
- segítséget kell nyújtani a problémák megoldásához,
- jelezni kell a felmerült problémát a gyermekjóléti szolgálat szakembereinek.

A tanulók fejlődését veszélyeztető okok megszüntetésének érdekében iskolánk együttműködik a területileg illetékes

- Pedagógiai Szakszolgálattal,
- gyermekjóléti szolgálattal,
- családsegítő szolgálattal,
- polgármesteri hivatallal,
- iskolaorvossal.

Iskolánk pedagógiai munkáján belül elsősorban az alábbi tevékenységek szolgálják a gyermek – és ifjúságvédelem céljainak megvalósítását:

- felzárkóztató foglalkozások;
- tehetséggondozó foglalkozások;
- hátrányok csökkentése;
- a differenciált oktatás és készségfejlesztés;
- személyes, egyéni tanácsadás (tanulóknak, szülőknek);
- egészségvédő és mentálhigiénés programok szervezése;
- családi életre történő nevelés;
- tanulószobai foglalkozások;
- iskolai étkezési lehetőség biztosítása;
- az egészségügyi szűrővizsgálatok;
- a tanulók szabadidejének szervezése;
- a tanulók szociális helyzetének javítása (segélyek);
- a szülőkkel való együttműködés;
- tájékoztatás a családsegítő és a gyermekjóléti szolgálatokról, szolgáltatásokról.

VI. A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje

1. A tanuló joga, hogy hozzájusson a tanulmányai folytatásához szükséges értesülésekhez és tájékoztatást kapjon a jogai gyakorlásához szükséges eljárásokról. Ebben dokumentumok is segítik, melyek az osztályfőnököknél, az ifjúságvédelmi felelősnél, a diákönkormányzatot irányító pedagógusnál, illetve a könyvtárban vannak.
2. A tájékoztatási jog mellett biztosítani kell számukra, hogy szervezett formában véleményt mondjanak az őket nevelő és oktató pedagógusok munkájáról és az őket érintő kérdésekről.
  - Az iskolai diákönkormányzat vezetője előre egyeztetett időpontban találkozhat az iskola igazgatójával, ahol felvetheti problémáikat, választ kap kérdéseikre, melyeket előzetesen írásban is leadhat, vagy személyesen fogalmazza meg.
  - Minden tanulónak joga van, hogy tájékoztatást kapjon személyét és tanulmányait érintő kérdésekről, valamint e kérdésekről javaslatot tegyen. Kérdéseikre, javaslataikra a megkereséstől számított 30 napon belül, az iskolai szülői választmánytól pedig legkésőbb a harmincadik napot követő első ülésen érdemi választ kell, hogy kapjanak. Kérdéseivel fordulhat a diákönkormányzatot irányító pedagógushoz. Az igazgatóhoz szünetekben.
  - A tanulók rendszeres vélemény nyilvánítására évente legalább két alkalommal diákközyűlést tartunk.
  - A tanulók tájékoztatásának eszköze a hétfőn 7.45-től tartandó gyűlések, melyeken az igazgató, a pedagógusok tájékoztatják a gyermekeket az aktuális feladatokról, ill. a tanulók is felvethetik kérdéseiket.
  - A tanulók ügyeinek elintézéséhez az iskolatitkár is minden nap 8.00-12.00 óráig segítséget nyújt.

Az iskolában működő diákönkormányzatot jogosítványaik érvényesüléseiben diákönkormányzatot patronáló tanár segíti.

A diákönkormányzat működését az SZMSZ melléklete szabályozza.

Diákönkormányzat

1. *A tanulók osztályközössége évente 1 alkalommal képviselőket választ a DÖK-be.*
2. *A választott képviselők képviselik az adott tanévben az osztályközösség érdekeit, továbbítják kérésüket, észrevételeiket, javaslataikat a nevelőtestülethez, igazgatóhoz.*
3. *A tanulóközösség a nevelőtestület tagjaiból diákönkormányzatot segítő nevelőt választ, aki a nevelőtestületi értekezleteken és egyéb fórumokon képviseli a diákönkormányzatot.*
4. *Az iskola vezetője és a diákönkormányzatot segítő nevelő között napi kapcsolat van.*
5. *A diákönkormányzat szervezeti és működési szabályzat alapján működik, amit a nevelőtestület hagy jóvá.*

6. A diákönkormányzat működéséhez szükséges feltételeket (helyiség, berendezések használata, költségvetési támogatás) az intézmény biztosítja.

I. TANULÓI JOGOK GYAKORLÁSA

1. Diákkörök létrehozásának rendje, a tanulók közös tevékenységének megszervezése

1. Az iskola tanulói diákköröket hozhatnak létre:
2. Diákkör legalább 3 tanuló aktív részvételével szervezhető. Aktív részvételt jelent, ha a tanuló a diákkör által szervezett foglalkozások, tevékenységek stb. fél évre (6 hónapra) számított időkeretének legalább az 50%-ban jelen van.
3. Tartalmi szempontból elsősorban az alábbi tevékenységeket folytató diákkörök működését támogatjuk:
  - ✓ Sport
  - ✓ Művészeti
  - ✓ Hobby, barkács, kézműves egyéb alkotói tevékenység
  - ✓ Elméleti, tudományos jellegű
  - ✓ Erkölcsi, történelmi vallási, karitatív indíttatású
  - ✓ Helytörténeti
4. A diákkörök tevékenysége nem irányulhat a társadalom ellen, nem lehet politikai indíttatású, nem zavarhatja az iskolahasználók jogaik gyakorlásában.
5. A diákkörök térítésmentesen használhatják a működésükhöz szükséges létesítményeket, berendezéseket. Az iskola éves költségvetésének megállapításakor figyelembe kell venni az eredményesen működő diákkörök igényét is.

2. A tanulók nagyobb közösségének meghatározása az iskolai diákönkormányzat kötelező véleményezési jogának gyakorlásához

Az R. 31.§ (2) bekezdésének megfelelően a véleményezési jog gyakorlása szempontjából a “tanulók nagyobb közössége” egy osztály (kb. 5-7 fő), illetve az ennél nagyobb létszámnak megfelelő tanulói csoport.

3. Véleménynyilvánítási jog gyakorlása

Az iskola segíti a tanulók véleménynyilvánítási jogának gyakorlását, ahhoz lehetőséget biztosít. A jogszabályokban, valamint az iskola belső szabályzataiban biztosított joguk érvényesítése érdekében –közvetlenül vagy választott képviselőik útján – az iskola igazgatójához, az osztályfőnökhöz, az iskola nevelőjéhez, a diákönkormányzathoz vagy a szülői munkaközösséghez fordulhatnak.

Az iskola belső életéről, az oktatással, neveléssel összefüggő kérdésekről véleményt nyilváníthat többek között:

- diákközgyűlésen,
- eljuttatja véleményét a DÖK vezetéséhez,
- osztályfőnöki órákon.

VII. A szülő, tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái

Mivel iskolánkban 1999/2000-es tanév óta nem működik iskolaszék, minden olyan esetben, amelyben jogszabály rendelkezése alapján egyetértési jogot gyakorolna, a Szülői Választmány véleményét kell kikérni.

1. A szülők legmagasabb szintű szerve az iskolai Szülői Választmány.

A választmány

- az osztályok szülői szervezeteinek 2-2 küldöttjeiből áll
- egy tanévben kétszer találkozik az iskola igazgatójával.

Az első választmányi értekezleten az igazgató tájékoztatása hangzik el az év feladatairól, a dokumentumokról (pedagógiai program, SZMSZ, házirend)

A második választmányi értekezleten aktuális problémákról van szó, illetve tájékoztatjuk a szülőket azokról a tankönyvekről, tanulmányi segédletekről, taneszközökről, ruházati felszerelésekről, amelyekre a következő tanévben a nevelő és oktató munkához szükség lesz.

Ez a tájékoztatás elhangzik az un. 0. szülői értekezleten is a leendő 9-es tanulók szülei számára az új tanév indulása előtt.

2. Az iskola tanári közössége és a szülők között a kapcsolat a tanulók fejlődése érdekében rendszeres és élő.

Az iskola egészének életéről, az aktuális feladatokról

- az igazgató a szülői választmányon keresztül
- az osztályfőnökök
  - az osztályszülői értekezleteken
  - írásbeli tájékoztatókon tájékoztatják a szülőket.

A tanulók egyéni haladásával kapcsolatban tájékoztatásra az alábbi fórumok szolgálnak:

- szülői értekezlet (évente 2 alkalommal, ill. rendkívüli esetben)
- fogadó órák – évi 2 alkalommal
- külön behívások
- írásbeli tájékoztatók

Az iskola igazgatója

- a szülőket a szülői választmányon keresztül tájékoztatja az iskola egészének életéről, az aktuális feladatokról
- a diákoknak legalább évente egyszer a diákközségi ülésen, valamint a diákönkormányzat ülésén (meghívás esetén) ad tájékoztatást, történik kölcsönös véleménycsere

A diákönkormányzat tanár vezetője havonta a diákönkormányzat vezetőségének ülésén és a faliújságján keresztül tájékoztat.

Az osztályfőnökök az osztályszülői értekezleteken (évente két alkalommal illetve rendkívüli esetben bármikor) vagy írásban tájékoztatják a szülőket az iskola vagy a tanulóval kapcsolatos eseményekről.

Osztály- vagy iskola-programokon módja van az érdeklődő szülőnek betekintést nyerni az iskola nevelő – oktató munkájába.

3. Minden tanévben két alkalommal tartunk fogadó napot, ahol minden szaktanárral találkozhat az érdeklődő szülő. Itt a tanuló fejlődéséről, egyéni haladásáról tájékoztatják a szaktanárok a szülőket.
Rendkívüli alkalommal, szülők kérésére, javaslatára külső előadóval beszélgetést, tanácsadást szervezünk nevelési kérdésekről.
4. Az ifjúságvédelmi felelős fogadó idejében négy szemközti beszélgetésre is sor kerül, ahol tanácsadás, esetleg pszichológus közreműködésével terápia is folyhat.
5. A tanuló személyiségével, tanulmányi előmenetelével, családi gondjaival, egy konkrét feladattal, helyzettel kapcsolatos gondjával fordulhat az osztályfőnökhöz, a szaktanárhoz, az ifjúságvédelmi felelőshöz. Az iskola a szükséges segítséget megadja.
6. A tanulók kérdéseit, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg illetve választott képviselőik útján közölhetik az iskola igazgatójával, helyettesével, a nevelőkkel, a nevelőtestülettel.
7. Kikérjük a szülők véleményét, hozzájárulását a nem ingyenes szolgáltatások körébe tartozó programok megvalósításához.
8. Elvárjuk, hogy a szülők rendszeresen tartsanak kapcsolatot a gyermeküket tanító pedagógusokkal.
9. Betartjuk a titoktartási kötelezettséget, mely a pedagógust és a nevelő-oktató munkát közvetlenül segítő alkalmazottat terheli a tanulóval és családjával kapcsolatos minden olyan tény, adatot, információt illetően, amelyről a hivatása ellátása során szerzett tudomást.
10. A Gyermekjóléti Szolgálattal rendszeresen tartjuk a kapcsolatot. A kapcsolat felelőse az ifjúságvédelmi felelős, aki a problémát ismerve szükség esetén segítségért keresi fel a szolgálatot (a kerületben és a tanuló lakóhelye szerinti szolgálatot egyaránt).

A SZÜLŐK, A TANULÓK ÉS A PEDAGÓGUSOK EGYÜTTMŰKÖDÉSÉNEK FORMÁI

1. A tanulókat az iskola életéről, az iskolai munkatervről, illetve az aktuális feladatokról az iskola igazgatója, a diákönkormányzat felelős vezetője és az osztályfőnökök tájékoztatják:
  - az iskola igazgatója legalább évente kétszer a diákközgyűlésen, valamint a diákönkormányzat vezetőségének ülésén,
  - a diákönkormányzat vezetője havonta egyszer a diákönkormányzat vezetőségének ülésén,
  - az osztályfőnökök folyamatosan az osztályfőnöki órákon.
2. A tanulót és a tanuló szüleit a tanuló fejlődéséről, egyéni haladásáról a szaktanárok folyamatosan, a pedagógiai programban megfogalmazott elveknek, módszereknek, eszközöknek megfelelően, (szóban, illetve a tájékoztató füzetben keresztül írásban) tájékoztatják.
3. A tanulók kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselőik, tisztségviselőik útján közölhetik az iskola igazgatóságával, a nevelőkkel, a nevelőtestülettel vagy az iskolaszékkel.
4. Arra törekszünk, hogy a szülők iskolai kiadásait minél inkább csökkentsük. Ennek

érdekében:

- A nevelőtestület kérésére a fenntartó ingyenesen biztosítja tanítványaink számára a tankönyveket.
  - A közel azonos tartalmú tankönyvek közül a nevelők minden esetben az olcsóbbat választják.
  - Minimalizáljuk azokat az eszközöket, amelyeket a szülők biztosítanak a gyermekek számára
5. A szülőket az iskola egészének életéről, az iskolai munkatervről, az aktuális feladatokról az iskola igazgatója és az osztályfőnökök tájékoztatják:
- az iskola igazgatója legalább félévente egyszer a szülői munkaközösség választmányi ülésén vagy az iskolai szintű szülői értekezleten,
  - az osztályfőnökök folyamatosan az osztályok szülői értekezletein.
  -

A szülők és a pedagógusok együttműködésére az alábbi fórumok szolgálnak:

Családlátogatás.

Feladata, a gyermekek családi hátterének, körülményeinek megismerése, illetve tanácsadás a gyermek optimális fejlesztésének érdekében.

Szülői értekezlet.

Feladata:

- a szülők és a pedagógusok közötti folyamatos együttműködés kialakítása,
- a szülők tájékoztatása
  - * az iskola céljairól, feladatairól, lehetőségeiről,
  - * az országos és a helyi közoktatás-politika alakulásáról, változásairól,
  - * a helyi tanterv követelményeiről,
  - * az iskola és a szaktanárok értékelő munkájáról,
  - * saját gyermekének tanulmányi előmeneteléről, iskolai magatartásáról,
  - * a gyermek osztályának tanulmányi munkájáról, neveltségi szintjéről,
  - * az iskolai és az osztályközösség céljairól, feladatairól, eredményeiről, problémáiról,
- a szülők kérdéseinek, véleményének, javaslatainak összegyűjtése és továbbítása az iskola igazgatósága felé.

Nyílt tanítási nap.

Feladata, hogy a szülő betekintést nyerjen az iskolai nevelő és oktató munka mindennapjaiba, ismerje meg személyesen a tanítási órák lefolyását, tájékozódjon közvetlenül gyermeke és az osztályközösség iskolai életéről.

Írásbeli tájékoztató.

Feladata a szülők tájékoztatása a tanulók tanulmányaival vagy magatartásával összefüggő eseményekről, illetve a különféle iskolai vagy osztály szintű programokról.

Fogadóóra

A szülői értekezletek előtt biztosítunk lehetőséget a szülőknek, hogy négy szemközt beszélhessen gyermeke előmeneteléről, iskolai magatartásáról, a felmerülő kérdéseket, problémákat megbeszélje az érintett pedagógussal.

A szülői értekezletek, fogadóórák és a nyílt tanítási napok időpontját az iskolai munkaterv évenként határozza meg.

A szülők kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselőik, tisztségviselőik útján közölhetik az iskola igazgatóságával, nevelőtestületével.

AZ INTÉZMÉNY KAPCSOLATRENDSZERE

Kapcsolatunk a **fenntartóval** – a fölérendeltségi viszony ellenére – **konstruktív**. A mindennapi munkakapcsolatra a kölcsönös együttműködés, a korrekt tájékoztatás a jellemző.

A **szülők előtt az intézmény mindig nyitva áll**. A szervezett értekezleteken, fórumokon túl, jellemzőek a spontán találkozások adta beszélgetési lehetőségek. Sok esetben a szülők és pedagógusok között baráti viszony is kialakul. Rendszeresek a családlátogatások. A szülők az iskola rendezvényein minden esetben képviseltetik magukat, és hatékonyan segítik azok magas színvonalú megvalósítását.

Az intézmény élő kapcsolatot tart fenn a **római katolikus egyház helyi képviselőjével**. Szervezett formában valósul meg az iskolai hitoktatás. Az órarendbe beépítve biztosítjuk, hogy a vallásos gyerekek legalább heti egy órában hitoktatáson vegyenek részt. Az intézmény ehhez minden tőle telhető segítséget megad. Biztosítja a zavartalan körülményeket, taneszközöket, szükséges felszereléseket. Az egyházi rendezvényeken a pedagógusok aktív tevékenysége mellett mindig részt vesznek a vallási nevelésben részesülő gyermekek. Erejükhez, korukhoz mért munkájukkal hozzájárulnak ahhoz, hogy egyházunk létesítményei szépüljenek, rendezettebbé váljanak.

Rendszeres kapcsolatot tartunk fenn a helyi **körzeti megbízottal**, aki „Az iskola rendőre” tevékenységet is ellátja, valamint segít a közlekedési témanapok megszervezésében.

Az **iskolaorvossal, a védőnővel** rendszeres kapcsolatban állunk, lehetővé tesszük a gyermekek orvosi és védőnői vizsgálatát. Segítenek az iskolai egészségfejlesztési program megvalósításában.

A területünkön működő **vendéglátó ipari, egyéb szolgáltató egységekkel**, intézményekkel is élő a kapcsolatunk. Lehetőségükhöz és erejükhez mérten segítik az oktató nevelő munkánkat, cserébe mi ünnepi műsorokkal, némi társadalmi munkával, eszközeink felajánlásával honoráljuk azt.

Az iskola helyi tantervében szereplő síoktatást a mátraszentistváni **Síparkban** szervezzük. A Sípark létesítményei használatát ingyenesen biztosítja tanítványaink számára.

Az úszásoktatás a galyatetői **Grand Hotel** uszodájában történik, melyért a két intézmény között létrejött megállapodás szerint fizet a fenntartó.

Testvériskolai kapcsolatot ápolunk a **predajnai (Szlovákia) általános iskolával**. A kapcsolat keretében minden második évben a szlovákiai erdei iskola keretében óralátogatásokon, közös rendezvényeken veszünk részt. Ezt a lehetőséget kínáljuk mi is, ha hozzánk jönnek.

VIII. A tanulmányok alatti vizsgák tantárgyankénti évfolyamonkénti követelményei és az alkalmassági vizsga szabályai

1. A vizsgaszabályzat hatálya, célja

A vizsgaszabályzat célja

Az iskolában szervezett vizsgák rendszerének leírása, pontosítás

A vizsgaszabályzat hatálya

Jelen vizsgaszabályzat az intézmény által szervezett *tanulmányok alatti vizsgákra*, azaz:

- *osztályozó vizsgákra*,
- *különbözeti vizsgákra*,
- *javítóvizsgákra* vonatkozik.

Hatálya kiterjed az intézmény valamennyi tanulójára:

- aki osztályozó vizsgára jelentkezik,
- akit a nevelőtestület határozatával osztályozó vizsgára utasít,
- akit a nevelőtestület határozatával javítóvizsgára utasít.

Kiterjed továbbá más intézmények olyan tanulóira

- akik átvételüket kérik az intézménybe és ennek feltételeként az intézmény igazgatója különbözeti vizsga letételét írja elő.

Kiterjed továbbá az intézmény nevelőtestületének tagjaira és a vizsgabizottság megbízott tagjaira.

A tanulmányok alatti vizsgát iskolában, illetve független vizsgabizottság előtt lehet tenni. Utóbbi esetben térítési díjat kell fizetni. A szabályosan megtartott tanulmányok alatti vizsga nem ismételhető.

2. Vizsga fajtái

Osztályozó vizsgák

- Osztályozó vizsga egy adott tantárgy és egy adott évfolyam követelményeinek teljesítésére vonatkozik.
- Osztályozó vizsga tehető:
  - tanuló kérésére,
  - ha a tanulót felmentették a foglalkozáson való részvétel alól
  - ha a tanulónak engedélyezték, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben, vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget.
  - mulasztások miatt előírt esetben.
Ez utóbbi esetben a tanulók a félév zárása előtt január 15. – január 31. között és évvégén június 1. – június 10. között tehetik le.
- Osztályozó vizsgára jelentkezni írásban, az igazgatóhoz benyújtott kérelemmel lehet. A tanuló a kérvényt
  - Augusztus 15-ig
  - Január 30-ig nyújthatja be.
- A kérvényre adott válaszban az igazgató pontosítja az osztályozó vizsga időpontját.
- Osztályozó vizsga a tanév során bármikor megszervezhető.
- Osztályozó vizsga elméleti tantárgyakból tehető.

- Az osztályozó vizsga követelményei az adott tantárgy helyi tantervében évfolyamonként megfogalmazott követelmény, melyekről a tanuló a szaktanártól személyesen ill. az iskola honlapján elhelyezett helyi tantervből értesülhet.
- A kötelező tanórai foglalkozásokon való részvétel alól felmentett tanulók az igazgató által meghatározott időben és módon adnak számot tudásukról.
- Osztályozó vizsga elméleti tárgyakból tehető.

Mulasztás miatti osztályozó vizsga

A Házirend **Mulasztások igazolása c. rész 5. pontjában** megfogalmazott esetekben az osztályozó vizsga szabályai alapján letett vizsga.

Javítóvizsga

A tanuló minősítéséről, magasabb évfolyamra lépéséről az osztályban tanítók közössége dönt.

- Ha a tanuló a tanév végén – legfeljebb három tantárgyból – elégtelen osztályzatot kapott, javítóvizsgát tehet. Csak akkor léphet magasabb évfolyamba, ha a javítóvizsgán megfelelt.
- Javítóvizsga letétele szükséges akkor is, ha a tanuló az osztályozó vizsgáról, különbözeti vizsgáról számára felróható okból elkésik, távol marad, vagy a vizsgáról engedély nélkül eltávozik.
- A javítóvizsga időpontja augusztus 15. – 31. közötti időszak, melynek időpontját a tanévzárón ismertetjük a tanulókkal.
- A tantárgyak pontos időpontját és beosztását a vizsga előtt 15 nappal az iskola honlapján tesszük közzé.
- Ha a tanuló nem kíván javítóvizsgát tenni, írásban benyújtott kérvényre a tanévet megismételheti.

Különbözeti vizsgák

Különbözeti vizsgát tesz az a tanuló, aki másik iskolából átvéve folytatja tanulmányait, és az átvételnél az iskola igazgatója a vizsgát előírja.

A tanulmányok alatti vizsgát a 20/2012. EMMI rendelet 64 -71. §-ában meghatározottak szerint kell lebonyolítani 3 tagú vizsgabizottság előtt. A vizsgabizottságot az iskola igazgatója bízza meg.

- Ha a tanuló a kijelölt időpontban a vizsgán igazoltan nem tud megjelenni, a vizsgát az igazgató által meghatározott későbbi időpontban (még a tárgyévben) teheti le.
- A tanulót és szüleit/gondviselőjét a vizsgákról 15 nappal előbb értesíteni kell.
- Az osztályozó, javító és különbözeti vizsga jegyzőkönyveit irattárban kell tárolni.
- Az írásbeli vizsga anyagait a tanulók dolgozataihoz hasonlóan I évig meg kell őrizni.
- Az írásbeli vizsga időtartama minimum 45 perc, maximum 60 perc. Egy vizsganapon egy vizsgázó legfeljebb három írásbeli vizsgát tehet.
- Szóbeli vizsga esetén legalább 30 perc felkészülési időt kell biztosítani tantárgyanként, kivéve az idegen nyelvből tett vizsgát, ahol felkészülési idő nélkül felel a tanuló. A feleltetés időtartama 15 percnél nem lehet több.
- Egy vizsgázónak egy napra legfeljebb három tárgyból szervezhető szóbeli vizsga. Ha a vizsgázó a húzott tétel anyagáról teljes tájékoztatatlanságot árul el, azaz feleletének értékelése nem éri el az elégséges szintet, az elnök egy alkalommal

póttételt húzat vele. Szabálytalanság esetén 3 főből álló bizottság (az iskola igazgatója és két másik, a vizsgán részt nem vevő tanár) vizsgálja ki a történeteket és hoz döntést.

3. Az értékelés rendje

A tantárgyak értékelési rendszere részletesen tartalmazza (tantárgyak kerettantervének melléklete). Írásbeli munkát külön kell értékelni, osztályzatot adni. A szóbeli felelettel együtt alakul a végső osztályzat, mely legjobb esetben közepes lehet.

Az érdemjegyek tanulmányi rendszerben történő rögzítésével kapcsolatos értesítési kötelezettség határideje maximum 1 hét.

1. A vizsgatárgyak részei és követelményei

Magyar nyelv	Írásbeli és szóbeli
Magyar irodalom	Írásbeli és szóbeli
Történelem	Írásbeli és szóbeli
Idegen nyelv	Írásbeli és szóbeli
Matematika	Írásbeli.
(Szóbeli vizsgára akkor kerül sor, ha az írásbeli eredménye nem éri el a minimális százalékot.)	
Fizika	Írásbeli és szóbeli
Biológia	Írásbeli és szóbeli
Kémia	Írásbeli és szóbeli
Földrajz	Írásbeli és szóbeli
Testnevelés	Gyakorlati
Informatika	Gyakorlati és szóbeli
Rajz és műalkotások elemzése	Írásbeli
Ének-zene	Írásbeli

A vizsgák követelménye az egyes tantárgyak kerettantervében megfogalmazott továbbhaladáshoz szükséges minimum.

IX. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása tanítási órákon belül (osztályfőnöki, biológia, testnevelés, technika és tervezés óra) és délutáni csoportfoglalkozásokon valósul meg.

Az iskolai elsősegélynyújtás oktatásának legfőbb célja:

Az elsősegélynyújtás mindenkinek törvényes kötelessége, ezért fontos, hogy ennek elemi szabályait minden tanuló megismerje.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának formái:

a) Tanórai keretben:

A biológia-egészségtan tantárgy a 8. évfolyamon foglalkozik az emberi szervrendszerekkel és életműködéseikkel. E témákban tananyag az egészség védelme. Kiemelt feladat a helyes életmódok kialakításával és az alapvető elsősegélynyújtással

kapcsolatos ismeretek oktatása is.

A biológia mellett, természetesen a kémiának (tanulókísérletek), a testnevelésnek és minden gyakorlati oktatással kapcsolatos foglalkozásnak része a megelőzés, a munkavédelem és az alapvető, a foglalkozások jellegéből adódó elsősegély nyújtási ismeretek elsajátíttatása.

Osztályfőnöki órákon az életkori sajátosságok figyelembevételével, a tanulóknak önmagukért és társaikért érzett felelősség tudatuk formálásával járulhatunk hozzá ahhoz, hogy diákjaink baleset esetén képesek legyenek felelős döntéshozásra, segítségnyújtásra.

b) Tanórán kívüli keretben:

Délutáni csoportfoglalkozásokon, elsősegély nyújtási ismereteket elsajátításához, gyakorlati bemutatókat szervezünk.

Előadásokon, meghívott előadók segítségével mélyítjük diákjaink tájékozottságát a témában.

II.2. Helyi tanterv

Iskolánk helyi tanterve az alábbi jogszabályoknak való megfelelés alapján készült:

- A Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012.(VI.4.) Korm. rendelet (továbbiakban Rendelet)
- https://www.oktatas.hu/kozneveles/kerettantervek/2020_nat/iranyelvek_nemzetise_gi_oktatashoz
- https://www.oktatas.hu/kozneveles/kerettantervek/2020_nat/kerettantervek_sni_tanulok
- A 2020-as NAT-hoz illeszkedő kerettanterv

A nemzetiség óvodai nevelésének és a nemzetiség iskolai nevelés-oktatásának irányelve alapján Iskolánk ellátja a szlovák nemzetiséghez tartozó tanulók oktatását is. Nyelvoktatás formája: **nyelvoktató nemzetiségi nevelés-oktatás**

A nyelvoktató nemzetiségi nevelés-oktatásban a tanítás nyelve a magyar nyelv, a nemzetiségi nyelv és irodalom tantárgyat tanítási óra keretében az 1-8. évfolyamon oktatjuk.

Iskolánk helyi tantervében a kötelező tanítási órák keretében tanított tantárgyak tananyagai és követelményei teljes egészében megegyeznek az oktatási miniszter által kiadott kerettantervekben meghatározott tananyaggal és követelményekkel.

Az iskola a kerettanterveket tanév szerinti tagolásban építi be a helyi tantervébe és kiegészíti azt az iskola helyi sajátosságai alapján. A két évfolyamos kerettantervi szakaszokra meghatározott fejlesztési feladatokat és tanulási eredményeket úgy építi be, hogy az adott tanévben az adott kétéves kerettantervi szakasz fejlesztési feladatainak arányos elvégzése valamint a tanulási eredmények sajátos elsajátítása megvalósuljon.

Az iskola és a pedagógus az adott tanulócsoportra igazítva határozza meg és tanmenetében rögzíti a témakörök tananyagának feldolgozásához, az ismétlésre és a gyakorlásra fordított időkeretet.

I. A választott kerettanterv megnevezése

1. A 2020-as NAT-hoz illeszkedő Kerettanterv (felmenő rendszerben kerül bevezetésre)

Iskolánk nemzetiségi iskolai nevelés-oktatást biztosító iskola, ezért pedagógiai programunkat és helyi tantervünket a nemzetiségi iskolai nevelés - oktatás feladatainak figyelembe vételével valamint az 2020-as NAT-hoz illeszkedő Kerttanterv alapján készítettük el.

A módosított kerettanterv bevezetésének időrendi beosztása:

Tanév/ évfolyam	1	2	3	4	5	6	7	8
2020/2021	NAT 2020	NAT 2012	NAT 2012	NAT 2012	NAT 2020	NAT 2012	NAT 2012	NAT 2012
2021/2022	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2012	NAT 2012	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2012	NAT 2012
2022/2023	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2012	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2012
2023/2024	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2020

A 2020-as NAT-hoz illeszkedő Kerettanterv bevezetése iskolánkban a 2020/2021. tanévtől kezdve az 1. és 5. évfolyamokon már megtörtént, a korábbi 110/2012.(VI.4) rendelet felmenő rendszerben szűnik meg az érintett évfolyamokon. A fenti táblázat alapján látható, hogy a 2023/2024. tanévtől kezdve az összes évfolyamon érvényes a 2020-as NAT-hoz illeszkedő Kerettantervben foglaltak.

Tantárgyi struktúra és óraszámok

Óratervünk mind tartalmában mind szerkezetében tükrözi a nevelő-oktató munkát meghatározó Nemzeti Alaptantervre épülő pedagógiai elveket és célokat.

Iskolánk az 1-2. osztályban a Magyar nyelv és irodalom tantárgyat nem bontja szét, 3-8. évfolyamig magyar nyelv és Magyar irodalom tantárgyakra bontja.

A szlovák nemzetiségi nyelv és irodalom tantárgyat egységbe szerkesztett módon oktatja, a tantárgyban megjelenik a szlovák népismeret tananyaga.

Az óratervünk kialakítása az alábbi szempontok figyelembevételével történt:

- A kerettantervekben az általános iskola alsó és felső tagozatára meghatározott kötelező valamint ajánlott óraszámok
- A NAT műveltségi területekre előírt százalékos időarányok
- Nemzetiségi iskolai nevelés-oktatás irányelvei
- Választási lehetőség a helyi sajátosságoknak, igényeknek való megfeleléshez.

A kötelező órák óraterve minden tanuló számára kötelezően teljesítendő óraszámot tartalmazza. Ennek során sajátítják el a tanulók a helyi tantervben szereplő valamennyi tantárgy tananyagát, mellyel megfelelnek a magasabb évfolyamba lépéshez szükséges továbbhaladási feltételeknek.

Az alapkészségek fejlesztése mellett kiemelt feladatunk a szlovák nyelv oktatása. Ennél fogva az 1-8. osztályban szlovák nyelv és irodalom valamint szlovák népismeret tantárgyra fordított időkeretet a nemzetiség óvodai nevelésének irányelve és a nemzetiség iskolai oktatásának irányelve alapján határoztuk meg.

1-4. évfolyam tantárgyainak óraszámait az 2020-as NAT-hoz illeszkedő Kerettanterv alapján:

Tantárgy/évfolyam	1.		2.		3.		4.	
	1-2.összevont				3-4.összevont			
	Közvetl. .	Önálló	Közvetl. .	Önálló	Közvetl. .	Önálló	Közvetl. .	Önálló
Magyar nyelv és irodalom	7		7		3	2	3	2
Szlovák nyelv, irodalom (szlovák népismeret integrálva)	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5
Angol nyelv					1		2	
Matematika	4		4		3	1	3	1
Etika	1				1			
Környezetismeret					1		1	
Digitális kultúra					1		1	
Ének- zene	2				1			
Vizuális kultúra	2				2			
Technika, tervezés	1				1			
Testnevelés	5				5			
Összesen	24,5	2,5	24,5	2,5	21,5	5,5	22,5	5,5
Tanulónak összesen	27		27		27		28	
Tanárnak összesen	24,5		13,5		21,5		12,5	
Ebből nemzetiségi többlet.	3		3		3		3	
Ebből szabadon tervezhető	2		2		2		2	

5-8. évfolyam tantárgyainak óraszámai 2020-as NAT-hoz illeszkedő Kerettanterv alapján:

Tantárgy/évfolyam	5.		6.		7.		8.	
	5-6.összevont				7-8.összevont			
	Közvet l.	Önálló	Közvet l.	Önálló	Közvet l.	Önálló	Közvet l.	Önálló
Magyar nyelv és irodalom (hon- és népismeret integrálva)	4		4		3		4	
Szlovák nyelv, irodalom (szlnp integrálva)	5		5		5		5	
Idegen nyelv (angol)	3		3		3		3	
Matematika	4		4		3		3	
Történelem	2		2		2		2	
Etika	1				1			
Természettudomán y	2		2					
Biológia					1,5		1,5	
Fizika					1		2	
Kémia					2		1	
Földrajz					1,5		1,5	
Ének- zene	1				1			
Vizuális kultúra	1				1			
Állampolgári ismeretek							1	
Digitális kultúra	1		1		1		1	
Technika és tervezés	1				1			
Testnevelés	5				5			
Osztályfőnöki	1				1			
Összesen	31		31		33		33	
Tanulónak összesen	31		31		33		33	
Tanárnak összesen	31		21		33		25	
Ebből nemzetiségi többl.	3		3		3		3	
Ebből szabadon tervezhető	1		2		2		2	

A 2024-2025-ös tanévben néhány tantárgy esetében a 2-3 osztályt vonunk össze. A fenti óraszámok osztályokra bontva is érvényesek, az órák száma minden osztályban megegyezik a NAT-ban foglaltakkal és a helyi tantervvel.

II. A választott kerettanterv által meghatározott óraszám feletti kötelező tanórai foglalkozások, továbbá a kerettantervben meghatározottakon felül a nem kötelező tanórai foglalkozások megtanítandó és elsajátítandó tananyaga, az ehhez szükséges kötelező, kötelezően választandó vagy szabadon választható tanórai foglalkozások megnevezése, óraszama

II.1. A nemzetiségi nyelv és irodalom valamint a nemzetiségi népismeret oktatásához szükséges időkeret biztosításának elvei iskolánkban

Intézményünkben nemzetiségi nevelés-oktatás folyik. A helyi tantervünket a nemzetiségi nevelést-oktatást végző iskola, a nemzetiség óvodai nevelésének és a nemzetiség iskolai nevelés-oktatásának irányelve alapján készítettük el.

A nemzetiségi iskolai nevelés - oktatás irányelvei alapján a szlovák nyelv és irodalom tantárgy tanítási nyelve a nemzetiségi nyelv. A nemzetiségi nyelv és irodalom tantárgy tanítási óra keretében az első évfolyamtól nyolcadik évfolyamig heti 4 órában történik. A nemzetiségi népismeret feldolgozására előírt óraszám 1-8. osztályokban heti 1 óra. Iskolánkban a szlovák népismeret oktatása a szlovák nyelv és irodalom tantárgyba integrálva történik.

A nemzetiségi iskolai nevelést-oktatást az órarendbe építve nemzetiségi iskolai nevelés oktatása Nkt. 6. melléklete szerinti többlet tanórai foglalkozásainak a felhasználásával szervezzük meg:

- 1-8. évfolyamokon a szabadon tervezhető időkeret felhasználásával,
- a 4-8. évfolyamon az idegen nyelv oktatására biztosított óraszám részbeni átcsoportosításával
- az 1-8. évfolyamokon készségtárgyakra előírt óraszámok heti 1 tanórára csökkentésével

IV.1.1. A nemzetiségi nyelv és irodalom valamint a nemzetiségi népismeret oktatásához szükséges időkeret biztosítása iskolánkban.

A 110/2012. (VI.04.) Korm.r. 5. § (5) bekezdése értelmében a nemzetiségi nevelést-oktatást folytató iskolában a tanulók kötelező és választható tanítási óráinak összege az egy tanítási hétre meghatározott időkerethez képest az 1-8. évfolyamon legfeljebb 3 tanítási órával emelkedhet.

	1.évf.	2.évf.	3.évf.	4.évf.	5.évf.	6.évf.	7.évf.	8.évf.
Kötelező alapóraszám	22	22	22	23	27	26	28	28
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	2	2	1	2	2	2
nemzetiségi oktatásra igénybevett óraszám	3	3	3	3	3	3	3	3
maximális óraszám	27	27	27	28	31	31	33	33

Az óratervhez kapcsolódó kiegészítések:

- 1-8. osztályban a két szabadon választható órát és a szlovák nemzetiségi oktatásra adott 3 tanítási órát a szlovák nyelv és irodalom és szlovák népismeret tanítására (heti 5 órában) használtuk fel.
- 3. osztályban az ének-zene készsége tárgy 1 óráját az angol nyelv tanítására fordítottuk.
- 4. osztályban az ének-zene készsége tárgy 1 tanítási óráját a technika és tervezés, és vizuális kultúra órák kiegészítésére fordítottuk.
- 5. osztályban az ének-zene készsége tárgy óráját a szlovák népismeret tanítására használtuk fel.

A nem kötelező időkeretből biztosítjuk az alábbi foglalkozásokat:

- napközis foglalkozások 1-4. évfolyam
- tanulószobai foglalkozások 5-8. évfolyam
- BTM tanulók fejlesztése
- egyéni tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások
- szakkörök (sport, furulya, énekek)

A BTM-es tanulók fejlesztése a szakértői véleményében meghatározott órák biztosításával történik az azonos részképességzavarok fejlesztését figyelembe véve, valamint a tananyag elsajátítását, a felzárkóztatást segítve.

Tehetséggondozást, versenyfelkészítést, középiskolai előkészítőt (magyar nyelv és irodalom, matematika tantárgyakból), korrepetálást, felzárkóztatást az adott tanulói összetétel figyelembevételével tanévenként szervezzük meg.

A szakköröket szülői igény és a pedagógusok szakmai végzettsége alapján hirdetjük meg.

III. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei figyelembe véve a tankönyv térítésmentes igénybevétele biztosításának kötelezettsége

A tankönyvellátás állami feladat. A tankönyvellátás rendszerének működtetéséért az oktatásért felelős miniszter a felelős. Az iskola az iskolai tankönyvrendelés keretében a NAT szerinti kerettantervi tantárgyhoz, témakörhöz kizárólag a tankönyvjegyzéken szereplő tankönyvek közül választhat.

Az iskolai tankönyveket és munkafüzeteket az állam ingyenesen biztosítja a tanulók számára. Az 1-2. évfolyamos tanulók tankönyvei nem, de a magasabb évfolyamra járó tanulók (3-8. évfolyamos tanulók) tankönyvei könyvtári állományban vannak, így a tanulóknak azokat a tanév végén le kell adni a házirendben meghatározottak szerint. Az elveszett, a megrongálódás miatt használhatatlan tankönyvekért a házirendben meghatározottak alapján a szülő az okozott kárért kártérítési felelősséggel tartozik, köteles a tankönyv egy új példányát beszolgáltatni.

Tanév közben érkező új tanuló esetében a térítésmentes tankönyvet könyvtári példányból bocsájtsuk a rendelkezésére, vagy annak hiányában, ha lehetséges, pótrendeléssel biztosítjuk.

Elvárásaink a tankönyvekkel és taneszközökkel kapcsolatban:

- a tananyagot a Nemzeti alaptanterv összefüggéseiben jelenítse meg,
- a tanulók életkorának megfelelő eszköztárral segítse az ismeretek elsajátítását,
- segítse elő a tanulói kompetenciák fejlesztését,
- a gyakorlatok nyújtsanak lehetőséget a differenciálásra, a felzárkóztatásra, a tehetséggondozásra,
- lehetőség szerint legyen hozzá elektronikus, digitális tan- és segédanyag,
- tanulásra ösztönző legyen,

fontos az esztétikus kivitel, a tartalom és forma összhangja és a tankönyv tartóssága. Az iskolai tankönyvellátás megszervezéséért az iskola igazgatója a felelős. Az iskola éves munkatervében a tankönyvfelelős tanár kollégával rögzíti az iskolai tankönyvrendelésre vonatkozó feladatokat, felelősöket és határidőket.

A tankönyvfelelős minden évben felméri, hogy a köznevelési törvény 46. § (5) bekezdés alapján kik jogosultak térítésmentes tankönyvellátásra, valamint a tankönyvtörvény 8. § (4) bekezdés alapján várhatóan kik jogosultak ingyenes tankönyvellátásra vagy normatív kedvezményre. Az iskolába belépő új osztályok tanulói esetében a felmérést a beiratkozás napjáig kell elvégezni.

Iskolánkban oktatási-szakmai szempontok alapján történik a tankönyvek kiválasztása és megrendelése. A nevelő-oktató munka során a pedagógusok csak olyan nyomtatott taneszközöket (tankönyv, munkafüzet, térkép stb.) használnak a tananyag feldolgozásához, amelyeket az oktatásért felelős miniszter hivatalosan tankönyvvé nyilvánított. A nyomtatott taneszközön túl néhány tantárgynál egyéb eszközökre is szükség van (pl. tornafelszerelés, rajzfelszerelés stb.).

1. Az egyes évfolyamokon a különféle tantárgyak feldolgozásához szükséges kötelező tanulói taneszközöket a nevelők határozzák meg az iskola helyi tanterve alapján.
2. A kötelezően előírt taneszközökről a szülőket minden tanév előtt (a megelőző tanév májusában szülői értekezleteken) tájékoztatjuk. A taneszközök beszerzése a tanév kezdetére a szülők kötelessége.
3. A taneszközök kiválasztásánál a pedagógusok a következő szempontokat veszik figyelembe:
  - A taneszköz feleljen meg az iskola helyi tantervének!
  - Az egyes taneszközök kiválasztásánál azokat az eszközöket kell előnyben részesíteni, amelyek több tanéven keresztül használhatóak.
  - A taneszközök használatában az állandóságra törekszünk: új taneszköz használatát

csak nagyon szükséges, az oktatás minőségét lényegesen jobbító esetben vezetünk be.

4. Az iskola arra törekszik, hogy saját költségvetési keretéből, illetve egyéb támogatásokat felhasználva egyre több nyomtatott taneszközt szerezzen be az iskolai könyvtár számára. Ezeket a taneszközöket a szociálisan hátrányos helyzetű tanulók ingyenesen használhatják.
5. A közel azonos tartalmú tankönyvek közül minden esetben az olcsóbbat választjuk, ezzel is hozzájárulva a szülői kiadások csökkentéséhez.
6. A kötelezően előírt taneszközökről a szülőket minden tanév előtt írásban tájékoztatjuk. A taneszközök beszerzése a tanév kezdetén a családok kötelessége.

A tankönyvrendeléssel és ellátással kapcsolatos teendők intézésére az igazgató tankönyvfelelősi megbízást ad a nevelőtestület egyik tagjának. Ezt a munkát a tankönyvfelelős a kiadók által biztosított jutalék ellenében végzi.

Tankönyvrendelés szervezésének helyi rendje.

A tankönyvrendelést az OM által elfogadott listában szereplő tankönyvjegyzékről készítjük el.

Törekedni kell arra, hogy a tankönyveket hosszabb ideig használjuk, ne cseréljük le évente!

- A tanítók és a szaktanárok állítják össze osztályonként az általuk használt tankönyvek és segédanyagok címlistáját, amit a tankönyvfelelősnek adnak.
- A tankönyvrendelést az SZMK elnökének egyetértésével az iskola fenntartó hagyja jóvá!
- Az esetleges módosításokat a tanév végéig lehet elvégezni amennyiben a változás addig kiderül.

Tankönyvfelelős feladatai:

1. Minden évben a megadott határidőre elkészíti és a kiadókhoz (forgalmazókhoz) továbbítja a megrendeléseket.
2. Szállításkor hiánytalanul átveszi a tankönyveket, ezt követően gondoskodik a raktározásról.
3. A számlákról másolatot készít, azokat gondosan megőrzi, majd az eredeti példányaikat haladéktalanul továbbítja a Polgármesteri Hivatal gazdasági ügyintézőjéhez.
4. A tanév első munkanapján gondoskodik arról, hogy a tanulók kézhez kapják tankönyveiket.
5. Intézkedik az esetleges hiányok megszüntetéséről (pótrendelések), illetve a felesleges tankönyvek visszaszállításáról (visszárú).
6. A nevelőtestület döntése alapján a tartós tankönyveket még a kiosztás előtt a könyvtáros közreműködésével leltárba veteti.

IV. A nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai

Kiemelt feladatunknak tekintjük a differenciált tanítás-tanulás sikeres megvalósítását intézményünkben. A megvalósulásához különösen az alábbi szempontokat vesszük figyelembe:

- olyan szervezési megoldásokat részesítünk előnyben, amelyek előmozdítják a

- tanulás belső motivációinak, önszabályozó mechanizmusainak kialakítását, fejlesztését;
- a tanulást úgy szervezzük meg, hogy a tanulók cselekvő módon vegyenek részt benne, előtérbe állítva tevékenységüket, önállóságukat, kezdeményezéseiket, problémamegoldásaikat, alkotóképességüket;
  - arra törekszünk, hogy a nevelési-oktatási folyamat segítse elő a tanulók előzetes ismereteinek, tudásának, nézeteinek feltárását, adjon lehetőséget esetleges tévedéseik kiigazítására és tudásuk átrendezésére;
  - az iskolai tanítás-tanulás különböző szervezeti formáiban (az osztálymunkában, a csoportfoglalkozásokon, a tanulók páros, részben vagy teljesen egyéni nevelésben-oktatásban) alkalmazzuk az együttműködő (kooperatív) tanulás technikáit és formáit;
  - fontosnak tartjuk, hogy váljék a tanítás egyik elvévé és teendőjévé a tanulókhoz alkalmazkodó differenciálás a feladatok kijelölésében, megoldásában, a szükséges tanári segítségben, az ellenőrzésben, az értékelésben;
  - a tanulók egyéni képességeinek fejlesztése érdekében alkalmazzuk a feladathoz illeszkedő tanulásszervezési technikákat;
  - sajátos tanulásszervezési megoldásokat alkalmazunk a különleges bánásmódot igénylő, sajátos nevelési igényű gyermekek esetében, a tanulási és egyéb problémákkal, magatartási zavarokkal küzdő tanulók nevelési-oktatási feladatainak ellátásában;
  - különös figyelmet fordítunk arra, hogy a tanítási-tanulási helyzetek, a tanulásszervezési módok és értékelési eljárások alkalmazkodjanak az egyes területeken tehetséges tanulók fejlesztési igényeihez, támogassák a tehetségek felkutatását és tehetségük kibontakoztatását;
  - különböző tanulásszervezési megoldásokkal az együttműködést és a tanulási esélyek egyenlőségét szolgáló szervezeti formákat alakítunk ki mind az iskolák közötti együttműködésben, mind az iskolán kívüli és az iskolai munkában.

Az eredményes tanulás segítésének elvei

- Minden tanköteles korú tanulónak törvényben biztosított joga, hogy a neki megfelelő nevelésben-oktatásban részesüljön.
- Ennek érvényesítéséhez iskolánk (az iskolafenntartóval, az iskola működtetőjével, a családdal, a gondviselővel, szakmai és civilszervezetekkel együttműködve) a következő elvek szerint biztosítja a nevelő-oktató munka feltételeit:
  - a képességek megismerése és fejlesztése, a készségek, ismeretek, tudástartalmak megalapozása, az attitűdök alakítása az 1–4. évfolyamon,
  - folyamatos, egyénhez igazodó fejlesztés, a tudás bővítése, megszilárdítása az iskolázás további szakaszaiban,
  - az eredményes szocializáció akadályainak korai felismerése és kezelése pedagógiai eszközökkel,
  - a tanuló tanulási nehézségeinek feltárása, problémái megoldásának segítése az iskolai nevelés-oktatás egész folyamatában és annak valamennyi területén,
  - a tanulást érintő lemaradás, illetve a tanulói leszakadás megakadályozásának érdekében a tanuló személyiségének, szociokulturális háttérének megismerése, a

tanulás eredményességét növelő pedagógiai módszerek alkalmazása,

- a tanuló önmagához és másokhoz viszonyított kiemelkedő teljesítményeinek, tehetségjegyeinek feltárása, fejlesztése a tanórákon, más iskolai foglalkozásokon, és e tevékenység támogatása az iskolán kívül is,
- motiváló és hatékony tanulásszervezési eljárások alkalmazása, akár játékok segítségével (pl. sakk, logikai játékok, robot).

Az 1-2. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Az alsó tagozat első két évében különösen fontos a tanulók között tapasztalható jelentős egyéni fejlődésbeli különbségek pedagógiai kezelése.

Feladatunk, hogy fokozatosan átvezessük a gyermeket az óvoda játékközpontú cselekvéseiből az iskolai tanulás tevékenységeibe.

Kiemelt feladatok:

1. A tanulási módszereket kialakítása

- A *szervezett tanulást*, mely a rendszerességre, a jó munkaszervezésre épül;
- A *mechanikus tanulást*, melyben a minél pontosabb ismeretfelidézés a tanulás elsődleges célja.

2. A tanulók figyelmének fejlesztése, hangsúlyosan

- a figyelem terjedelme;
- a figyelem tartóssága;
- a figyelem megoszlása:
- a *figyelem átvitele*

3. Az iskolai fegyelem kialakítása

A tanítási-tanulási folyamat sikerességének egyik fontos előfeltétele a tanulók tudatos, felelősségteljes, normatisztelő és fegyelmezett részvétele a sajátos didaktikai tevékenységekben.

Az eredményes munkához elkerülhetetlen az iskolai rendszabályoknak, a tanítási-tanulási folyamathoz kötődő követelményeknek az ismerete, betartása.

4. A kötelességérzet kialakítása

A kötelességérzet, az akarat, az önfegyelem és a beilleszkedési alkalmasság képességének fejlesztése.

A 3-4. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Az alsó tagozat harmadik-negyedik évfolyamán meghatározóvá válnak az iskolai teljesítmény-elvárások által meghatározott tanítási-tanulási folyamatok. Fokozatosan előtérbe kerül a Nat elveiből következő motiválási és a tanulásszervezés folyamat.

- a tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont az életkori jellemzők figyelembevétele, az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása,
- mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait,
- A tanuló érdeklődése ott fejlődhet kielégítően, ahol létezik a három alapfeltétel

- Autonómia
- Kompetencia
- Szociális igény

Az 5-6. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozaton folyó nevelés-oktatás feladata elsősorban a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges kulcskompetenciák, képesség-együttesek és tudástartalmak megalapozásának folytatása.

A 7-8. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozat hetedik-nyolcadik évfolyamán folyó nevelés-oktatás alapvető feladata - a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben - a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése, az életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása, valamint az, hogy fektessen hangsúlyt a pályaválasztásra, pályaeorientációra. A gimnázium hetedik-nyolcadik évfolyamán folyó nevelés-oktatás alapvető feladata – a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben – a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése, az életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása, valamint az, hogy fektessen hangsúlyt a pályaválasztásra, pályaeorientációra.

- a mozgásigény kielégítésével, a mozgáskultúra, a mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztésével, a koncentráció és a relaxáció képességének alapozásával,
- az egészséges életvitel kialakításához az egészségtan gyakorlati jellegű oktatásával kívánunk hozzájárulni,
  - fokozatosan kialakítjuk, bővítjük az együttműködésre építő kooperatív-interaktív tanulási technikákat és a tanulásszervezési módokat.

A *mélyreható tanulási stratégiára* jellemző, hogy a dolgok megértésére törekszik, ebben elsősorban a nagy összefüggések megragadása, az új ismeretek régiekhez való kapcsolása, széles áttekintés, következtetések levonása, rendszerszemlélet játszik domináns szerepet.

A *szervezett tanulás* a rendszeresség, jó munkaszervezés alapkövetelményeire épül.

A *mechanikus tanulás* a részletek megjegyzésére épül, az összefüggések feltárása e módszerben alig kap szerepet, a rövidtávú, minél pontosabb ismeretfelidézés e tanulás elsődleges célja.

V. A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja

A mindennapos testnevelés megvalósítását a Nkt. 27.§(11.) értelmében szervezi meg.

- az iskola valamennyi évfolyamán
- heti 5 órában
- órarendbe beépítve, tanóráként kerület bevezetésre.

Intézményünkben a mindennapos testnevelés, testmozgás, egészséges mozgáskultúra kiemelt fontosságú nevelési terület. A törvényi szabályozásnak megfelelően biztosítjuk tanulóink számára a mindennapos mozgást, heti 5 óra testnevelés keretében. Ez azt jelenti, hogy a délelőtti tanítási órák keretében 3 órában teljesítik tanulóink a kerettanterv követelményeit. A fennmaradó heti 2 órában tánc és drámafoglalkozásokon vesznek részt 1-8. évfolyamos tanulóink. Csoportbontásban 1-4. és 5-8. évfolyamokon külön szerezzük meg a foglalkozásokat.

A nem kötelező időkeretben szervezett sportkörüli foglalkozásokat „tematizáljuk”, így versenyekre, szakági tevékenységekre is felkészítjük őket, ezzel is elősegítve sportág-választásukat. (alpesi sí, biatlon, sífutás, sportlövészet, snowboard, úszás)

Azon tanulók részére, akiknek aznap az órarendben nincsen testnevelés óra, vagy tömegsport (úszás) foglalkozás, délután a napközis vagy tanulószobai szabadidős foglalkozásokon kell biztosítani a testedzés lehetőségét.

A mindennapi testedzés formái:

- testnevelésóra
- tömegsport
- úszásoktatás
- egyéb: napközis/tanulószobai szabadidő foglalkozás, óráközi szünet, tanulmányi séta, kirándulás,
- iskola keretein kívül: siedzés, futball edzés

Ezeket a foglalkozásokat a mindenkori testnevelő tanár, a napközis=tanulószobai nevelő, vagy az ügyeletes tanár végzi.

Erre a célra az óráközi szüneteket is ki szoktuk használni.

Amennyiben a tanóra jellege, témája valamint az időjárás megengedi rendszeresen visszük a tanulókat a szabad levegőre. Természeti környezetünk mindenkor lehetővé teszi kisebb-nagyobb túrák megszervezését.

Támogatunk minden iskolán kívüli kezdeményezést, ami lehetőséget nyújt gyermekeink mozgásigényének kielégítésére. (teljesítménytúrák, kirándulások, stb.)

Mindennapos iskolai testedzés tárgyi feltételei

Iskolánk tárgyi feltételei folyamatosan javulnak, törekszünk továbbá arra, hogy a környezetünkben meglévő lehetőségekkel éljünk. Így tudnak gyermekeink úszásoktatáson, valamint síoktatáson részt venni.

A tanulók életkorából, alkatából és személyiségéből adódó különbségek szükségessé teszik a rendszeres differenciálást, valamint a tanórai teljesítmények megítélésében az önmagukhoz mért fejlődés szerinti értékelést.

Nagy súlyt fektetünk arra, hogy aktív és egyre tudatosabb testmozgással előzzék meg a tartási rendellenességek kialakulását, kerüljék a gerincoszlopot károsító helyzeteket és

mozgásokat.

A tanulók mindennapos testmozgásának, síoktatásának sikeres megvalósításához a Felső-mátrai DSE térítésmentesen biztosítja a komplett sífelszerelést, síruházatot, mindazok számára, akiknek az eszközök beszerzése gondot jelentene.

A Mátraszentistváni Síparkkal kötött megállapodás eredményeképpen minden tanulónk az oktatáshoz szükséges síbérletet térítésmentesen kapja meg a síparktól.

A Felső-Mátra Oktatásáért Alapítvány a diákönkormányzat kérésének eleget téve felméri a tanulók szabadidős tevékenységéhez szükséges eszközöket és biztosítja a gyermekek számára. (trambulín, csocsóasztal, labdák, egyéb sportszerek)

A Felső-Mátrában lévő hotelekkel való kiegyensúlyozott kapcsolatnak köszönhetően gyermekeink ingyenes úszásoktatásban részesülnek. A költségeket a Mátraszentimre Község Önkormányzata vállalta magára.

Könnyített testnevelés megvalósításának lehetőségei intézményünkben

Intézményünkben foglalkoztatott testnevelő tanár foglalkozik gyógytestnevelői végzettséggel. A védőnővel folytatott együttműködés eredményeképpen minden olyan tanulónak, akinek erre szüksége van a foglalkozásokat egészségügyi szempontokat figyelembe véve szervezi meg. Rendszeresen kapcsolatot tart a könnyített testnevelésben résztvevő tanulók szüleivel, gondviselőivel és a védőnővel.

Fejlesztési eredményeiről a félévi és az év végi beszámolóban ad számot.

Az iskolaigazgató rendszeres kapcsolatot tart a sportkör vezetőjével.

A mozgásos tevékenységre tanórai és tanórán kívüli keretekben is nagy hangsúlyt helyezünk (úszás, síoktatás, sportköri lehetőségek, kirándulások, erdei iskola, túrák, nyári táborok nyújtanak lehetőséget és mintát az egészséges aktív kikapcsolódásra).

VI. A választható tantárgyak, foglalkozások, továbbá ezek esetében a pedagógusválasztás szabályai

Iskolánk szlovák nyelvoktató nemzetiségi nevelést-oktatást folytat, ezért a szabadon tervezhető órák időkeretét az 1-8. osztályban szlovák nyelv és irodalom tantárgy oktatására fordítjuk.

Az iskola Helyi tantervében meghatározott tananyag elsajátítása, a követelmények teljesítése csak a szabadon választott tanítási órákon való részvétellel teljesíthető. Az iskolánkba történő beiratkozás a szabadon választott tanítási órákon való részvétel vállalását is jelenti.

Szabadon választott tanítási órák:

1-4. évfolyam	5-8. évfolyam
Szlovák nyelv és irodalom	Szlovák nyelv és irodalom

Kötelezően választandó órák:

1-8. évfolyam	5. évfolyam	8. évfolyam
Etika	Tánc és dráma	Hon- és népismeret

A nem kötelező órakeretből kínálunk választási lehetőséget tanulóink számára:

- napközis és tanulószobai foglalkozások
- szakkörök, énekkar, sportkör
- felzárkóztató és tehetséggondozó foglalkozás magyar nyelv és irodalom és matematika tantárgyból

Az egyes osztályok óratervei tartalmazzák a szabadon tervezhető órakeret felosztását és a választható időkeret tantárgyankénti órakeretét, felhasználását.

A tanuló és a szülő már az iskolába jelentkezés előtt megismeri az adott osztály óratervét, követelményét. Ennek ismeretében választja iskolánkat.

A felvétel után, a beiratkozáskor ismeretében és tudatában a tanuló számára az elkövetkező évekre az óraterv szerinti tanulás kötelező.

Tantárgyválasztás iskolai rendje

1. Az iskola helyi tanterve a tanulók számára választható (nem kötelező) tantárgyak tanulását biztosítja.
2. Az iskola igazgatója minden tanév április 15-ig elkészíti és közzéteszi a tájékoztatót azokról a tantárgyakról, amelyekből a tanulók tantárgyat választhatnak. A tájékoztatónak tartalmaznia kell, hogy melyik pedagógus fogja oktatni. Kiskorú tanuló esetén a szülő minden év május 20-ig írásban adhatja le a tantárgyválasztással kapcsolatos döntését az osztályfőnöknek.
3. A tájékoztató elfogadása előtt be kell szerezni az iskolai diákönkormányzat és a helyi kisebbségi önkormányzat véleményét.
4. Az iskolába újonnan beiratkozó tanuló, illetve a szülő a beiratkozáskor írásban adhatja le a tantárgyválasztással kapcsolatos döntését az iskola igazgatójának.
5. A tanuló, illetve a szülő az adott tanév kezdetéig az igazgató engedélyével írásban módosíthatja a tantárgyválasztással kapcsolatos döntését.
6. A nem tanórai foglalkozás választását a tanév kezdetén, szeptember 20-ig tehetik meg a tanulók.
7. A kötelező és a tanórán kívüli foglalkozásokon pedagógus választására nincs lehetőség.

VII. A tanuló tanulmányi munkájának írásban, szóban vagy gyakorlatban történő ellenőrzési és értékelési módja, diagnosztikus, szummatív, fejlesztő formái, valamint a magatartás és szorgalom minősítésének elvei

Értékelési elveink:

- Az értékelés, a minősítés mindig előremutató legyen, a gyermek személyiségét

megerősítő.

- Lényeges feladatnak tekintjük a tanulói önértékelés rendszerének kialakítását.
- A tanulók szóbeli kifejezőkészségének fejlesztése érdekében a tantárgytól függően többször ellenőrizzük a követelmények elsajátítását szóbeli felelet formájában.
- A tantárgyi tudás értékelésébe a viselkedési problémák nem számíthatók be.
- A tanárok a tanítási folyamat kezdetén megismertetik a diákokkal az értékelés elveit.
- A diákkal az érdemjegyet közölni kell, lehetőleg szöveges indoklással.
- A rendszeres és áttekinthető füzetvezetést beszámíthatjuk az érdemjegyebe.
- Az egyes szaktárgyak tanárai a nevelőtestületen belül közös megegyezés alapján, egységesen értékelik a tanulókat.
- Amennyiben egy tantárgy esetében két vagy három tanár értékeli egy tanulót, az érdemjegyet az óraszámok arányában közösen alakítják ki.
- A félévi osztályzatot a tanuló által az első félévben megszerzett érdemjegyek átlagából alakítjuk ki.
- Ha a tanuló tanulmányi eredménye egy adott tantárgy esetén a félévi és a tanév végi minősítése során nem éri el az elégséget, de az érdemjegyei alapján az átlaga 1,5 feletti, akkor a nevelőtestület hoz döntést abban, hogy a tanuló az adott tantárgy tantárgyi követelményeit teljesítette-e, vagyis a félévi vagy tanév végi minősítése elégséges.
- A félévi és év végi kialakítása során, ha a tanuló érdemjegye pl. 3,4-3,75 között áll, akkor a szaktanárnak mérlegelési joga van, vagyis a szaktanár dönti el, hogy fel- vagy lefelé kerekíti az osztályzatot.
- A bukásra álló, illetve rontó tanulók szüleit az I. félév, illetve a II. félév vége előtt négy héttel az e-naplón keresztül értesítjük.
- Az értékelést rendszeresen végezzük. Az érdemjegyek számának meghatározásában rendező elv, hogy a félévi és az év végi értékeléshez legalább havonta egy - naplóban rögzített - osztályzat kell.
- Nagy gondot fordítunk arra, hogy a tanulók ne csak írásbeli, hanem szóbeli feleletből származó jegyekkel is rendelkezzenek, hiszen csak így tudjuk megfelelően fejleszteni a szóbeli kifejezőkészséget. A szóbeli és írásbeli feleletek érdemjegyeinek arányát nem kívánjuk meghatározni, ez több tényező függvénye minden tantárgynál.
- Ha a napló jegyeinek átlaga nagyon eltér - a tanuló hátrányára - a szaktanár által adott év végi jegytől, akkor azt a szaktanárnak indokolni kell az osztályozó konferencián. Ha az indoklást a konferencia nem fogadja el, a tanuló javára módosíthatja az év végi osztályzatot (Nkt. 54. § (6) bekezdése).
- Az e-naplóban megjelenő érdemjegyek súlyozása az alábbiak szerint történik:
- 100%: Beszámoló; Dolgozat; Gyakorlati feladat; Házi dolgozat; Írásbeli felelet; Írásbeli röpdolgozat; Írásbeli vizsga; Órai munka; Projektmunka; Szóbeli felelet; Szóbeli vizsga; Szóddolgozat; Versenyen való szereplés.
- 150%: Nyelvtani számonkérés.
- 200%: Írásbeli témazáró dolgozat; Szóbeli témazáró felelet.

Mentesítés az értékelés alól

- Az SNI-s és BTMN-es tanulók beszámoltatása során figyelembe kell venni a szakvéleményben leírtakat.
- A tanulót, ha egyéni adottsága, fejlettsége szükségessé teszi, a szakértői bizottság véleménye alapján az intézményvezető mentesíti:
- az érdemjegyekkel és osztályzatokkal történő értékelés és minősítés alól, és ehelyett szöveges értékelés és minősítés alkalmazását írja elő,
- Az egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből az értékelés és minősítés alól.
- A szakvéleménnyel rendelkező tanulóknál szükség esetén a szóbeliséget kell előtérbe helyezni.

Az iskola a nevelő és oktató munka egyik fontos feladatának tekinti a tanulók tanulmányi munkájának tervszerű ellenőrzését és értékelését.

Az **előírt követelmények teljesítését** a nevelők az egyes szaktárgyak jellegzetességeinek megfelelően a **tanulók szóbeli felelete, írásbeli munkája** vagy **gyakorlati tevékenysége alapján ellenőrzik**. Az ellenőrzés kiterjedhet a régebben tanult tananyaghoz kapcsolódó követelményekre is.

a) **folyamatos megfigyelés** : (órai munka, aktivitás, füzetvezetés)

Értékelés: szóban (pozitív vagy negatív kritika) egyéni szokásrend alapján

b) **szóbeli**: felelet, kiselőadás, hangos olvasás, memoriter

Az értékelés szempontjai:

- a lényeg kiemelése,
- logikus, folyamatos előadásmód,
- szakkifejezések alkalmazása,
- az előadás módja (nyelvhelyesség, mondatszerkesztés, hangerő, testtartás, tekintettartás,
- önértékelés,

c) **írásbeli**:

- egy órai tananyag,
- egy téma zárásának,
- egy tanév ismeretanyagának ellenőrzésére.

Az értékelés szempontjai:

- lényegkiemelés,
- pontos megfogalmazás, logikus felépítés, tagolás, indoklás,
- szakkifejezések, műveletek ismerete, használata,
- gondolatgazdagság,
- egyéni stílus,
- igényes íráskép külalak (külön értékelendő, nem része a tárgyi tudásnak)

d) **gyakorlati tevékenység**:

- munkadarab készítése, munkafolyamat végzése, kísérlet, rajz, rajz, műszaki rajz,
- modellezés, testnevelési gyakorlat végzése. Az értékelés szempontjai: igényes tervezés, pontos esztétikus megvalósítás anyag - és energiatakarékosság.

Iskolánkban egy tanítási napon 2 témazárónál vagy felmérőnél többet nem lehet íratni. Ezt a kérdést az érintett pedagógusok egymás között koordinálják. Vitás esetben az igazgató dönt.

A következő elméleti jellegű tantárgyak: magyar nyelv és irodalom matematika, idegen nyelv, nemzetiségi nyelv, környezetismeret, természetismeret, történelem, fizika, kémia biológia, földrajz ellenőrzésénél:

- az 1-4. évfolyamon az év végén a tanulók a követelmények teljesítéséről átfogó írásbeli dolgozatban is tanúbizonyságot tesznek;
- a nevelők a tanulók munkáját egy-egy témakörön belül szóban és írásban is ellenőrzik;
- az egyes témakörök végén a tanulók az egész téma tananyagát és fő

követelményeit átfogó témazáró dolgozatot írnak.

A tanulók szóbeli kifejezőképességének fejlesztése érdekében a nevelők többször ellenőrzik a követelmények elsajátítását szóbeli felelet formájában. Ennek érdekében minden tanuló a közvetlen tanítási órákon legalább egyszer szóban is megnyilvánul, vagy összefüggő szóbeli feleletet ad.

A testnevelés követelményeinek elsajátítását csak gyakorlati tevékenység révén ellenőrizzük.

A nevelők a tanulók tanulmányi teljesítményének és előmenetelének értékelését, minősítését elsősorban az alapján végzik, hogy a tanulói teljesítmény hogyan viszonyul az iskola helyi tantervében előírt követelményekhez; emellett azonban figyelembe veszik azt is, hogy a tanuló képességei, eredményei hogyan változtak – fejlődtek-e vagy hanyatlottak – az előző értékelés óta.

A tanulók tanulmányi munkájának értékelése az egyes évfolyamokon a különböző tantárgyak esetében a következők szerint történik:

- Az első évfolyamon félévkor és év végén a tanulók teljesítményét, előmenetelét **szöveges minősítéssel** értékeljük.
- Iskolánkban a félévi és év végi szöveges minősítés kategóriái: „Kiválóan megfelelt”, „Jól megfelelt”, „Megfelelt”, „Nem felelt meg”
- A 4. évfolyamon év végén és 5-8. évfolyamon a tanulók munkáját minden tantárgyból év közben érdemjegyekkel, a félév és a tanév végén osztályzattal minősítjük.
A félévi és az év végi osztályzatot az érdemjegyek, és a tanuló év közbeni tanulmányi munkája alapján kell meghatározni.
- A minden tanévben meghirdetett iskolai projektek végrehajtásában nyújtott tanulói teljesítményt elsősorban annak a tantárgynak az értékelésébe kell beleszámítani, melyhez tartalmilag kötődik. A projektek megvalósításában való részvételt figyelembe kell venni a szorgalom értékelésekor is.
- Ha a tanuló valamelyik tantárgyból a tanév végére kimagasló eredményt ért el, akkor törzslapjába, bizonyítványába, valamint az osztálynaplóba a **kitűnő** bejegyzés kerül.
- Ha a tanuló legalább 3 tárgyból kitűnő bejegyzést kap törzslapjába, bizonyítványába a következő záradék kerül: „Általános nevelőtestületi dicséretben részesül.”

Bizonyítványban, Törzslapon Naplóban, Tájékoztató füzetben

Kitűnő (tantárgyi dicséret) 5
jeles 5
jó 4
közepes 3
elégséges 2
elégtelen 1

Érdemjegyek, osztályzatok

Jeles (5)

- a tantervi követelményeknek kifogástalanul eleget tesz
- a tananyagot ismeri, érti, tudja és alkalmazza
- a tantárgy szaknyelvén pontosan, szabatosan fogalmaz
- A kimagasló teljesítményt elért tanuló esetén a jeles (5) osztályzat mellé félévkor és év végén dicséret „D” adható, melyről a szaktanár dönt

Jó (4)

- a tantervi követelményeknek megbízhatóan, csak kevés és jelentéktelen hibával tesz eleget
- közepes (3)
- a tantervi követelményeknek pontatlanul tesz eleget
  - tanári segítségre többször is rászorul

Elégséges (2)

- a tantervi követelményekből a továbbhaladáshoz szükséges minimális ismeretekkel, jártassággal rendelkezik
- fogalmakat nem ért, önálló feladatvégzésre nem képes

Elégtelen (1)

- a tantervi követelmények minimumát sem tudja
- a tantervi minimumot tanári útbaigazítással sem képes teljesíteni

Az osztályozó értekezleten a nevelőtestület dönt.

A nevelőtestületi dicséretről a kimagasló tanulmányi eredményt elért tanulók esetén.

Jutalomkönyv adásáról kimagasló közösségi munka esetén.

Tanév közben a tanulók munkájának, előmenetelének folyamatos értékelése érdekében minden tantárgyból minden tanulót értékelni, osztályozni kell. Az osztályozott tanulókat témakörönként kettő, de havonta legalább egy érdemjeggyel kell értékelni. Az első évfolyamon a negyed- és háromnegyedévi értékelésekkor tájékoztatjuk a szülőket a gyermekek előrehaladásáról.

A tanuló által nyújtott teljesítményről vagy a szerzett érdemjegyekről a szülőt, a tárgyat tanító nevelő értesíti az alsó tagozatban a tájékoztató füzetben és a digitális naplón keresztül. A felső tagozaton a digitális naplón keresztül. A tájékoztató füzet bejegyzéseit az osztályfőnök rendszeresen ellenőrzi, és az esetlegesen elmaradt érdemjegyek beírását pótolja.

Az osztályozott tanulók tanulmányi munkájának, teljesítményének egységes értékelése érdekében a tanulók írásbeli dolgozatainak, feladatlapjainak, tesztjeinek értékelésekor az elért teljesítmény (pontszám) érdemjegyekre történő átváltását javasoltan a következő arányok alapján végzik el a szaktárgyat tanító nevelők:

<u>Teljesítmény</u>	<u>Érdemjegy</u>
0-33 %:	elégtelen (1)
34-50 %:	elégséges (2)
51-75 %:	közepes (3)
80-89 %:	jó (4)
90-100 %:	jeles (5)

(A fenti arányok betartása javasolt. Ez azt jelenti, hogy a nevelő saját hatáskörben a – dolgozat nehézségi fokára, a tanulók képességeire is figyelemmel – változtathat rajta.)

A tanulók **magatartásának** értékelésénél és minősítésénél az 1-8. évfolyamon a:

példás (5),

jó (4),

változó(3),

rossz (2) érdemjegyeket illetve osztályzatokat használjuk.

A tanulók magatartását és szorgalmát minden hónap végén érdemjegyekkel - közös munkaértekezleten - értékeli a tantestület. Az érdemjegyre az osztályfőnök tesz javaslatot. Ezt a tantestület megvitatja, jóváhagyja. Vitás esetben, az évfolyamon tanítók többségi szavazata dönt. (Szavazati joga a gyermek napközis és hittan tanárának is van)

A magatartás és szorgalom félévi és év végi osztályzatát az osztályfőnök az érdemjegyek és a gyermeket tanító pedagógusok véleménye alapján állapítja meg. Vitás esetben, szintén az évfolyamon tanító nevelők többségi véleménye dönt az osztályzatról.(A szavazáson a gyermek napközis nevelője és hittan tanára is részt vesz.)

A félévi és az év végi osztályzatot az értesítőbe és a bizonyítványba be kell jegyezni.

Iskolánkban **a magatartás értékelésének és minősítésének követelményei a következők:**

Példás (5) az a tanuló, aki:

- A házirendet betartja.
- Tanórán és a tanórán kívül példamutatóan, rendesen viselkedik.
- Kötelességtudó, feladatait teljesíti.
- Önként vállal feladatokat és azokat teljesíti.
- Tisztelet tudó.
- Társaival, nevelőivel, a felnőttekkel szemben udvariasan, előzékenyen, segítőkészen viselkedik.
- Az osztály és az iskolai közösség életében aktívan részt vesz:
- Óvja és védi az iskola felszerelését, a környezetet.
- Nincs írásbeli figyelmeztetése, intője vagy megrovása.

Jó (4) az a tanuló, aki:

- A házirendet betartja.
- Tanórán vagy a tanórán kívüli foglalkozásokon rendesen viselkedik:
- Feladatait a töle elvárható módon teljesíti.
- Feladatokat önként nem, vagy ritkán vállal, de a rábízottakat teljesíti.
- Az osztály- vagy az iskolaközösség munkájában csak felkérésre, biztatásra vesz részt.
- Nincs írásbeli intője vagy megrovása.

Változó (3) az a tanuló, aki.

- A házirend előírásait nem minden esetben tartja be.
- A tanórán vagy tanórán kívül többször fegyelmezetlenül viselkedik.
- Feladatait nem minden esetben teljesíti.
- Előfordul, hogy társaival, a felnőttekkel szemben udvariatlan, durva.
- A közösség, az iskola szabályaihoz nehezen alkalmazkodik.
- Igazolatlanul mulasztott.
- Osztályfőnöki intője van.

Rossz (2) az a tanuló, aki:

- A házirend előírásait sorozatosan megsérti;
- Viselkedése tanórán és tanórán kívül fegyelmezetlen, rendetlen.
- Feladatait egyáltalán nem, vagy csak ritkán teljesíti
- Társaival, a felnőttekkel szemben rendszeresen udvariatlanul, durván viselkedik.
- Viselkedése romboló hatású, az iskolai nevelést, oktatást akadályozza.
- Több alkalommal igazolatlanul mulaszt.
- Több szaktanári figyelmeztetést kapott, illetve van osztályfőnöki megrovása vagy ennél magasabb fokozatú büntetése.

A magatartás elbírálásakor az egyes érdemjegyek, illetve osztályzatok eléréséhez a kategóriában felsorolt szempontok többségének teljesülnie kell.

A tanulók **szorgalmának értékelésénél**, az 1-8. évfolyamon a:

példás (5),

jó (4),

változó(3),

hanyag (2) érdemjegyeket illetve osztályzatokat használjuk.

Az iskolában a **szorgalom értékelésének** és minősítésének **követelményei** a következők:

Példás (5) az a tanuló, aki:

- Képességeinek megfelelő, egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt.
- Tanulmányi feladatait minden tantárgyból rendszeresen elvégzi.
- A tanórákon aktív, szívesen vállal többlet feladatokat is, és azokat elvégzi.
- Munkavégzése pontos, megbízható.
- A tanórán kívüli foglalkozásokon, versenyeken önként részt vesz.
- Aktívan bekapcsolódik az iskolai projektek megvalósításába.
- Taneszközei tiszták, rendesek, és ezeket a tanítási órákra mindig lhozza.

Jó (4) az a tanuló, aki:

- Képességeinek megfelelő, viszonylag egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt.
- Rendszeresen, megbízhatóan dolgozik.
- A tanórákon többnyire aktív.
- Többlet feladatot, tanórán kívüli foglalkozáson vagy versenyeken való részvételt önként nem vagy ritkán vállal, de az ilyen jellegű megbízatást teljesíti.
- Taneszközei tiszták, rendezettek.

Változó (3) az a tanuló, akinek:

- Tanulmányi eredménye elmarad képességeitől.
- Tanulmányi munkája ingadozó, a tanulásban nem kitartó, feladatait nem mindig

teljesíti.

- Felszerelése, házi feladata gyakran hiányzik.
- Érdemjegyeit, osztályzatait több tárgyból is lerontja.
- Önálló munkájában figyelmetlen, a tanórán többnyire csak figyelmeztetésre, felügyelettel dolgozik.

Hanyag (2) az a tanuló, aki:

- Képességeihez mérten keveset tesz tanulmányi fejlődése érdekében.
- Az előírt követelményeknek csak minimális szinten felel meg.
- Tanulmányi munkájában megbízhatatlan, figyelmetlen.
- Feladatait többnyire nem végzi el.
- Felszerelése hiányos, taneszközei rendetlenek.
- A tanuláshoz nyújtott nevelői vagy tanulói segítséget nem fogadja el, annak ellenszegül.
- Félévi vagy év végi osztályzata valamely tantárgyból elégtelen.

A szorgalom elbírálásakor az egyes érdemjegyek illetve osztályzatok eléréséhez a kategóriában felsorolt szempontok többségének teljesülnie kell.

VIII. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei

1. A kötelező csoportbontások mellett (idegen nyelv, tantárgyat idegen nyelven tanulás, informatika, gyakorlat) tantárgy akkor tanítható csoportbontásban, ha az az évfolyamra engedélyezett heti időkeretébe belefér.

A csoportbontások szervezési elvei:

- képességek, hatékonyság, eredményesség,
- létszám,
- differenciálás,
- a tanulók érdeklődése.

Intézményünkben az alacsony tanulói létszám miatt nem jellemző a csoportbontás.

2. Egyéb foglalkozások szervezése:

1. A tanévet megelőző évben május 15-ig mérjük fel a tanórán kívüli foglalkozásokra jelentkező tanulói igényeket.
2. Az egyéb foglalkozások (szakkörök, korrepetálás stb.) tervezése év végén a pedagógusok értékelésében megfogalmazott javaslatokkal kezdődik, majd kiegészül a tanulók igényeivel. Véglegesítésére a tanév elején a lehetőségek számbavétele után kerül sor.

IX. Nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiség kultúrájának megismerését szolgáló tananyag

Intézményünk fenntartója a helyi Szlovák Nemzetiségi Önkormányzat. A törvényi előírásoknak megfelelően minden tanulónk, - az is, aki nem tartozik ehhez a nemzetiséghez - tanulja a szlovák nyelvet.

X. Egészségnevelési és környezeti nevelési elvek

A 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 128.§-a alapján a teljes körű **egészségfejlesztés célja**, hogy a nevelési-oktatási intézményben eltöltött időben minden gyermek részesüljön a teljes testi-lelki jóllétét, egészségét, egészségi állapotát hatékonyan fejlesztő, a nevelési-oktatási intézmény mindennapjaiban rendszer szerűen működő egészségfejlesztő tevékenységekben.

Az egészségnevelés módszerei és eszközei:

- az egészséges életmódra nevelés tantárgyakban történő megjelenítése
- interjúk és felmérések készítése az iskola közvetlen partnerei és az egészség viszonyáról
- serdülőkori önismereti beszélgetések osztályfőnöki órán
- interaktív, saját élményen alapuló szituációs játékok
- részvétel a helyi egészségvédelmi programokon
- sport, kirándulás, egészségnap, témanap, projektek szervezése az egészségnevelés témakörében
- az iskolai egészségügyi szolgálat tevékenységének elősegítése
- környezetvédelmi tevékenységek kialakítása (természetvédelem)
- a szabadidő hasznos, értelmes eltöltésére irányuló programok szervezése

Az iskola környezeti nevelési szemlélete

Napjainkban a világ figyelme a fenntartható fejlődés megteremtése felé irányul. A fenntarthatóság ideológiai és tartalmi kialakítását az általános iskolai oktatásban kell megalapoznunk. A diákok számára olyan oktatást biztosít az iskolánk, amelyben a szakmai ismeretek átadásán kívül nagy hangsúlyt kapnak az erkölcsi kérdések és a környezettudatos életmód.

Interaktív módszerek segítségével kreatív, együttműködésre alkalmas, felelős magatartást kialakító, döntéshozásra, konfliktuskezelésre és -megoldásra képes készségeket kell kialakítanunk. Mindezek megkívánják az új értékek elfogadtatását, kialakítását, megszilárdítását és azok hagyománnyá válását.

A fenti célok csak úgy valósíthatók meg, ha hatékony tanulási, tanítási stratégiákat tudunk kialakítani a fenntarthatóság témakörében.

Az iskola működése környezeti nevelési szempontból

Intézményünk elnyerte az **ÖKOISKOLA** címet, mely újabb feladatokat jelöl meg iskolánk valamennyi diákja és dolgozója számára. A tantestület valamennyi tagja foglalkozik környezeti nevelési kérdésekkel a tanórákon és azokon kívül.

Vannak, akik több akcióban, munkában részt vállalnak, és vannak, akik időnként kapcsolódnak egy-egy tevékenységi területhez.

Falusi iskolánkban kiemelten fontos feladatunknak érezzük, hogy a diákok szemléletén alakítsunk, környezet-és természetszeretetüket formáljuk, megszilárdítsuk

Szemléletet csak úgy lehet formálni, ha minden tantárgyban és minden iskolán kívüli

programon törekszünk arra, hogy diákjaink ne elszigetelt ismereteket szerezzenek, hanem egységes egészként lássák a természetet, s benne az embert.

Megtanítjuk őket arra, hogy a természetben tapasztalt jelenségek okait keressék, kutassák a köztük rejlő összefüggéseket. Így válhatnak a gyerekek majd tudatos környezetvédővé, a természetet féltő, óvó felnőttekké.

Alapelveink

Célunk a környezettudatos magatartás, a környezetért felelős életvitel kialakulásának elősegítése, a természet, az épített és társadalmi környezet, az embert tisztelő szokásrendszer érzelmi, értelmi, esztétikai és erkölcsi megalapozása.

E nevelési célok hatékony személyiségformálást, az önszabályozás és egyben a társas együttműködés és konfliktuskezelés készségeinek erősítését igénylik.

Célkitűzéseink

A Nemzeti alaptanterv „Környezeti nevelés” közös követelményeiben megfogalmazott elvárások és a helyi sajátosságok figyelembevételével a következők:

Rendszerszemléletre nevelés:

Alternatív, problémamegoldó gondolkodás elsajátítása: A globális összefüggések megértése:

A létminőség választásához szükséges értékek megmutatása, viselkedési normák kialakítása:

A biológiai sokféleség jelentőségének megértése: A szerves (organikus) kultúra fontosságának megismerése:

RÖVID TÁVÚ CÉLJAINK

Rövid távú céljaink tervezésében figyelembe vesszük, hogy a fent említett hosszabb távú célok megvalósításához milyen lépések vezetnek.

Új tervek:

- az egészségnevelési program elkészítése,
- a tantestület tagjainak megnyerése a környezeti nevelési munkához;
- tantestületen belüli továbbképzés szervezése, a környezeti nevelés módszereinek bemutatása;
- új környezeti nevelési irodalmak feldolgozásán alapuló foglalkozások szervezése.

Hagyományok ápolása:

- iskolanap szervezése az egész iskolai közösség számára;
- erdei iskolai programok szervezése, megvalósítása;
- drogprevenciós programba való bekapcsolódás;
- osztályfőnöki órák környezetvédelmi témában.

Szaktárgyi célok:

- a szakórákon minden lehetőség megragadása a környezeti nevelésre.

A célok eléréséhez szükséges készségek kialakítása fejlesztése a diákokban:

- alternatív, problémamegoldó gondolkodás;
- ökológiai szemlélet, gondolkodásmód;

- szintetizálás és analízis;
- problémaérzékenység, integrált megközelítés;
- kreativitás;
- együttműködés, alkalmazkodás, tolerancia és segítő életmód;
- vitakészség, kritikus véleményalkotás;
- kommunikáció, médiahasználat;
- konfliktuskezelés és- megoldás;
- állampolgári részvétel és cselekvés;
- értékelés és mérlegelés készsége.

A környezeti nevelés tartalma

A Köznevelési törvény meghatározza az általános iskolában tanítandó tantárgyak rendszerét, melyben a környezeti nevelés, mint önálló tantárgy, nem szerepel. A kerettantervek által meghatározott környezeti nevelési tartalmak megvalósítási lehetőségei az intézményben:

I. Tanórai keretben szervezett környezeti nevelés

A szabadon tervezhető időkeret terhére az egyes tantárgyak tananyagának kiegészítését a Kerettanterv környezeti nevelési tartalmával iskolánk helyi tanterve tartalmazza.

II. Nem hagyományos tanórai keretben szervezett tanítás:

Tanulmányi séták, kirándulások

A környezetismeret tantárgy és a környezetünk szabadon választható tantárgy tananyagához, témáihoz kapcsolódva, az adott tanmenetben részletesen kidolgozva jelenik meg a tanulmányi séták és kirándulások tartalma.

III. Tanórán kívüli környezeti nevelés:

Napközi otthon munkájának kiegészítése környezeti nevelési tartalommal.

Nyári tábor szervezése.

Kiállítások rendezése.

Különválogató (szelektív) hulladékgyűjtés, használt elemgyűjtés.

Iskolai átfogó környezetvédelmi projekt az iskola energia és hulladékgazdálkodásának feltérképezése, „zöldítése”.

Értékelés

A környezeti nevelési program alapelveiből, célkitűzéseiből kitűnik, hogy a környezeti nevelés folyamatjellegű, az iskolai nevelő- és oktatómunka minden területén jelen van.

Fontos, hogy az értékelés:

- folyamatos legyen,
- a tanulók aktív befogadásán alapuljon,
- legyen jelen a program tervezésének és végrehajtásának minden lépésében,
- a tanulók és a nevelők közötti kölcsönös bizalomra épüljön,
- a tanulók által elért tudásszint megismerésére irányuljon,
- az értékelés során a nevelő legyen körültekintő, lényegre irányuló, tárgyilagos,
- egyértelmű információkat adjon a tanulók fejlődéséről,
- iránymutató legyen a tanulók fejlődéséhez.

A környezeti nevelés eredménye nem mérhető olyan egzakt módon, mint a tantárgyi tudás. Nem egyértelmű, hogy mi tekinthető a családi nevelés eredményének, és mit ért el az iskola

a tanulók környezeti beállítódásával kapcsolatban.

Mindezeket figyelembe véve

- a tanulók környezeti neveléssel kapcsolatos neveltségi szintje, beállítódása a magatartásuk és szorgalmuk minősítésében jelenjen meg,
- hagyományos tanórai keretben megjelenő környezeti nevelési tartalmak az adott tantárgy értékelésében jelenjenek meg,

Erőforrások

A környezeti nevelési munkánk céljainak eléréséhez elengedhetetlen feltétel, hogy az iskolai élet résztvevői egymással, valamint külső intézményekkel, szervezetekkel jó munkakapcsolatot, együttműködést alakítsanak ki. A résztvevők és a közöttük kialakuló együttműködés egyben környezeti nevelési munkánk erőforrása is.

Az iskolának a következő tanévben – az alábbiakat figyelembe véve – ki kell dolgoznia részletesen is az iskolán belüli és kívüli kapcsolatrendszerét.

XI. A gyermekek, tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Minden tanköteles tanulónak törvényben biztosított joga, hogy számára megfelelő oktatásban részesüljön. Ennek érvényesítéséhez az iskolának (az iskolafenntartókkal, a családdal, a gondviselőkkel, a szakmai és a civil szervezetekkel együttműködve) a következő elvek szerint kell biztosítani a nevelő-oktató munka feltételeit:

- a tanulók tanulási nehézségeinek feltárása, problémái megoldásának segítése az iskolai nevelés-oktatás egész folyamatában és valamennyi területén,
- folyamatos, egyénhez igazodó fejlesztés,
- a kulcskompetenciák megalapozása, megszilárdítása az 1–6. évfolyamon,
- a kulcskompetenciák bővítése az iskolázás további szakaszain,
- továbbtanulási esélyek biztosítása,
- a tanulók önmagukhoz és másokhoz viszonyított teljesítményeinek, tehetségjegyeinek feltárása, fejlesztése a tanórákon, más iskolai foglalkozásokon és e tevékenység támogatása az iskolán kívül,
- egységes, differenciált és egyénre szabott tanulási követelmények, ellenőrzési, értékelési eljárások alkalmazása.

A tanulási esélyegyenlőség eredményes segítésének egyik alapvető feltétele a tanulók személyiségének megismerése, az ahhoz illeszkedő pedagógiai módszerek alkalmazása.

A kívánatos légkör kialakításában az alábbi tényezőknek tulajdonítunk különös fontosságot:

- a nevelőtestület gyermek ismerete, gyermekközpontú, gyermektisztelő értékrendje,
- az iskolai tevékenységrendszer gazdagsága,
- az iskoláért, az iskolai közösségért érzett felelősség intenzitása,
- a hagyományrendszer,
- a szülőkkel való kapcsolat milyensége.

Az iskolai tanulási folyamatban különösen fontos tényezőnek tekintjük, hogy a pedagógusok

a lehetőségekhez mérten igazodjanak a tanulók egyéni fejlettségéhez, képességeihez és az egyes tantárgyakban nyújtott teljesítményeihez. E cél eléréséhez az alábbi tanítási módszereket és szervezeti formákat alkalmazzuk:

- a gyorsabb beilleszkedést, a hatékonyabb tanulást segíti elő a 16 óráig tartó benntartózkodás azon tanulók számára, akik felmentést nem kapnak a benntartózkodás alól,
- az egyes tantárgyakból gyenge teljesítményt nyújtó tanulóknak felzárkóztató foglalkozást szervezünk,
- a lemaradók segítésére felzárkóztató foglalkozást biztosítunk,
- a tanítási órákon előnyben részesítjük az egyéni képességekhez igazodó munkaformákat, a gyakorlásnál, az ismétlésnél a tanulók önálló és csoportos munkájára támaszkodunk,
- az eredményes felvételi és továbbtanulás segítésére felkészítő, előkészítő foglalkozásokat szervezünk,
- a nevelőtestület átstrukturálása a nevelési feladatok hatékonyságának növelésére, pl. fejlesztőpedagógusok bevonásával,
- az iskolai foglalkozások tanulói érdeklődésre alapozott tervezése,
- az erős motivációt biztosító speciális képzésből (zene, tánc, képzőművészet, versmondás) adódó nevelő hatások tudatos tervezése,
- a pedagógiai program és a helyi tanterv folyamatos megújítása,
- rendszeres szakmai megmérettetés (önértékelés, külső értékelés),
- a pedagógusoknak a kutatómunkába való bevonása osztályfőnöki nevelési terv alkalmazásával.

Intézményünk integráló jellegű intézmény.

Képesek vagyunk mind a különleges bánásmódot igénylő, mind a hátrányos helyzetű (HH), ill. halmozottan hátrányos helyzetű (HHH) tanulók integrált nevelésére-oktatására. Az esélyegyenlőség biztosítását az alábbi területekre kiterjedően értelmezzük:

- a nevelésbe/oktatásba történő bekapcsolódás feltételeinek meghatározása, a felvételi kérelmek elbírálása,
- a nevelés/oktatás követelményeinek megállapítása és a követelménytámasztás,
- a teljesítmények értékelése,
- a gyerekek egyéni fejlesztése,
- a fegyelmezés, büntetés gyakorlata,
- a neveléshez/oktatáshoz kapcsolódó szolgáltatások biztosítása és igénybevétele,
- a neveléssel/oktatással összefüggő juttatásokhoz való hozzáférés
- a nevelésben/oktatásban megszerezhető tanúsítványok, bizonyítványok, oklevelek kiadása,
- a pályaválasztási tanácsadáshoz való hozzáférés,
- a nevelésben/oktatásban való részvétellel összefüggő jogviszony megszüntetése során.

Az egyenlő bánásmód követelményének megsértését jelenti:

- különösen valamely személy vagy csoport jogellenes elkülönítése egy köznevelési

intézményben, illetve az azon belül létrehozott tagozatban, osztályban vagy csoportban,

- olyan nevelésre, oktatásra való korlátozása, olyan nevelési, oktatási rendszer vagy intézmény létesítése, fenntartása, amelynek színvonala nem éri el a kiadott szakmai követelményekben meghatározottakat, illetve nem felel meg a szakmai szabályoknak, és mindezek következtében nem biztosítja a tanulmányok folytatásához, az állami vizsgák letételéhez szükséges, az általában elvárható felkészítés és felkészülés lehetőségét.

A köznevelési intézményben nem működhetnek olyan szakkörök, diákkörök és egyéb tanulói, hallgatói, szülői vagy más szervezetek, amelyek célja más személyek vagy csoportok, megbélyegzése vagy kirekesztése. Esélyegyenlőségi célkitűzések intézményünkben: Célunk az, hogy érvényesüljön:

- diszkriminációmentesség,
- szegregációmentesség,
- a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók oktatási és társadalmi integrációjának támogatása,
- a minőségi oktatáshoz történő egyenlő hozzáférés biztosítása,
- az integráció biztosítása.

Olyan körülményeket kell kialakítani, hogy megvalósuljon

- megkülönböztetés megszüntetése,
- az egyenlő bánásmód,
- az emberi méltóság tiszteletben tartása,
- a társadalmi szolidaritás.

XII. A tanuló jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásának, szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek

Azt a tanulót, aki kimagasló eredményt ér el, az osztály, illetve az iskola érdekében közösségi munkát végez, az iskolai, illetve az iskolán kívüli tanulmányi, sport- és kulturális versenyeken, vetélkedőkön eredményesen szerepel, vagy bármely más módon hozzájárul az iskola hírnevének megőrzéséhez és növeléséhez, az iskola dicséretben részesíti, illetve jutalmazza.

A jutalmak odaítéléséről az intézmény vezetője, a nevelőtestület, az osztályfőnök, a szaktanár, a diákönkormányzat és a Szülői Választmány dönthet.

Iskolánk dicséretben részesíti, illetve jutalmazza azt a tanulót, aki képességeihez mérten:

- tanulmányi munkáját kiemelkedően végzi,
- kitartó szorgalmat, vagy példamutató közösségi magatartást tanúsít,
- eredményes kulturális tevékenységet folytat,
- kimagasló sportteljesítményt ér el,
- jól szervezi és irányítja a közösségi életet tartósan, vagy kiváló eredménnyel záruló együttes munkát végez,
- egyéb módon hozzájárul az iskola jó hírnevéhez

1. Az iskolában elismerésként a következő elismerések, dicséretek adhatók:

1. Zakupszky-díj

A díj odaítélésének elveit iskolánk külön szabályzatban rögzítette.

2. nevelőtestületi dicséret (tanév végén).
3. igazgatói dicséret (tanév közben),
4. osztályfőnöki dicséret (tanév közben),
5. szaktanári dicséret (tanév közben),
6. napközis nevelői dicséret (tanév közben),

Igazgatói dicséretet kapnak azok a tanulók, akik

országos, területi, megyei versenyeken 1-3. helyezést,
országos és nemzetközi versenyeken 1-15. helyezést érnek el,
sikeres nyelvvizsgát (legalább középfokú nyelvvizsgát) tettek.

Azoknak a tanulóknak a nevét, akik intézményvezetői és nevelőtestületi dicséretben részesülnek, a tanulóközösség tudomására hozzuk az iskolagyűlésen keresztül, és megjelenítjük az iskola honlapján. Azok a tanulók, akik kitűnő eredményt érnek el az év végén (könyv/tárgyi) jutalomban és oklevélben részesülnek.

A kiemelkedő eredménnyel végzett együttes munkát, az egységes helytállást tanúsító tanulói közösséget csoportos dicséretben és jutalomban lehet részesíteni (jutalomnap, anyagi hozzájárulás kiránduláshoz, színházlátogatáshoz).

2. A fegyelmező intézkedések formái és alkalmazásának elvei

Amennyiben a tanuló a házirendben, a pedagógiai programban vagy a szervezeti és működési szabályzatban meghatározott kötelességét gondatlanul vagy szándékosan megszegi, vele szemben fegyelmező intézkedés vagy fegyelmi büntetés alkalmazható a kötelességszegés súlyától függően.

A tanulóval szemben ugyanazért a kötelességszegésért csak egy büntetés állapítható meg.

Súlyos kötelességszegésnek minősülnek különösen az alábbi esetek:

- agresszió, a másik tanuló megverése, megfélemlítése, testi és lelki bántalmazása;
- durva verbális agresszió;
- az intézmény engedély nélküli elhagyása;
- szándékos károkozás;
- az iskola tanulói, nevelői és alkalmazottai emberi méltóságának megsértése;
- egészségre ártalmas szerek (dohány, szeszesital, drog) iskolába hozatala, fogyasztása;
- minden olyan cselekmény, amely a büntető törvénykönyv alapján szabálysértés vagy bűncselekmény;

Az alábbi fegyelmező intézkedéseket alkalmazzuk:

szaktanári figyelmeztetés, intő: A szaktanár adhatja elmarasztalásként, illetve hiányosságok miatt.

osztályfőnöki figyelmeztetés és osztályfőnöki intő: Az osztályfőnök adhatja az osztályban történő bármely házirend elleni vétség vagy sorozatos rendbontó magatartás esetén, igazolatlan hiányzásért.

igazgatói figyelmeztetés és igazgatói intő: Az intézményvezető adhatja igen súlyos vétség vagy a házirend sorozatos, súlyos megsértése esetén (pl. érdemjegyek, aláírások meghamisításáért),

nevelőtestületi intézkedés: a nevelőtestület adhatja igen súlyos vétség vagy a házirend sorozatos, súlyos megsértése esetén (pl. érdemjegyek, aláírások meghamisításáért).

Az iskolai büntetések kiszabásánál a tettárányos büntetés, a fokozatosság elve és a nevelő célzat érvényesül. A tanuló súlyos kötelességszegése esetén a büntetési fokozatok betartásától el lehet tekinteni. Az alkalmazott fegyelmező intézkedést be kell írni az e-naplóba.

A tanulók minősítésének elvei

Az érdemjegyadás, az osztályozás és az értékelés annak a pedagógusnak a feladata, aki az adott tantárgyat tanítja.

Az értékelés során olyan általános kompetenciákat is figyelembe kell venni, mint előadókészség, lényeglátás, lényegkiemelés, szövegértés, forráshasználat, prezentáció készítése, együttműködési készség.

A pedagógus a tanuló teljesítményét, előmenetelét tanítási év közben rendszeresen érdemjeggyel értékeli.

- A szóbeli és írásbeli érdemjegyek száma tantárgyanként félévenként minimum öt (5).

Az érdemjegyek adásának alapja a tanuló

- tárgyi tudása,
- önálló feldolgozó (kutató) munkája,
- tanórai aktivitása,
- füzetének rendje, esztétikuma,
- tanórán kívüli tevékenysége (szakkör, versenyeken, vetélkedőkön való szereplés).

- Az érdemjegyek megállapításának szempontjai:

- a tananyag elsajátításának mértéke,
- tanuló szakismerete, pontossága, önállósága,
- megbízhatósága,
- tanuló munkához való viszonya,
- kötelességteljesítésének mértéke,
- munkavédelmi és egészségügyi rendszabályok ismerete és betartása

Félévkor és a tanítási év végén az érdemjegyek alapján a pedagógus osztályzattal minősíti a tanulót.

Az osztályzatot a tanuló különbözeti -, osztályozó -, vagy javító vizsgán is szerezheti.

A tanév végi osztályzatok azt mutatják, hogy a tanuló

- az adott évfolyamra előírt tantervi követelményeket milyen mértékben teljesítette;
- megszerzett ismeretei, tudása elegendő-e arra, hogy azt legalább elégségesre minősítsék;

megszerzett tudása elegendő-e arra, hogy a következő, magasabb évfolyam tantervi követelményeit el tudja sajátítani.

XIII. A nevelőtestület által szükségesnek tartott további elvek

Az intézmény nevelési céljainak elérése érdekében, pedagógiai folyamatában egyaránt jelen kell lennie az ismeretszerzés, gyakoroltatás, cselekedtetése mellett a példák érzelmi hatásának. A nevelési célok intézményi célú tudatos követése, a hozzájuk rendelt feladatok végrehajtása az intézményi pedagógiai kultúra és színvonalas pedagógiai munka meghatározó fokmérője.

1. A köznevelés alapvető célja a tanulók erkölcsi érzékének felelősségtudatuknak elmélyítése

Az iskola közösségi élete és a tanárok példamutatása támogassa a tanulók erkölcsi nevelését. Tanulóink ismerjék meg nemzeti és népi kultúránk értékeit és hagyományait. A magyarságtudat kialakítása mellett ismerniük kell az egyetemes emberi civilizáció kiemelkedő eredményeit, nehézségeit és a nemzetközi együttműködések formáit.

2. A testi és lelki egészségre nevelése

A pedagógusnak ösztönözni kell a tanulókat arra, hogy legyen igényük a helyes táplálkozásra, mozgásra, a stresszkezelés módszereinek alkalmazására. Motiválni és támogatni kell a tanulókat a káros függőséghez vezető szokások kialakulásának megőrzésében.

3. Felelősségvállalás másokért

Célul tűzzük ki, hogy a hátrányos helyzetű vagy fogyatékkal élő emberek iránt alakuljon ki szociális érzékenység és segítő magatartás tanulóinkban.

4. Fenntarthatóság, környezettudatosság

A felnövekvő nemzedéknek ismernie kell az életformák változatosságát, a természetben és a kultúrában. Meg kell tanulniuk, hogy az erőforrásokat tudatosan, tartalékosan és felelősségteljesen megújulási képességükre tekintettel lehet csak használni.

5. Pályaorientáció

A tanulók számára életkori sajátosságaikhoz igazodva kell átfogó képet nyújtani a munka világáról. Tudatosítani szeretnénk tanulóinkban, hogy képességeiket ismerve, kihasználva válasszanak középiskolát.

6. Állampolgárságra, demokráciára nevelés

A cselekvő állampolgári magatartást, a törvénytiszteletet, az együttélés szabályainak betartását, az emberi méltóság és az emberi jogok tiszteletét, az erőszakmentességet kell kialakítanunk a tanulók magatartásában és életszemléletében. Ismerniük kell állampolgári jogait és kötelességeiket. Olyan tanulói tevékenységet és tanulásszervezési eljárásokat alkalmazunk, melyek kialakítják és fejlesztik a diákok kreatív kritikai gondolkodását, elemzőképességét és vitakultúráját.

7. Családi életre nevelés

A család kiemelkedő jelentőségű a gyerekek erkölcsi érzékének, szeretet kapcsolatainak, önismeretének, testi és lelki egészségének alakításában. A családi életre felkészítés segítséget nyújt a tanulók felelős párkapcsolatának kialakításában,

a pozitív családmódel értékként való kezelésében.

8. Gazdasági és pénzügyi nevelés

Célunk, hogy a tanulók ismerjék fel saját felelősségüket az értékelő munka, a javakkal való észszerű gazdálkodás, a pénz világa és a fogyasztás területén.

9. Médiatudatosságra nevelés

Célunk, hogy a tanulók a globális nyilvánosság felelős résztvevőivé váljanak: értsék az új és hagyományos médiumok nyelvét. Alakuljon ki bennük az értelmező kritikai érzék.

10. A tanulás tanítása

Az iskola alapvető feladata, minden pedagógus teendője, hogy alkalmazható tudást adjon a tanulóknak és olyan alkalmazható tanulási módszereket, melyek segítségével a tanulók önállóan tudják elsajátítani az ismereteket.

Kiemelt cél az oktatás terén az önismeret-, személyiség-, a közösség-, és a kompetenciafejlesztés.

XIV. Az iskolaváltás, valamint a tanuló felvételének és átvételének szabályai

A tanulók felvétele és mentesítése

- A tanuló az iskolával tanulói jogviszonyban áll.

Ez a jogviszony felvétel vagy átvétel útján történik. Erről az iskola igazgatója dönt. Az első osztályos tanulók felvételéről az alsó tagozatos tanító és az óvónő javaslata alapján az igazgató dönt. Felsőbb évfolyamokra történő átvételről szintén az igazgató dönt.

Az általános iskola köteles felvenni, vagy átvenni azt a tanköteles tanulót, akinek állandó, vagy ideiglenes lakóhelye a körzetében található. Az iskola a tanuló felvételét, átvételét csak helyhiány miatt tagadhatja meg. Szlovák nemzetiségű tanulót, köteles az iskola felvenni.

Tanulói jogviszony a beírás napján jön létre, melynek ideje, az első osztályba lépést megelőzően. Ezt az időpontot a tanköteles korú gyermekek szüleivel időben kell közölni, az óvoda útján.

- Felmentést a mindennapi iskolába járásról, valamint idegen nyelv tanulása alól az igazgató adhat.
Külföldi bizonyítvány elismeréséről, különbözeti vizsgákról az OM véleménye alapján az igazgató dönt.
- Tanórán kívüli foglalkozásokra, illetőleg napközi otthonba minden jelentkezőt felvesszünk.
- Megszűnik a tanulói jogviszony, ha a tanulót másik iskola átvette, vagy az utolsó évfolyam elvégzéséről szóló bizonyítványát megkapta.
- A napközis tanulók (ill. azok szülei, gondviselői) az esedékes havi térítési díjat minden hónap 10-ig az ételmezésvezetőnek fizetik be, az általa kijelölt napok valamelyikén.

Az iskolába jelentkező tanulók felvételének elvei

Iskolánk minden jelentkező tanköteles korú tanulót felvesz, aki a község területén állandó, vagy ideiglenes tartózkodásra be van jelentve.

Az első osztályba történő beiratkozás feltétele, hogy a gyermek az adott naptári évben a hatodik életévét szeptember 30. napjáig betöltse, vagy ha ezt csak december 31. napjáig tölti be, a szülő kérje gyermeke felvételét.

Az első osztályba történő beiratkozáson be kell mutatni:

- a gyermek születési anyakönyvi kivonatát;
- a szülő személyi igazolványát;
- a gyermek felvételét javasló óvodai szakvéleményt (ha a gyermek óvodás volt);
- a nevelési tanácsadó felvételt javasló szakvéleményét (ha a gyermek nem volt óvodás, vagy ha az óvoda a nevelési tanácsadó vizsgálatát javasolta);
- szükség esetén a szakértői bizottság véleményét.

A 2-8. osztályba történő felvételnél be kell mutatni:

- a tanuló anyakönyvi kivonatát;
- a szülő személyi igazolványát;
- az elvégzett évfolyamokat tanúsító bizonyítványt;

- az előző iskola által kiadott átjelentkezési lapot.

XV. Az iskolában alkalmazott sajátos pedagógiai módszerek, témnapok, témahetek, projektoktatás

Intézményünkben az alábbi sajátos pedagógiai módszereket alkalmazzuk:

1. Projektoktatás

A projektorientált tanulás kézzelfogható produktumokhoz és konkrét eredményekhez vezet. A projekt végterméke egy közös alkotás, produktum, amelynek használati és közlési értéke van (alkotás, kiállítás, színdarab, irodalmi műsorok, iskolai ünnepek, ökoiskolai rendezvények). Bemutatása nyilvánosság előtt (az iskola tanulóközössége, szülők) történik. Történhet a szülők, a lakóközösség, az iskola partneri közösségének bevonásával.

A szerzett ismertek nem szoríthatók nem szoríthatók tantárgyi keretek közé. A projektek az élet természetes integráltságát tükrözik. A bennük megfogalmazott feladatok összetettek és integrálják a tanórákon megszerzett ismereteket.

A projektoktatás a szociális tanulás eszköze. A közös feladat megoldása során gyakorolható a felelősségvállalás az együttműködés, a kulturált vitatkozás, a konfliktusok kezelése, az érdekek egyeztetése.

Iskolánkban a projektoktatás keretében az alábbi rendezvényeket, programokat, ünnepeket valósítjuk:

- Mikulás
- Karácsony
- Anyák napja

2. Témahetek

A témahetek általános célja, hogy a 21. századi köznevelési elvárásainak megfelelő szemléletformálás, a mindennapokban használható gyakorlati ismeretek játékos, élményszerű átadása. Oktatási intézményünk az országosan meghirdetett témahetek keretében megszervezi az alábbi témaheteket:

- Digitális témahét
- Fenntarthatósági témahét

Pedagógusaink megszervezik a fenti programokkal kapcsolatos tanítási órákat, foglalkozásokat. Programjainkhoz önkéntesek, infokommunikációs és fenntarthatósági szakemberek közreműködését kéri, nyitottabbá téve ezzel az iskola világát.

3. Önálló – intézményi innováció

Iskolánk alkotókedvű, kreatív nevelőtestülettel rendelkezik. 21. századi technológiájú közösségi térrel rendelkezünk. A Felső-Mátrában élő emberek számára célul tűztük ki az igényes iskolai műsorok, rendezvények szervezését, melyre szeretettel várjuk a szülőket és az itt élő és érdeklődő lakosságot. Az intézményünkben helyezkedik el a település könyvtára, melyet közösen használunk, ezért irodalom szeretettel és az olvasóvá neveléssel kiemelten foglalkozunk. Rendszeresen szervezünk író-olvasó találkozót, minden évben

igényes műsorral tisztelgünk a költészet napja előtt.

- költészet napja

XVI. Az iskolai írásbeli, szóbeli, gyakorlati beszámoltatások, az ismeretek számonkérésének rendje

A tanulók írásbeli beszámoltatásának rendje

Az iskolában íratott bármely típusú dolgozatot két héten belül ki kell javítani, a kijavított dolgozatot a tanulónak be kell mutatni. A házirend további korlátozásokat írhat elő a témazáró és a számonkérő dolgozatok bejelentése és megíratása tárgykörében, így korlátozásokat állíthat föl az egy napon írátható témazáró és számonkérő dolgozatok számát illetően.

A beszámoltatás iskolai formái az alábbiak:

1. Szóbeli felelet
2. kiselőadás
3. gyűjtőmunka
4. házidolgozat
5. **röpdolgozat** az adott óra vagy maximálisan az utolsó három óra tananyagából,
  - o érintheti az osztály egyes tanulóit vagy egészét,
  - o a röpdolgozat előzetes bejelentése nem kötelező,
  - o a röpdolgozatra a tanuló az SZMSZ-nek megfelelően egy osztályzatot kap,
6. **számonkérő dolgozat** háromnál több óra anyagából,
  - o érintheti az osztály egyes tanulóit vagy egészét,
  - o a számonkérő dolgozat előzetes bejelentése legalább két nappal korábban kell, hogy megtörténjék,
  - o a számonkérő dolgozatra a tanuló az SZMSZ-nek megfelelően egyetlen osztályzatot kap,
11. **témazáró dolgozat** egy vagy több átfogó témakör anyagából
  - o jellemzően az osztály egészét érinti,
  - o a témazáró dolgozat előzetes bejelentése a dolgozat íratását megelőzően legalább egy héttel korábban kell, hogy megtörténjék,
  - o a témazáró dolgozatra a tanuló az SZMSZ-nek megfelelően egy osztályzatot kap.
12. teszt
13. feladatlap
14. önálló alkotás (illusztráció, makett, stb.)
15. projektmunka
16. online otthoni és iskolai feladatmegoldás

Alternatív értékelési technikákra is alkalmat adó formák:

1. megbeszélések
2. tanulói önértékelés
3. társak értékelése
4. csoportmegbeszélés

A tanulók írásbeli beszámoltatása jellemző formája az általános iskolai oktatásnak, de

iskolánkban *kiemelt hangsúlyt kívánunk helyezni diákjaink rendszeres szóbeli feleltetésére is.*

Mindennapos ellenőrzés, számonkérés:

1. felszerelés ellenőrzése,
2. házi feladat ellenőrzése, javítása, esetenkénti értékelése,
3. szóbeli vagy írásbeli számonkérés az előző órán feladott tananyagból,
4. órai munka értékelése szóban és/vagy érdemjeggyel.

Tanmenetekben tervezett ellenőrzés, számonkérés:

1. témazáró dolgozatok írása,
2. felmérések írása (iskolai munkatervben tervezett, beütemezett forma),

Egyéb ellenőrzések, számonkérések:

1. beszámolók, kiselőadások értékelése,
2. önálló órai feladat értékelése,
3. tanulói kísérlet értékelése,
4. munkadarab értékelése,
5. gyakorlati tevékenység értékelése (testnevelés, digitális kultúra, technika és tervezés).

Az órai számonkérés szabályai:

1. Törekedjünk a változatosságra, a szóbeli és írásbeli ellenőrzés megfelelő arányára.
2. Fordítsunk figyelmet a helyes nyelvhasználatra szóbeli és írásbeli szövegalkotást igénylő feladatok adásával,
3. A speciális tanulási problémával küzdő tanulók esetében a tanulási képességeket vizsgáló bizottság javaslatának megfelelő számonkérési formák alkalmazására törekedjünk.

Témazáró dolgozatok és felmérések:

A témazáró dolgozat időpontját 3 tanítási nappal korábban közöljük, egy napon kettőnél többet nem íratunk.

A tanuló tartós hiányzása esetén felkészülési időt biztosítunk számára és csak ezután kérjük számon.

Egyedi, indokolt esetben a szaktanár, az osztályfőnök vagy a szülő kérésére eltekinthetünk az aznapi számonkéréstől.

Az iskolai nagydolgozatokat (témazárók) a tanárok az adott tanév végéig megőrzik, szülői kérésre az adott tanévben bemutatják.

Témaköreit az előző órán/órákon köteles a szaktanár összefoglalni és feladattípusait a téma

feldolgozása és az összefoglalás során gyakoroltatni.

A szülői értekezleteken és a fogadóórákon a szülők számára legyenek megtekinthetők.

Törekedni kell arra is, hogy tanulóink ne kampányszerűen a félévek végén, hanem folyamatosan jussanak bizonyítási lehetőségekhez.

A tanulók írásbeli beszámoltatásának rendje

Az írásos beszámolók (dolgozatok) a szóbeli beszámoltatás (felelések) mellett fontos szerepet játszanak tanulóink tudásának mérésében, értékelésében. Az írásbeli munka a tananyag tudásának szóbeli ellenőrzéséhez képest teljesebb képet szolgáltat a pedagógusnak arról, hogy a diák milyen mélységig sajátította el a tananyagot. Emellett alkalmas arra, hogy vizsgáljuk a tanuló írásbeli kifejezőképességét, helyesírásának biztonságát és stílusát is.

XVII. Az otthoni, napközis, tanulószobai felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei

Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok mértékére vonatkozó elvek:

- A nyári szünidőre sem írásbeli, sem szóbeli feladatot nem adunk.
- Az őszi, a téli és a tavaszi szünetre csak kötelező olvasmányt lehet feladni kötelezően számon kérhető tananyagként.
- A szünetet követő első tanítási nap óráira a többi tanítási naphoz hasonlóan kell a tanulóknak felkészülni.
- A valamely okból elmaradt házi feladat pótlása előírható a tanítási szünet időtartamára is.

A napköziben/tanulószobában történő felkészülés elvei:

- A csoportot vezető pedagógus naponta szervezze meg és ellenőrizze a tanulási folyamatot.
- Törekedjen arra, hogy a tanulási időben a gyerekek valamennyi iskolai feladatukat elkészítsék (szóbeli és írásbeli)
- Ismerje csoportjának fejlettségi színvonalát.
- Biztosítson elegendő időt a felkészülésre.
- A tanulás rendszeres, „védett” tanulási időben (14:00-16:00 között) történik.
- Nyújtson segítséget a házi feladatok elkészítéséhez úgy, hogy ne akadályozza az önállóság fejlődését.
- A tanulót szoktassa a rendelkezésre álló idő hatékony kihasználására.

A gyerekek tudásszintjének alaposabb megismerésével személyre szabott komplex személyiségfejlesztés történhet.

Az el nem végzett feladatokat a tanulóknak pótolni kell.

Amennyiben rendszeresen nem készíti el vagy nem pótolja feladatait a félévi és év végi osztályzatát e hiányosság leronthatja.

XVIII. A tanuló magasabb évfolyamra lépésének feltételei

A tanuló az iskola magasabb évfolyamára akkor léphet, ha az elfogadott kerettantervben „A továbbhaladás feltételei” c. fejezetekben meghatározott követelményeket az adott évfolyamon minden tantárgyból teljesítette.

A követelmények teljesítését a tanárok a tanulók év közbeni tanulmányi munkája, illetve érdemjegyei alapján bírálják el. Minden évfolyamon minden tantárgyból az „elégséges” év végi osztályzatot kell megszereznie a tanulónak a továbbhaladáshoz.

Az elégtelen év végi osztályzatot szerzett tanuló az augusztusi javítóvizsga időszakában javíthatja elégségesre vagy közepesre jegyét.

A javítóvizsgát a 20/2012. EMMI rendelet alapján szervezzük és minden esetben az érvényes jogszabályok határozzák meg a javítóvizsga lehetőségét.

A magasabb évfolyamba történő lépéshez, a tanév végi osztályzat megállapításához a tanulónak osztályozóvizsgát kell tennie, ha:

- az iskola igazgatója felmentette a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól;
- az iskola igazgatója engedélyezte, hogy egy vagy több tantárgyból a tanulmányi követelményeket az előírtnál rövidebb idő alatt teljesítse;
- az általános műveltséget megalapozó szakaszban egy tanítási évben 250 óránál többet mulaszt;
- szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszban az elméleti órák 20 %-át mulasztja és nincs igazolatlan mulasztása,
- egy adott tantárgyból a tanítási órák 30 %-át mulasztja és a nevelőtestület engedélyezi, hogy osztályozó vizsgát tegyen,
- magántanuló volt.

Ha a tanuló a tanítási év végén nem osztályozható, tanulmányait évfolyamismétléssel folytathatja. A 250 óránál többet mulasztott tanulók és a magántanulók esetében az osztályozó vizsga tantárgyai a tantervben szereplő tantárgyak a készségtárgyak kivételével.

X. Záró dokumentumok

I. A pedagógiai program érvényességi ideje

Az iskola a nevelő-oktató munkáját ezen módosított pedagógiai program alapján a 2024/25-ös. tanévtől szervezi meg.

A pedagógiai program érvényességi ideje addig tart, amíg a törvényi változások és egyéb körülmények az átdolgozását szükségessé nem teszik.

Az intézmény ezen pedagógiai programja 2024 október 1-jétől hatályos.

II. A pedagógiai program értékelése, felülvizsgálata

A pedagógiai programban megfogalmazott célok és feladatok megvalósulását a nevelőtestület folyamatosan vizsgálja, minden tanév végén értékeli a pedagógia programban megfogalmazott általános célok és követelmények megvalósulását, szükséges esetén módosítja, vagy teljesen új pedagógiai programot dolgoz ki.

A pedagógiai program átfogó értékelését és felülvizsgálatát – ha azt a törvény előbb nem írja elő – minden intézményvezetői ciklus kezdetekor végezzük el.

III. A pedagógiai program módosítása

- A pedagógiai program módosítására:
  - az iskola igazgatója;
  - a nevelőtestület bármely tagja;
  - a nevelők szakmai munkaközösségei;
  - a szülők közössége,
  - az iskola fenntartója tehet javaslatot.

A szülők és a tanulók a pedagógiai program módosítását képviselőik útján javasolhatják.

- A kezdeményezést és a javasolt módosítást az intézményvezetőhöz kell beterjeszteni.
- A pedagógiai programot és annak módosítását a nevelőtestület fogadja el, és az intézményvezető jóváhagyásával válik érvényessé.
- A pedagógiai program azon rendelkezéseinek érvénybelépéséhez, amelyekkel kapcsolatban a fenntartóra vagy a működtetőre a jogszabályi előírásokon felül többletkötelezettség hárul, be kell szerezni a fenntartó egyetértését.
- A módosított pedagógiai programot a jóváhagyását követő tanév szeptember első napjától kell bevezetni

IV. A pedagógiai program nyilvánosságra hozatala

Az iskola pedagógiai programja nyilvános, minden érdeklődő számára megtekinthető. A pedagógiai program egy-egy példánya mindenki számára hozzáférhető, a következő személyeknél, illetve intézményeknél tekinthető meg:

- az iskola fenntartójánál;
- az iskola nevelői szobájában;

- az iskola igazgatójánál;
- az óvodában.
- Az önkormányzat honlapján: www.matraszentiimre.hu
- Az iskola honlapján: www.zakupszky.hu

1) Közzétételi lista

Megtalálható az intézmény honlapján: www.zakupszky.hu

Pedagógusaink adatai

Mérési adatok

Évismétlési mutatók

Házi feladat és dolgozatok szabály

1. Legitimációs záradék

Dátum: 2024. augusztus 27.

A Felső-mátrai Zakupszky László Általános Iskola és Óvoda a módosított pedagógiai programjában elkészítési jogát korlátozás nélkül gyakorolta, és a dokumentumról **szakmai véleményt alkotott** az intézményben működő nevelőtestület.

Dátum: 2024. augusztus 28.

.....
nevelőtestület

A Felső-mátrai Zakupszky László Általános Iskola és Óvoda módosított pedagógiai programjában foglaltakkal kapcsolatban az iskolai nevelő munkát közvetlenül segítő alkalmazottai a **tájékoztatást megkapták**.

Dátum: 2024. augusztus 28.

.....
a nevelőmunkát közvetlenül segítő alkalmazottak nevében

A Felső-mátrai Zakupszky László Általános Iskola és Óvoda módosított pedagógiai programjáról a- Nkt. 72. § (5) bek.- biztosított jogok alapján a szülői közösség a **tájékoztatást megkapta**.

Dátum: 2024. augusztus 28.

.....
a szülői szervezet nevében

A Felső-mátrai Zakupszky László Általános Iskola és Óvoda módosított pedagógiai programjában a magasabb jogszabályban -20/2012.(VIII. 31.) EMMI r. 128 § (6) bek.- megfogalmazott elvárás alapján a **nevelőtestület által önállóan kidolgozott** helyi egészségfejlesztési programot, a nevelőtestület az **iskola-egészségügyi szolgálat közreműködésével készítette el**.

Dátum: 2024. augusztus 27.

.....
védőnő

Az iskola nevelőtestülete és intézményigazgatója által elkészített módosított pedagógiai programot az iskola fenntartója magasabb jogszabályban (Nkt. 26. § (1) meghatározott **döntési hatáskörében a 47/2024. (IX.25.) határozatszámon JÓVÁHAGYTA.**

Dátum: 2024. szeptember 01.

.....
a Szlovák Nemzetiségi Önkormányzat
nevében

2. Érvényességi rendelkezések

A Felső-mátrai Zakupszky László Általános Iskola és Óvoda, Óvoda módosított Pedagógiai Programjának hatályba lépése és érvényességi ideje:

Jelen pedagógiai program az intézményvezető jóváhagyását követően 2024. 10. 01-től lép hatályba.

Ezzel egy időben hatályon kívül helyeződik a 2020.09.01. – től érvényes Pedagógiai Program.

A helyi tanterv érvényességi ideje: 2024. 10. 01-től visszavonásig.

Területi hatálya kiterjed:

- iskola területe
- az iskola által szervezett- a pedagógiai program megvalósításához kapcsolódó- iskolán kívüli programok helyszínére.

Személyi hatálya kiterjed:

- az iskolával jogviszonyban álló minden pedagógusra és a pedagógiai munkát közvetlenül segítőkre
- továbbá azon személyekre, akik az intézménnyel jogviszonyba nem állnak, de részt vesznek a feladatainak megvalósításában.

A Pedagógiai Program módosításának lehetséges indokai:

- Jogszabályokban, törvényekben bekövetkezett változások,
- Javaslatot tehet az intézményvezető, a nevelőtestület bármely tagja, szakmai munkaközösség, szülői szervezet és az iskola fenntartója,
- Fenntartó által meghatározott feladatváltozás,
- A program ellenőrzése során feltárt hiányosságok megszüntetése miatt.
- Továbbá a fenntartó valamint az intézmény vezetőjének és a Szülői Szervezet javaslatára, illetve tárgyi és személyi feltételek nagymértékű változása esetén.

Tájékoztatás a pedagógiai programról

A 6-7 éves gyermekek szülei számára tartott első szülői értekezlet alkalmával az intézményvezető vagy az általa átruházott hatáskörben megbízott személy átfogó tájékoztatást nyújt a pedagógiai program tartalmáról.

Az iskolával később jogviszonyt létesítő gyerekek szüleinek az intézményvezető vagy az általa átruházott hatáskörben megbízott személy előre egyeztetett időpontban nyújt tájékoztatást az iskola pedagógiai programjáról, mely az iskola honlapján is folyamatosan megtekinthető.

A fentieken túl a szülők bármely szülői értekezleten tájékoztatást kérhetnek az iskola vezetőjétől, helyettesétől és a pedagógusoktól.

A pedagógiai programmal kapcsolatos kérdéseket a tanév ideje alatt bárki, bármikor felteheti az intézmény vezetőjének, aki azokra az ügyintézési határidőn belül érdemi választ ad. Ennek pontos időpontja a szülővel történő előzetes egyeztetés alapján kerül meghatározásra.

Szóbeli érdeklődésre a szülő szóbeli tájékoztatást kaphat az iskola képviselőjére jogosult személyektől. Írásbeli kérés a tanév ideje alatt bármikor benyújtható az intézménynek címezve, aki az ügyintézési határidőn belül írásbeli tájékoztatást nyújt.

A pedagógiai program módosítását az érvényes és hatályos jogszabályok alapján a nevelőtestület fogadta el, fenntartói jóváhagyásra nem volt szükség. A módosított és jóváhagyott pedagógiai programot, 2024. 10. 01. napjától kell bevezetni.

A felső-mátrai Zakupszky László Általános Iskola és Óvoda, iskola Pedagógiai Programjának nyilvánossága:

- **Nyilvános**
- Intézmény honlapján www.zakupszky.hu
- Iskola nevelőtestületi szoba
- Fontosnak tartjuk, hogy a Pedagógiai Programot a szülőkkel széles körben, minden év szeptemberében az első szülői értekezleten is megismertessük.